

דברי הכנסת

הישיבה המאה-ותשעים-ושתיים של הכנסת השלוש-עשרה

יום רביעי, י"ב באדר התשנ"ד (23 בפברואר 1994)

ירושלים, הכנסת, שעה 11:01

תוכן העניינים

שאלות בעל-פה

הוראה שלא לשדר שירים בעברית שאיננה תקינה
הפלשתינים שבירושלים מתחומי יו"ש והסכמי אוסלו-קהיר
סכנת סגירה למפעל "חזון פתיה"

הצעה לסדר

שאלות בעל-פה

שחרור אסירים פלשתינים לאור ההתפתחויות המדיניות ולרגל חג אל-פיטר

הודעת יושב-ראש ועדת הכנסת

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 – גרסה א'; הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי
ורוחת האדם, התשנ"ד-1994 – גרסה ב'

(קריאה ראשונה)

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 – גרסה א'; הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי
ורוחת האדם, התשנ"ד-1994 – גרסה ב'

(קריאה ראשונה)

שאלות ותשובות

דברי השופטת אוסטרובסקי-כהן

שחרורן בערבות של נשים החשודות בסיוע לרצח הנערים טובול וקרמני

הפעלת סעיף הפיצויים במשפטי אונס

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 – גרסה א'; הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי
ורוחת האדם, התשנ"ד-1994 – גרסה ב'

(קריאה ראשונה)

שאלות ותשובות

העברת בית-הספר "מקווה ישראל" למקום אחר

הפסקת שידורן של תוכניות אלימות

העסקת עובדי הוראה לא-מוסמכים

עירוב בתי-ספר במערכת הבחירות לרשויות המקומיות

תמריצים לעובדי הוראה באזורי עדיפות לאומית

לימוד בנות-מצווה על-ידי חזן רפורמי

כינויי גנאי לדתיים בעיתון בית-ספר

תוצאות מבחני הבנת הנקרא בשכונות דרום תל-אביב

עמדות ישראל במשא-ומתן עם אש"ף

כהונת ראש הממשלה כשר במשרדים נוספים

בחירת רבנים ראשיים לחיפה ותל-אביב

דליפת גז

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 – גרסה א'; הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי
ורוחת האדם, התשנ"ד-1994 – גרסה ב'

(קריאה ראשונה)

שאלות בעל-פה

היו"ר ע' מאור:

בוקר טוב, אני מתכבדת לפתוח את ישיבת הכנסת.

אני מזמינה את חבר הכנסת דוד צוקר להגיש שאלתא בעל-פה לשרת התקשורת. בבקשה.

הוראה שלא לשדר שירים בעברית שאיננה תקינה

דוד צוקר (מרצ):

גברתי שרת התקשורת, גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, רשות השידור חידשה את ההוראה שלא לשדר שירים שמשתמשים בהם בעברית שאיננה תקינה.

ברצוני לשאול:

1. מה הוא הטעם להוראה הזו?

2. כמה שירים ואילו אינם משודרים בעקבות הוראה זו?

היו"ר ע' מאור:

תודה. אני מזמינה את שרת התקשורת שולמית אלוני להשיב. בבקשה.

שרת התקשורת ש' אלוני:

תודה, גברתי. חברי הכנסת, 1. ההוראה נתקבלה על-ידי הוועד המנהל של רשות השידור, על-פי המלצת ועדת הלשון של מליאת רשות השידור. הטעם להחלטה: הצפה של הרשות בתקליטים חדשים שבהם שירים עם שיבושי לשון רבים.

2. ההוראה תיכנס לתוקפה רק ב-13 במרס 1994, והיא מתייחסת אך ורק לשירים חדשים ולא להקלטות ישנות. לפיכך, אין שום שיר שאינו משודר עקב ההוראה, ואין באפשרותי להמציא לאדוני את רשימת השירים שלא ישודרו, הואיל ומדובר בשירים שטרם הוקלטו.

עם זאת, אני רוצה להעיר, שאילו היה הדבר בידי הייתי אולי מחמירה יותר, משום ששיבושי הלשון שאנו עדים להם בתקופה זו הם למעשה לא רק אונס השפה, אלא אונס, הרג והתעללות בשפה.

אי-אפשר גם לקבל את ההתעללות הקיימת היום בהומור, מפני שהומור אפשר לומר על כך שקוראים לבחורה ואומרים לה: בוא; כולם יודעים שלבחורה צריך לומר: בואי. אבל כאשר מעל במת תיאטרון או בשירים מחליפים שניים בשתיים, גם אנשים אשר יודעים לדבר נכון מתחילים לחשוד בעצמם שמא הם טועים. אפשר להשתמש בסלנג ובהומור, ועם זאת לשמור על לשון נכונה.

תודה רבה, גברתי.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. שאלה נוספת לחבר הכנסת צוקר, ואחריו לשני השואלים – חבר הכנסת דוד מנע וחבר הכנסת אברהם רביץ. דקה מן המקום.

דוד צוקר (מרצ):

גברתי השרה, הטרחתי את עצמי ויש לי פה רשימת השירים שבגינם הונחתה ההוראה החדשה. אם אכן הדברים היו, ואם היה מדובר בשגיאות כה בוטות כפי שאת דיברת עליהן, אין לי ספק שכמי שהעברית חשובה לו הייתי מצטרף לדעתך, אלא שאני מבקש לתת לך את הדוגמאות שעל-פיהן נקבעה ההוראה. למשל, בשירו המונומנטלי של אייל בוחבט "כשהנשר המריא" היתוסף לו דגש, ובמקום לומר "בפסגת", הוא ההין לומר "בפסגת". או דוגמה אחרת: להקת "פורטרט" בשירה "בואי אלי", במקום לומר "מכשפה" בשווא ובפתח היא אומרת "מכשפה" בפתח ובשווא. או כיצד קרה לאתי אנקרי, ששכחה דגש בכ"ף, כאשר אמרה "וכשכף רגלי" ולא "וכשכף רגלי". למאיר אריאל התחלף פתח בחיריק, כאשר הוא שר כבר שנים "זרעי קיץ" ולא "זרעי קיץ".

ובכן, גברתי השרה, אני באמת חושב שאפשר להכניס הומור לעניין הזה, אך באמת אינני חושב שכאשר צומח לו דגש ובמקום "לבעלי" נאמר "לבעלי", בשיר אחר, מדובר בשיבושי לשון שבגינם מותר להטיל סוג של צנזורה, וזו השאלה האמיתית. יש סגנון שירה אמריקני שלם, הפופולרי גם בארץ – RAP – שבו שיבושי הלשון הם חלק מתופעה תרבותית. השאלה היא אם בגלל דגש, חיריק או מפיק צריך לנקוט צנזורה תרבותית. נדמה לי, שאם זה לא ייעצר, זה עלול להחריף. נכון שלא צריך לעשות מכך דרמה גדולה מדי, אך גם אין להקל בכך ראש, מצד שני.

היו"ר ע' מאור:

תודה. חבר הכנסת דוד מנע, דקה מהמקום.

דוד מנע (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, גברתי השרה, לאחרונה מושמעות טענות, וחברי הכנסת גם מקבלים מכתבים מעמותה הקשורה לזמר המזרחי, על כך שלא משמיעים אותם זמרים ברדיו. האם נערכה על כך בדיקה מסוימת?

רענן כהן (העבודה):

התלונה היא על כך שלא משמיעים אותם מספיק במדיה.

דוד מנע (הליכוד):

יכול להיות בכל המדיה. האם נערכה במשרדך בדיקה בנושא זה? האם התלונות נבדקו, והאם יש שיפור מסוים בהשמעת מוסיקה מזרחית בכלי התקשורת במדינת ישראל?

רענן כהן (העבודה):

בפרט לאור הסכמי השלום.

היו"ר ע' מאור:

תודה. חבר הכנסת אברהם רביץ, בבקשה.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

תודה. גברתי השרה, גברתי היושבת-ראש, אני דווקא משבח אותך על שאמרת כאן מעל הבמה כמה פעמים, שאינכם מתערבים בתכנים של רשות השידור. ענית על כמה שאלות שנשאלת ואמרת שאת משאירה את הדברים האלה לרמה המקצועית. אבל אני משבח את ההתערבות שלך, בניגוד למסע החיריק של ידידי חבר הכנסת צוקר. אני מבקש שמעבר לחיריק – הגיע הזמן שתתערבי באמת בתכנים המשודרים על-ידי הרדיו והטלוויזיה, תכנים אשר פוגעים מאוד בציבורים שלמים בחברה בישראל; אולי מסייעים ועוזרים לאחרים, אבל פוגעים מאוד בחלקים רבים בחברה בישראל. הרדיו הוא של כולנו. את כנראה יודעת שבציבור הדתי מאזינים לרדיו הרבה יותר מאשר בציבור הכללי במדינת ישראל, מכיוון שאין הוא משתמש בטלוויזיה.

לכן אני מקווה שאכן תנקטי עמדה בעניין זה ותשתמשי בכוח המצנזר שלך, כדי לצנזר אכן דברים פוגעים, מעבר לחיריק ולמלאפום.

היו"ר ע' מאור:

תודה. בבקשה, שרת התקשורת שולמית אלוני.

דוד מגן (הליכוד):

גברתי השרה, אודה לך אם תתייחסי גם לעניין העברית הקלוקלת בשידורי הפרסום: "פי שלוש", "פי שלוש". שלוש פעמים ביום.

שרת התקשורת ש' אלוני:

גברתי היושבת-ראש, ראשית לחבר הכנסת רביץ: היוזמה בנושא הזה, ואני מברכת עליה, כולה של רשות השידור. לא התערבות שלי, אלא כולה של רשות השידור. אעביר לרשות השידור גם את הבקשות שלך למתן תשומת לב, שלא יחרגו לתחומים מסוימים. איני יודעת מדוע אתה מחלק את הציבור לדתי ולא-דתי. גסויות משפיעות על כלל הציבור. אעביר את דבריך, ויש שם מועצה ציבורית אשר תדון בהם.

העובדה שאני מברכת על הדברים שהחליטה רשות השידור איננה הופכת אותי למצנזרת. זו נקודה אחת.

נקודה שנייה, בעניין הזמר המזרחי. אני חושבת שבעניין הזה חל בתקופה האחרונה שינוי גדול מאוד בכל הרשתות, בכלל זה בטלוויזיה, ואני חושבת שאם אתה תצרף לכך את השירים הכלליים הנוצרים בארץ, שהם חלק מההווי והם חלק מהשילוב שיש לנו בתרבויות, הרי שאין ספק שזה הדומיננטי ביותר.

לחבר הכנסת צוקר, על הפסגה הגדולה של המפיק או של הדגש והדוגמאות שאתה הבאת. יכול להיות שאותן דוגמאות היו בין אלה שעוררו את אנשי רשות השידור לתת את הדעת לדברים. אבל הואיל וכבר אמרתי שההוראה תיכנס לתוקף רק ב-13 במרס, והואיל והיא תחול רק על שירים חדשים, הקלטות חדשות, ממילא הטיעונים שהבאת בעניין המפיק והדגש אינם רלבנטיים לגבי השירים הקיימים. אני מקווה שאותם זמרים ייתנו את הדעת לעתיד לבוא למפיק ולדגש. אני מקבלת את ההערות שלך גם כן בחיור, הואיל והשגיאות שיש עם ה"זאתי", ועם המספרים, עם ה"שני ילדות" ועם ה"שתי ילדים", הן כל כך גסות, שהדוגמאות האלה אינן, כמובן, עיקר הדברים.

אני מקבלת ברצון את ההערה הנוספת שלך, חבר הכנסת מגן, ואני אעביר אותה למי שיש להעביר אותה אליו – שיפסלו פרסומת שיש בה שיבושי לשון. גברתי היושבת-ראש, תודה רבה.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה לשרת התקשורת.

אני מזמינה את חבר הכנסת יהושע מצא לשאילתא בעל-פה לשר המשטרה. בבקשה.

הפלשתינים שבירושלים מתחומי יו"ש והסכמי אוסלו-קהיר

יהושע מצא (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כבוד שר המשטרה, כנסת נכבדה, בירושלים מתגוררים ללא תעודות זהות ישראליות כ-20,000 פלשתינים שעברו אליה משטחי יהודה ושומרון.

ברצוני לשאול את שר המשטרה:

1. בטרם ביצוע ההסכמים עם אש"ף ופינוי שטחים ביהודה ובשומרון, האם תראו כחובתכם להתייחס למציאות זו?

2. כיצד תפעלו כדי שלא יימצאו בירושלים פלשתינים מאזורי ההסכם – הכוונה היא ליהודה ולשומרון – אותם הסכמים שעל-פיהם אתם רוצים שם לפנות?

היו"ר ע' מאור:

תודה. אני מזמינה את כבוד שר המשטרה להשיב. בבקשה.

שר המשטרה מ' שחל:

גברתי היושבת-ראש, אני מתכבד להשיב לחבר הכנסת מצא במקום ראש הממשלה, כי השאילתא מופנית גם לראש הממשלה בשאלות 1 ו-2.

הנושא המצוין בשאילתא מוכר והוא איננו חדש. טיפלו בו בעבר ממשלות בישראל ומטפלים בו גם משרדי הפנים והמשטרה. בין היתר, הוגשה לכנסת לפני שבועות מספר הצעת חוק איסור הלנה (תיקוני חקיקה) (הוראת שעה), התשנ"ד-1993, שהובאה לכנסת על-ידי הממשלה, ושלבי החקיקה האחרונים שלה נמצאים בסיום בוועדת הפנים של הכנסת.

חבר הכנסת מצא העלה את העניין בשתי ישיבות בוועדת הפנים של הכנסת, שהשתתפתי בהן, ובמסגרת הדיונים שהיו גם בהצעת החוק בשבועיים האחרונים. השבתי לו אז תשובה שאני חוזר עליה גם כאן, כי הוא יוזמן בתוקף תפקידו כיושב-ראש ועדת הפנים של הכנסת לקבלת פרטים בנושא הזה במסגרת הוועדה לענייני ירושלים, שבה משתתפים נציגי הממשלה וגם ראש עיריית ירושלים.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. שאלה נוספת לחבר הכנסת מצא, אחריו – לחבר הכנסת רענן כהן, ואחריו – לחבר הכנסת דוד מגן.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני שר המשטרה, אני באמת מצטער – ולא כדי לפגוע בכבודך, חס וחלילה – שראש הממשלה, שאליו הופנתה השאלה, לא משיב לי. את תשובתך בוועדת הפנים קיבלתי. ותשובתך בוועדת הפנים, אדוני השר, במקומה. הוזמנתי לוועדה מיוחדת ואני אשמע פרטים. זו לא התשובה שאני ציפיתי לה כאן. ממשלות קודמות ידעו על התופעה הזאת, אבל לראשונה בתולדותיה של מדינת ישראל ממשלה בישראל יוצרת מציאות חדשה, הולכת לחתום על הסכמים שהיא קוראת להם הסכמי שלום, ובמציאות הזאת הולכת להחזיר את שטחי יהודה ושומרון ולתחום גבולות חדשים. בגבולות החדשים האלה של מדינת ישראל אנחנו נמצא את עצמנו עם לפחות 20,000 פלשתינים בעלי תעודות זהות של השטחים, ולא תעודות זהות ירושלמיות.

כיצד אפשר יהיה, אדוני, להסתדר עם הבעיה הזאת? יש לכם שתי אפשרויות: אחת – להעניק להם תעודות זהות ירושלמיות-ישראליות, ואני אומר, חס וחלילה. דרך שנייה – אתם יכולים להחזיר אותם חזרה לשטחי יהודה ושומרון. אין דרך שלישית, להתעלם מבעיה שאתם יוצרים אותה בעקבות ההסכמים האלה. תחליטו מה שצריך לעשות, אדוני, וזה פומבי וזה לא קשור לוועדה סודית זו או אחרת. הסכמים שכעת דנים בהם, אותם הסכמים שדנים בהם בטאבה, במצרים, ודנו באוסלו, צריך שיהיה שם סעיף מיוחד שיתייחס למה שיקרה לאותם תושבים.

יושב אתנו שר הפנים לשעבר. לא עולה על הדעת ששר הפנים יסכים עם מציאות כזאת, שישבו בתחומי המדינה אזרחים ללא סטטוס. תקבעו את הסטטוס. הסטטוס שלהם הוא להחזירם ליהודה ולשומרון בטרם ייחתמו ההסכמים. תודה רבה.

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת רענן כהן, בבקשה.

רענן כהן (העבודה):

גברתי היושבת-ראש, אדוני השר, חברי הכנסת, חברי, חבר הכנסת יהושע מצא, אני לא מודאג אם יצטרפו לירושלים אפילו עוד 20,000 אזרחים פלשתינים.

יהושע מצא (הליכוד):

אתה לא מודאג?

רענן כהן (העבודה):

אני לא מודאג. תקשיב לסוף השאלה. אני מאוד מודאג, אדוני השר, בכל מה שקשור לזכות השיבה. זאת השאלה המרכזית, בראייה הכוללת של החברה במדינת ישראל, איך אנחנו מבטיחים – ואם השאלה הזאת שאני שואל מעוגנת בהסכמים – שלא תהיה חזרה של הפליטים, של האזרחים הערבים לא בתוך ישראל ולא בתוך יהודה ושומרון. זאת השאלה המרכזית שעומדת על סדר-היום הציבורי בהסכם האפשרי העתידי בינינו לבין הפלשתינים.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. חבר הכנסת דוד מגן, בבקשה.

דוד מגן (הליכוד):

אדוני השר, כפי שאתה יודע, לצערנו הרב הבעיה לא מצטמצמת רק לעניין ירושלים, ואנו נתקלים בתופעות דומות בטייבה, בטירה ובמקומות אחרים ברחבי הארץ.

על תקן משיב בשם ראש הממשלה, אני מבקש לשאול אותך שאלה שנייה: כיצד אתה מיישב את המחלוקת כפי שהיא נשמעה אתמול בערב בסימפוזיון בין שר החקלאות, הממליץ להטיל סגר מוחלט וטוטלי כדי לשמור על כלכלת ישראל, לבין שר האוצר, החושב כי צריך למנוע סגר בכל מחיר כדי להציל את כלכלת ישראל?

היו"ר ע' מאור:

תודה. אני מזמינה את שר המשטרה להשיב. בבקשה.

שר המשטרה מ' שחל:

גברתי היושבת-ראש, אני רוצה להשיב על השאילתות, שהן רחבות יותר מהשאלה המקורית.

לחבר הכנסת מצא – הסכם אוסלו איננו יוצר מציאות חדשה. לצערי, קיימת מציאות שהיקפה, אתה אומד אותו ב-20,000, אני לא רוצה אפילו לחלוק על כך.

יהושע מצא (הליכוד):

הסכם חדש של גבולות. למה אין הסכם חדש? זה לא יפה, לא מכובד.

רענן כהן (העבודה):

יהושע מצא (הליכוד):

אני יודע.

שר המשטרה מ' שחל:

הסיבה לכך שאין ההסכם מתייחס לנושא הזה היא שלירושלים אין ההסכם מתייחס כלל, ואנחנו ראינו ורואים בירושלים עיר מאוחדת בריבונות ישראל, בלי קשר להסכם.

יהושע מצא (הליכוד):

מה מעמדם של ה-20,000, אדוני, בלתי חוקי?

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת מצא, ברשותך, תאפשר לשר להשיב. זמנו מוגבל לשלוש דקות. ברשותך.

יהושע מצא (הליכוד):

כן, אבל את צריכה, גם על-פי ההיגיון, לכוון מפעם לפעם את כבוד השר כשהוא לא משיב לי.

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת מצא, ברשותך. בבקשה, כבוד השר.

רענן כהן (העבודה):

יש תקנון.

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת מצא, נדמה לי שחבר הכנסת רענן כהן צודק. התקנון אומר שאתה מקבל את התשובה. אם אתה מסכים לה או לא, זו שאלה אחרת. תקבל אותה.

הבעיה באופן עקרוני בירושלים חריפה יותר בגלל אופיה של ירושלים, אבל אני חושב שחבר הכנסת מגן, בשאלה שלו על טייבה ומקומות אחרים, העלה סוגיה חשובה לא פחות שמטרידה את המשטרה, מסיבות אחרות, נוספות, בגלל בעיות פשיעה חמורות, לא רק בעיות ביטחון.

הנושא נדון אצלנו במשך השנה האחרונה פעמים מספר בדיונים רציניים מאוד. אופי הנושא איננו מאפשר להיכנס כאן לפרטים, כי איש מכם גם איננו מעוניין שאני אודיע מראש כאן על צעדים שאנחנו עומדים לבצע. חלק מהצעדים יתאפשר על-ידי קבלת החוק, שאתה מכיר אותו מוועדת הפנים, ואני מציין בסיפוק רב את המהירות שבה התקבל החוק הזה.

לכן הצעתי, נוסף על התשובה שלי, שאתה תשתתף בישיבת ועדה כדי שתשמע את הפרטים. אני לא חושב שבעניין אופרטיבי אני צריך להופיע כאן ולציין מה המשטרה עומדת לעשות מחר, בעוד שבוע או בעוד שבועיים. טובת העניין איננה מאפשרת את התשובה הזו.

לחבר הכנסת רענן כהן – שאלת זכות השיבה היא מהשאלות המרכזיות שחייבות לעמוד לנגד עינינו, וזו אחת השאלות המרכזיות שצריך להשיב עליהן בהסדר הקבע.

לחבר הכנסת מגן – לשאלה בתחום הכלכלי, אני אציע לו שהוא יפנה את השאילתא לא אלי אלא לאלה שהעלו את ההשגות. הממשלה קיבלה החלטה.

דוד מגן (הליכוד):

אתה עונה בשם ראש הממשלה?

שר המשטרה מ' שחל:

אני עונה. הממשלה קיבלה החלטה ונתנה הנחיות בנושא המשא-ומתן הכלכלי, שמנהל אותו שר האוצר. עמדת שר האוצר היא עמדת הממשלה, כפי שהוא מבטא אותה גם בעל-פה וגם בדיונים שמתקיימים בפאריס בנושא הכלכלי.

היו"ר ע' מאור:

ברשותכם, נעשה עכשיו שינוי קל בסדר השאלות, בגין הפקקים שנבעו מהגשם, ואני אזמין את חבר הכנסת אריה דרעי לשאול שאלתא בעל-פה, מס' 291, את סגן שר הבריאות. בבקשה.

סכנת סגירה למפעל "חזון פתיה"

אריה דרעי (ש"ס):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, מפעל "חזון פתיה" בירושלים, הפועל זה 18 שנה בסיוע למוגבלים ובשיקומם, עומד בסכנת סגירה עקב קשיים תקציביים. משרדי הממשלה מתנערים מסיוע לעמותה, על אף הכרה בייחודה ובתרומתה לקשישים, למוגבלים ולמפגרים.

ברצוני לשאול את מכובדי סגן שר הבריאות:

מה יעשה למניעת סגירת המפעל החשוב הזה "חזון פתיה"?

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. אני מזמינה את סגן שר הבריאות להשיב. בבקשה.

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, בתשובה על השאלתא בעל-פה של חבר הכנסת אריה דרעי הנני להשיב: קודם כול, מפעל "חזון פתיה" אינו עומד בפני סכנת סגירה. חד-משמעית.

משרד הבריאות מממן באופן שוטף וחודשי את שיקומם של 170 משתקמים שהם חולי נפש, על-פי קריטריונים מוסכמים עם המפעל. ידוע לנו שיש במפעל משתקמים שאינם באחריות משרד הבריאות ומקבלים אותם באופן פרטי, ויכול להיות שלגביהם יש בעיות תשלום. זאת אומרת, אנשים מביאים אותם לא דרכנו ואין להם כסף לשלם.

יש לפנות לאותם גורמים השולחים משתקמים שאינם שייכים למשרד הבריאות, ואנו נמשיך לשלם את חלקנו בעד 170 המשתקמים.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. שאלה נוספת לחבר הכנסת דרעי. אחריו – שאלות נוספות לחבר הכנסת יהושע מצא ולחבר הכנסת אברהם רביץ.

אריה דרעי (ש"ס):

מכובדי סגן שר הבריאות, אני רוצה לציין, כדי שחברי הכנסת ישמעו קצת נתונים: המפעל הזה משקם כל שנה כ-180 איש, מוגבלים, ומכשיר אותם לעבודות הכי מכובדות והכי מבוקשות בשוק. אפשר להגיד שהמפעל הזה הוא כמעט הכתובת היחידה שיש היום בירושלים לאנשים מהסוג הזה. המפעל נופל בין הכיסאות. עיריית ירושלים, שמאוד מעוניינת לעזור לו – מפני שהוא מטופל על-ידי משרד העבודה והרווחה אומרת לו עיריית ירושלים: לא קיבלנו תקציב ממשרד העבודה והרווחה ולכן אנחנו מנועים מלטפל בכך. משרד הבריאות – ואני מבין שאתם מודעים לבעיה – טוען שהוא מטפל במה שקשור למשרד הבריאות. אבל יש חולים שלא קשורים למשרד הבריאות, וכן הלאה.

בינתיים המפעל אולי לא עומד להיסגר, אבל הוא בסכנת סגירה מוחשית. כבר שלושה חודשים לא שילמו שכר דירה, אין להם מבנה ממשלתי, אין להם מבנה עירוני. הם לא שילמו את משכורות חודש ינואר.

אני אומר לך, כמי שבקיא קצת בגירעונות של רשויות מקומיות, שאם לא תיעשה כאן פעולת הצלה ויבוא אדם ויאמר: אני לוקח על עצמי לטפל בבעיות – יש הרבה החלטות טובות של הממשלה והחשב הכללי, כמו ההחלטה להעביר אליהם את כל עבודות הדפוס של משרדי הממשלה. זה על הנייר, ללא מכרז. שום משרד ממשלתי לא העביר עד היום לאותו בית-דפוס של אנשים מוגבלים, שהם יעשו את העבודות, וכן הלאה, שורה של דברים.

לכן, אדוני סגן שר הבריאות, אני מבקש ממך בכל לשון של בקשה, גם אם יש תשובות פורמליות שנוגעות למשרד זה ולמשרד אחר, אנא ממך, זה עניין של צדקה וחסד, וצריך לעשות הכול כדי להציל אותם זקנים, מוגבלים ומפגרים, שתהיה להם עבודה ואפשר יהיה לשקם אותם.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. שאלה נוספת לחבר הכנסת יהושע מצא.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני סגן השר, אני הגשתי בנושא זה הצעה דחופה לסדר-היום, שלצערי לא אושרה, אני חושב שמכיוון שאותם גורמים שלא אישרו אותה אינם מכירים מקרוב את עבודת הקודש שנעשית שם.

אני חושש, אדוני סגן השר, נוכח תשובתך, שגם אתה לא מכיר את העבודה שמתבצעת שם עם אומללים בישראל.

אני מציע לך לבקר שם. אני מגיע לשם ארבע-חמש פעמים בשנה, והאמן לי שיוצאים משם עם דמעות בעיניים.

דן תיכון (הליכוד):

יש לי הצעה לסדר.

יהושע מצא (הליכוד):

חבר הכנסת דן תיכון, אני יכול לתת לך הצעה לסדר – אבל אני לא יכול, זה נתון בידי היושבת-ראש.

היו"ר ע' מאור:

ברשותך, תגמור את שאלתך במסגרת הדקה.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני סגן השר, כשאתה אומר שהמפעל לא ייסגר, אנחנו שומעים תשובה כזאת גם לגבי יהודה ושומרון: לא נפנה. שם מייבשים ופה סוגרים. אני לא הופך את זה לוויכוח פוליטי. אני מבקש מסגן השר לדאוג לכך שבידי המפעל הזה יהיו די אמצעים כדי שהוא לא ייסגר, כדי שהוא יוכל להמשיך בעבודת השיקום של אומללים, ואתם צריכים להיות הראשונים המעוניינים בכך שהמפעל הזה, שנמצא בתוך כוך ומתנהל מתוך כוך, ימשיך להתנהל בצורה תקינה ויחסוך למדינת ישראל כפל כפליים של תקציבים.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. חבר הכנסת אברהם רביץ, דקה מהמקום.

דן תיכון (הליכוד):

הצעה לסדר בעניין הזה.

היו"ר ע' מאור:

אתה יוכל להפנות לסגן השר, כי הוא משיב.

דן תיכון (הליכוד):

לא, הצעה לסדר שתפתור את הבעיה. אני מציע להפוך את השאילתא בעל-פה להצעה לסדר ולהעביר אותה לוועדת הכספים, וזו תתייחס לנושא הזה ותפתור אותו.

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת תיכון, אתה יודע ששאילתא בעל-פה אי-אפשר להפוך להצעה לסדר-היום. אם אחד מחברי הכנסת ירצה להגיש הצעה לסדר-היום, בבקשה.

חבר הכנסת אברהם רביץ, בבקשה.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

גברתי היושבת-ראש, אדוני סגן השר, גם אני, כמו ירושלמים רבים, מכיר את המוסד הזה, את פועלו החשוב ביותר. אני רוצה לומר לך, אדוני סגן השר: יש לא רק מוסדות אלא גם מקרים של אנשים שנפלים בין הכיסאות, בין משרד העבודה והרווחה למשרד הבריאות. הגיע הזמן שתמיד יאמר משרד מסוים, אחד משניהם: אני מוביל את העניין הזה, כי אחרת אנחנו צפויים לטרגדיות אנושיות, ובמקרה הזה – קבוצה גדולה של אנשים שהם נזקקים גם לשירותי משרד הבריאות, בחלקם הגדול, ובחלקם האחר, נכון, לפי הקריטריונים הרגילים, שייכים למשרד העבודה והרווחה. אתם חייבים להוביל את זה. סוף כל סוף אין לנו שתי ממשלות, יש ממשלה אחת, ומשרד אחד חייב להוביל את הדבר, ואתם חייבים למצוא באופן מידי את התקציב כדי שהמוסד הזה יוכל לעמוד על רגליו.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. אני מזמינה את סגן שר הבריאות נואף מסאלחה להשיב.

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, גם המחשבה שלי – אמרתי את זה לחבר הכנסת דרעי ואני אומר את זה לכנסת, לפרוטוקול – היא לקבל את ההצעה שלך. אני מקבל את האחריות ואבקר בתחילת מרס, בעוד שבוע, במקום. בוודאי אשמח מאוד אם תצטרף אלי, חבר הכנסת דרעי.

מבחינה פורמלית משלמים עבור 170 איש, וחבר הכנסת דרעי אמר שהם קולטים 180, שיש כביכול 10 שאנחנו לא משלמים עבורם, וזה לא הרבה כסף, זה 622 שקל לחודש. זה לא מעט, אבל זה לא הרבה.

חבר הכנסת רביץ, גם לך אני אומר בצניעות: אני מקבל את האחריות ואני אתאם עם משרד הבריאות ועם משרד הרווחה כדי שתהיה כתובת. אני מאמין שבחודש הבא הבעיה הזאת תבוא על פתרונה.

דן תיכון (הליכוד):

מתי אתה מדווח לנו, אדוני?

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

בעוד חודש. אני אטפל עוד השבוע, אבל בעוד חודש אדווח. אני אתאם אתכם את הסיור ונהיה שם יחד.

אריה דרעי (ש"ס):

גם חבר הכנסת תיכון.

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

ברצון, הוא ירושלמי.

היו"ר ס' טריף:

תודה לסגן שר הבריאות.

אנחנו ממתינים לשר המשטרה, שאמור להגיע כל דקה, כדי שנוכל להמשיך.

יהושע מצא (הליכוד):

שר המשטרה, בתוקף איזה תיק?

היו"ר ס' טריף:

בתוקף היותו שר המשטרה. הוא צריך להשיב על שאלתא. אנחנו נמתין, משום שהשר כבר היה פה והשואל, חבר הכנסת אלסאנע, לא היה. נמתין דקה.

דוד מגן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, יש לי הצעה לסדר הדיון.

היו"ר ס' טריף:

אני טרם ראיתי את ההצעה לסדר של אדוני.

דן תיכון (הליכוד):

הצעה לסדר הדיון מאפשרים באמצע.

הצעה לסדר

היו"ר ס' טריף:

בבקשה, חבר הכנסת דוד מגן, הצעה לסדר.

דוד מגן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, בסדר-יומה של הכנסת כלול הסעיף: "הומלס" – תופעה חדשה בישראל. עוד בטרם הספיקה הכנסת לערוך את הדיון, אנו מתבשרים, מדי בוקר, על שרשרת פטירות טרגיות של חסרי בית.

היום מבשר "ידיעות אחרונות": "עולה חסר בית נמצא מת בתוך כוך מצחין. האיש, כבן 50, נפטר לפני כמה ימים מקור ומשתייה מופרזת של אלכוהול, אך רק אמש הבחינו דיירים ברחוב ביילינסון בתל-אביב בגופתו". ידיעה טרגית זו מיתוספת לידיעה שפורסמה שלשום ומתארת את מצבו הנואש של מרק בוקשטיין, עולה חדש, מתמטיקאי מבטיח, שנזרק מדירתו, חי ברחובות תל-אביב, התמכר לטיפה המרה ומצבו הבריאותי הידרדר עד כי יש דאגה לחייו. כאן המקום להזכיר, כי רק לפני שבועיים נמצאו שתי גופות של חסרי בית ברחובות תל-אביב: אחת מהן במבנה נטוש, והאחרת, של בוריס לוין, זיכרוננו לברכה, עולה מרוסיה, נמצאה על ספסל ברחוב.

יש מקום להקדים את הדיון בנושא, הנמצא על סדר-יומה של הכנסת, ולערוך אותו היום, או לכל המאוחר בתחילת הישיבה הבאה.

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לחבר הכנסת מגן. אין ספק שהועלה כאן נושא חשוב מאוד וכאוב מאוד, ואנחנו נשקול את העניין.

יהושע מצא (הליכוד):

באותה הצעה לסדר אני רוצה להוסיף – – –

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לאדוני. אני מוכרח להתחיל עם השאלות של שר המשטרה.

יהושע מצא (הליכוד):

באותה הצעה לסדר.

היו"ר ס' טריף:

אתה יודע שאין בעניין הזה מה להוסיף. הוא העלה את זה בכתב קודם לכן, ואני אפשרתי לו בגלל זה.

שאלות בעל-פה

היו"ר ס' טריף:

שאלתא של חבר הכנסת טלב אלסאנע בנושא: שחרור אסירים פלשתינים לאור ההתפתחויות המדיניות ולרגל חג אל-פיטר.

שחרור אסירים פלשתינים לאור ההתפתחויות המדיניות ולרגל חג אל-פיטר

טלב אלסאנע (מד"ע):

אדוני היושב-ראש, כבוד שר המשטרה, לאור ההתפתחויות המדיניות ולרגל חג אל-פיטר, מתוך רצון לקדם את תהליך השלום, עלו הצעות לשחרר אסירים פלשתינים.

ברצוני לשאול:

1. האם ישוחררו אסירים פלשתינים לרגל החג, ואם כן – כמה?
2. מדוע לא ישוחררו האסירים הזקנים, החולים, הנשים והקטינים?
3. האם נקבעו מועדים לשחרור האסירים הפלשתינים, ואם כן – מה הם המועדים הנ"ל?

היו"ר ס' טריף:

תודה. אדוני שר המשטרה, בבקשה.

שר המשטרה מ' שחל:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מתכבד להשיב בשם ראש הממשלה על שאלתא בעל-פה של חבר הכנסת טלב אלסאנע.

מערכת הביטחון שוקלת ובוחנת אפשרויות שונות לקראת עיד אל-פיטר, והיא תודיע החלטתה במועד.

היו"ר ס' טריף:

תודה. שאלה נוספת לחבר הכנסת אלסאנע.

טלב אלסאנע (מד"ע):

זוהי דרך טובה לענות ולא לומר כלום. שר המשטרה דיבר, אבל לא אמר מאומה. לכן, ברצוני לשאול: יש כאן תהליך שלום ויש כאן הצהרות על הכוונות הכנות של ממשלת ישראל לקדם את תהליך השלום ויש הכרה הדדית – – –

סילבן שלום (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

לא להפריע, זה לא הזמן לקרוא קריאות ביניים, חבר הכנסת סילבן שלום.

טלב אלסאנע (מד"ע):

תפסיק להפריע לי, בסדר?

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

היו"ר ס' טריף:

חברת הכנסת גוז'נסקי, אל תעזרי לי.

טלב אלסאנע (מד"ע):

שיענה שיש קריטריונים, שיש הבחנות, אבל יש כאן הכרה בין אש"ף ובין ממשלת ישראל, שאנשים שאז, במצב נתון, נלחמו נגד הכיבוש – היום יודעים שזה לא היה פתרון צודק – – –

היו"ר ס' טריף:

מה אדוני שואל?

טלב אלסאנע (מד"ע):

מדוע לא פועלים לקבוע קריטריונים ברורים לשחרור אותם אנשים שנעצרו במהלך אותה תקופה קשה של מאבק נגד הכיבוש, לאור ההתפתחויות המדיניות החדשות, כשמדי פעם משלים את העם הפלשתיני ואומרים: את הזקנים ואת החולים ישחררו. אני מבקר ואני יודע את המצבים הקשים – – –

היו"ר ס' טריף:

מה אתה שואל, אדוני? זה לא נאום עכשיו. אני לא יכול לאפשר לך עכשיו נאום נוסף.

טלב אלסאנע (מד"ע):

זה חלק מהפיצוי, מפני שלא קיבלתי תשובה.

היו"ר ס' טריף:

הבנו את העניין.

טלב אלסאנע (מד"ע):

מדוע לא דואגים לשחרר את האסירים הפלשתינים הזקנים, החולים והנשים?

היו"ר ס' טריף:

תודה, השאלה ברורה.

שאלות נוספות – חבר הכנסת חנן פורת.

דוד מגן (הליכוד):

גם אני.

היו"ר ס' טריף:

הבנתי שאדוני כבר שאל היום.

דוד מגן (הליכוד):

שאלתי בעניין אחר.

היו"ר ס' טריף:

נכון, לכן נאפשר לאחרים, כך זה נהוג. חבר הכנסת חנן פורת היה ראשון המצביעים. בבקשה.

חנן פורת (מפד"ל):

אדוני שר המשטרה, מהשאלה האחרונה ששאל חבר הכנסת אלסאנע השתמע שהוא מצפה לשחרורם של האסירים הפלשתינים בדרך כלל, ללא כל הבחנות. אני רוצה לשאול אותך: האם לאור התביעה הנחרצת של הנושאים ונותנים עמנו מצד אש"ף בטאבה, שיש לשחרר את כל האסירים הפלשתינים, לרבות כאלה שדם על ידיהם, ולאור תשובתו של ראש הממשלה שהתפרסמה בתקשורת, שלפיה יש לדון קודם בגורלם של משתפי הפעולה – האם אנחנו לא יוצרים מצב שבו אנחנו במשתמע עושים כאן התנאה ומשתפי הפעולה הופכים בני ערובה לצורך שחרורם של כל האסירים הפלשתינים? האם ממשלת ישראל יכולה לומר באופן נחרץ, שאסירים פלשתינים שדם על ידיהם לא ישוחררו בכל מצב ובכל תנאי?

היו"ר ס' טריף:

תודה. חברת הכנסת תמר גוז'נסקי, שאלה נוספת במסגרת של דקה.

דוד מגן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, במסגרת הקריטריונים מקובל לא להעדיף מישהו שהוא חבר סיעתו של השואל.

היו"ר ס' טריף:

צדקת, והיא לא חברת סיעתו. התחשבנו במכלול של דברים.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

חבר הכנסת מגן, לא מתאים.

היו"ר ס' טריף:

חברת הכנסת גוז'נסקי, הוא פנה ליושב-ראש, אז אנא ממך.

התחשבנו במכלול של דברים, והיות שאדוני לא יוצא אף פעם מקופח בנושא של השאילתות, אז אנא ממך.

דוד מגן (הליכוד):

אין לי טענות, אבל, ברשותך, אומר משפט אחד.

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לך. בבקשה, גברתי.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, אני רוצה להצטרף לבקשה שהופנתה על-ידי חבר הכנסת טלב אלסאנע ולהוסיף לכך בהדגשה מיוחדת את עניין הנשים הפלשתיניות. בשחרור של עצירים פלשתינים שהיה עד עכשיו נפקד כמעט מקומן של הנשים. אין הרבה נשים עצירות, אבל אני חושבת שמן הראוי היה לעשות את זה גם לרגל עיד אל-פיטר, אבל גם לרגל יום האשה הבין-לאומי המתקרב אלינו ויחול בעוד שבועיים.

בהקשר זה אני רוצה לשאול: רק החודש הזה נעצרה סטודנטית בת 21 ממכללת אל-נג'אח לשישה חודשים במעצר מינהלי. האם בימי תהליך שלום ושיחות עם אש"ף יש עוד מקום למעצרים מינהליים, זאת אומרת – ללא הגשת תביעה, ללא עמידה בשום מערכה שיפוטית?

היו"ר ס' טריף:

תודה. אדוני השר, בבקשה.

שר המשטרה מ' שחל:

אדוני היושב-ראש, על השאלות הנוספות של חברי הכנסת טלב אלסאנע, חנן פורת ותמר גוז'נסקי אני רוצה להשיב, כי אין לי מה להוסיף על תשובתי הברורה על השאלה הראשית.

היו"ר ס' טריף:

אין שאלות נוספות, אנחנו ממשיכים.

חנן פורת (מפד"ל):

אתה עושה צחוק?

היו"ר ס' טריף:

זו תשובתו של השר, ואני מקווה שהבנתם אותה.

חנן פורת (מפד"ל):

זאת תשובה – – – ?

הודעת יושב-ראש ועדת הכנסת

היו"ר ס' טריף:

אני מתכבד להזמין את יושב-ראש ועדת הכנסת חגי מירום להודעה.

חגי מירום (יו"ר ועדת הכנסת):

תודה רבה לך, אדוני היושב-ראש.

חברי, חברי הכנסת, הצעת חוק העונשין (תיקון) (עבירות זנות), התשנ"ב–1992, אושרה בקריאה טרומית ביום 2 בדצמבר 1992 והועברה לטיפול של ועדת החוקה, חוק ומשפט.

חבר הכנסת אברהם פורז ביקש מוועדת הכנסת להעביר הצעת חוק זו לדיון בוועדת העבודה והרווחה, ובהסכמת יושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט ויושב-ראש ועדת העבודה והרווחה ועדת הכנסת ממליצה לכנסת לשנות את החלטתה ולהעביר את הצעת החוק הנ"ל מוועדת החוקה, חוק ומשפט לוועדת העבודה והרווחה.

הנושא של עבירות זנות ושל זנות בכלל יש לו אופי שקשור לעניינים שנדונים בוועדת העבודה והרווחה, ומהטעם הזה החליטה הוועדה מה שהחליטה. העניין טעון אישורה של הכנסת, נדמה לי בהצבעה. תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ס' טריף:

מי בעד הצעת ועדת הכנסת, כפי שהובאה על-ידי יושב-ראש ועדת הכנסת? מי נגד?

הצבעה מס' 1

בעד הצעת ועדת הכנסת – 9

נגד – אין

נמנעים – אין

הצעת ועדת הכנסת להעביר את הצעת חוק העונשין (תיקון) (עבירות זנות),
התשנ"ב-1992, לדיון מוקדם בוועדת העבודה והרווחה נתקבלה.

היו"ר ס' טריף:

תשעה בעד, ללא מתנגדים, ללא נמנעים. אני קובע שההצעה אושרה.

חגי מירום (יו"ר ועדת הכנסת):

תודה רבה, אדוני.

אני רוצה להמשיך ולעדכן את חברי הכנסת, כי ועדת הכנסת קבעה את הוועדות הבאות לדיון
בהצעות חוק ובהצעות לסדר-היום:

ועדת הכנסת תדון בהצעת חוק-יסוד: הכנסת (פומביות הדיונים), של חבר הכנסת רון נחמן, לשם
הכנתה לקריאה ראשונה.

ועדה משותפת לוועדת החינוך והתרבות ולוועדת העבודה והרווחה, בראשותה של חברת הכנסת
תמר גוז'נסקי, תדון בהצעה לסדר-היום מטעמה של חברת הכנסת גוז'נסקי בנושא: חינוך, טיפול,
בריאות ורווחה בגיל הרך. הוועדה תמנה שישה חברים, שלושה מוועדת החינוך והתרבות ושלושה
מוועדת העבודה והרווחה.

ועדת העבודה והרווחה תדון בהצעת חוק ביטוח בריאות לקטינים, התשנ"ג-1993, של חבר הכנסת
יהושע מצא; ובהצעה לסדר-היום בנושא: נסיגת רבין ורמון מהתחייבויותיהם לציבור לביטול הזיקה בין
קופת-חולים להסתדרות במסגרת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, של חבר הכנסת יעקב שמאי, וזה
בוודאי יידון בהמשך היום.

תודה רבה.

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לך, אדוני. תודה ליושב-ראש ועדת הכנסת.

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 – גרסה א'; הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי ורווחת האדם, התשנ"ד-1994 – גרסה ב'

(קריאה ראשונה)

היו"ר ס' טריף:

אנחנו עוברים לסעיף הבא בסדר-היום: הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי ורווחת האדם, התשנ"ד-1994, גרסה ב', בקריאה ראשונה, והצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, גרסה א', בקריאה ראשונה. אני חוזר ואומר: חוק ביטוח בריאות ממלכתי – גרסה א' וגרסה ב'. אני מזמין את חבר הכנסת עמיר פרץ שיציג את החוק. בבקשה.

אני רוצה להביא לידיעת חברי הכנסת הנכבדים, לפני שחבר הכנסת פרץ יתחיל: נוכח העובדה שהצעת חוק ביטוח בריאות נושאת שתי כותרות, שתי גרסאות, הנני מבהיר שבתום הקריאה הראשונה מתקיימת הצבעה אחת בלבד על הנוסח כולו של החוק המודפס בחוברת הכחולה. רק בקריאה השנייה מצביעים על גרסאות והסתייגויות.

דן תיכון (הליכוד):

אני לא מבין.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

איך יכול להיות שאתה לא מבין?

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אולי תסביר לי מה גורלה של הפנייה של ממשלת ישראל אליך מיום שני בעניין הפעלת סעיפים 133 ו-127? לא התייחסת לנושא הזה, ואני מבין שהממשלה חזרה בה מהדרישה להפעיל את סעיפים 133 ו-127 בהתאמה.

היו"ר ס' טריף:

אני רוצה להודיע לך, שהממשלה לא חזרה בה מהודעתה – –

דן תיכון (הליכוד):

יצאה מדעתה.

היו"ר ס' טריף:

– – ואנחנו נקיים דיון על העניין כנראה ביום שני הבא, לפי הודעת הממשלה. היום אנחנו דנים בהצעות חוק של חברי הכנסת.

דן תיכון (הליכוד):

אך ורק.

היו"ר ס' טריף:

אך ורק. על זה נדון ועל זה אזמין את חבר הכנסת עמיר פרץ להתחיל.

דן תיכון (הליכוד):

תחזור עוד הפעם על מה מצביעים בסוף הדיון.

היו"ר ס' טריף:

אמרתי שבסוף הדיון מצביעים הצבעה אחת.

דן תיכון (הליכוד):

על מה?

היו"ר ס' טריף:

על שתי הגרסאות שמובאות כאן בקריאה ראשונה – בקריאה השנייה אנחנו נצביע על ההסתייגויות – כפי שזה מופיע בחוברת הכחולה. זאת הודעתי ואני מקווה שזה נקלט.

מיכאל איתן (הליכוד):

יש לי שאלה.

היו"ר ס' טריף:

אולי חבר הכנסת תיכון יסביר לך. ניתן קודם לחבר הכנסת פרץ לסיים. אולי יש דברים להבהרות, אבל אחרי שהוא יגמור.

חבר הכנסת עמיר פרץ.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לברך את ממלא-מקום יושב-ראש הכנסת על החלטתו להביא היום את הצעות החוק המשולבות של ארבע הצעות חוק פרטיות לחוק ביטוח בריאות ממלכתי.

אני רוצה לברך את ועדת הכנסת על החלטתה לאפשר את הדיון, לעשות הפרדה בין הליכים שבהם הממשלה מבקשת לחוקק חוק ובין הליך שבו מבקש חבר כנסת אחד, או אחרים נוספים, לחוקק חוק.

אני חושב שזהו יום חשוב, יום שבו עם ישראל מבין שהריבון במדינת ישראל הוא כנסת ישראל, ועם ישראל מבין שהאיזונים המתקיימים בין ממשלה לבין כנסת מגינים, בראש וראשונה, על זכויותיו ועל האינטרסים שלו, לפני כל אינטרס אחר, מפלגתי, פוליטי, מסוג זה או מסוג אחר.

חברי הכנסת, אומנם היום עוד לא פורים, ופורים חוגגים רק בבתי-הספר היום, ואנחנו יודעים על פורים רק מהתחפושות של ילדינו, ומחר יתחיל עם ישראל בתענית אסתר. אבל הייתי רוצה לומר כי היום עומדות לחול על חוק ביטוח בריאות כמה אמירות המוכרות לעם ישראל דווקא מתוך הדברים המלווים את פורים.

אני רוצה להתחיל בשני משפטים הלקוחים מהפתיחה של תענית אסתר. כתוב כך: "אנשי אמונה אבדו, באים בכוח מעשיהם גיבורים לעמוד בפרץ – – –"

משה נסים (הליכוד):

דווקא "בפרץ".

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

שיבשתי כדי שלא יגידו שזה עניין אישי.

היו"ר ס' טריף:

לא מותר לך במקרה הזה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

" – – גיבורים לעמוד בפרץ, דוחים את הגזירות."

חברי הכנסת, אם בפורים עסקינן, הרי היום ניתן לומר שנפל הפור. כאשר נסיים היום את ההצבעה על חוק ביטוח בריאות ממלכתי בהצעות החוק המובאות לקריאה ראשונה, מובטח לעם ישראל שהחוק הזה קום יקום, מכיוון שאין עוד דרך לחסום אותו, אין עוד דרך להשתמש בתרגילים כדי לעכב אותו.

היו"ר ס' טריף:

רק רגע אחד. חבר הכנסת מיכאל איתן וחבר הכנסת משה קצב, אודה לכם אם תשמרו על הסדר. בבקשה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

והחוק הזה ייכנס למסלול שממנו נוציא רק את הטוב ביותר לעם ישראל ולמדינת ישראל.

ניתן גם לומר דבר נוסף, שחל על היום הזה בכנסת המשפט "ונהפוך הוא". מי שחשב שיום זה ייהפך למכה לחקיקה הפרטית; מי שחשב שיום זה ייחשב למכה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי; מי שחשב שיום זה ייחשב למכה פוליטית לגוף זה או לגוף אחר – טעה. יום זה יהפוך ליום שמחה לחקיקה בישראל, יום זה יהפוך ליום בשורה למייחלים להשלמת החקיקה.

אני רוצה להציג בכמה משפטים את השתלשלות העניינים שהביאה אותנו למעמד הזה ולמצב הזה, שבו, לצערי, מדינת ישראל מנסה להבין את מאבקי הכוח הפוליטיים הטעונים אמוציות רבות כל כך סביב תהליכים תקנוניים; ולצערי עוד מעט יחשוב כל העם שאנחנו עוסקים רק במאבקי כוח, ומאחורי

החוק הזה לא תישאר בריאות, וכדאי שנסיים היום את פרשת המאבקים ונחזיר את הדיון למהות, נחזיר את החוק הזה לדיון – – –

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת רן כהן, מה שאתם עושים מפריע לנואם. חבר הכנסת רן כהן, אתה לא רוצה להפריע לחבר הכנסת עמיר פרץ. חבר הכנסת יורם לס, אני מבקש.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חברי הכנסת. חבר הכנסת רן כהן.

דן תיכון (הליכוד):

היום לא מביאים את זה.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת רן כהן, אני מבקש, לא כאן.

רן כהן (מרצ):

אנחנו יוצאים.

היו"ר ס' טריף:

יפה מאוד, חשבתי שתעשו את זה מהתחלה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני רוצה שכולנו נודיע לעם ישראל שהיום, כאשר נסיים את הדיון, נמשיך לעסוק בכל סעיף ובכל פרט, אבל נחפש בו מה טוב לבריאות, נחפש בו מה מגן על האזרח, נחפש בו מה נותן יותר חופש בחירה לתושב שרוצה לקבל את שירותי הבריאות בצדק ובדין, ולא מתוך טובתו של מישהו ולא מתוך השתייכויות ומחויבות לגורם נוסף.

אנחנו קיבלנו הודעה ככנסת. ב-31 בינואר משכה הממשלה את הצעת החוק שלה, וסיבותיה למשיכות ידועות, והן סיבות לגיטימיות במדינה דמוקרטית. זכותה של ממשלה להחליט החלטה מכל סיבה שהיא מוצאת לנכון. אבל במצב שבו יש לנו במדינת ישראל הפרדת רשויות, מאותו רגע שהממשלה משכה את החוק חזרה האחריות לוועדה שאני עומד בראשה, מכיוון שאין ואסור להתעלם ולא הייתי מתעלם מהעובדה שמונחות בוועדה שש הצעות חוק פרטיות באותו נושא, באותו עניין, וכל הממשלה, כל מי שדיבר על העניין, אמר שחשוב לסיים זאת, אמר שחשוב לטפל, אמר שמערכת הבריאות נמצאת בסכנת קריסה. לכן לקחתי ארבע הצעות חוק מתוך אותן שש והבאתי אותן לוועדה.

שר המשפטים יושב כאן והוא יודע שלפחות בוועדה שאני עומד בראשה מעולם לא עסקנו במחטפים, הכול גלוי, הכול ברור, וגם במקרה הזה, כאשר הממשלה רק קיבלה הצהרה לפני ההחלטה – שהרי היה שלב שהממשלה החליטה שהיא מקבלת שינויים בחוק, אבל היא לא הצביעה, כי לפי בקשת מרצ נדחתה ההצבעה בשבוע ימים – באתי אני לחברי הכנסת בוועדה ואמרתי: בואו לא נעשה מחטפים, בואו ניקח את ההצהרה הזו ונעבד אותה לסעיף בחוק ונגיש אותה כאחת מהגרסאות, אף שהגרסה הזאת לא היתה קיימת. האם אפשר לצפות להגינות גדולה יותר מזו במערכת יחסים בין הכנסת לממשלה? למה עוד ניתן לצפות?

אם כן, מדוע שאנחנו נקבל בתשובה מין התייחסות של ביטול לכל מה שאנחנו עושים ולכל מה שאנחנו מכינים? וצריך להזכיר לכולם, ששמונה חודשים תמימים ישבה הוועדה ועסקה בעיבוד החוק הזה, שמונה חודשים, 140 ישיבות, זמן השווה לשנתיים וחצי עבודה של ועדה בכנסת העובדת באופן רגיל. מיליונים, מיליוני שקלים עלה עיבוד ההצעה לעם ישראל. כל היועצים שהגיעו, כל מי שהופיע בפני הוועדה בימים ובלילות, מישהו שילם להם על חשבון מדינת ישראל. האם מישהו ציפה שאנחנו ניקח מסמך היסטורי כזה ונפיל אותו ונחכה שמישהו אחר יחליט מה עושים ומה לא עושים אותו?

אדוני שר המשפטים, תעביר את זה בשמי לשר המשטרה. אני אומר: גם אילו הייתי מחליט שכבודי מחול, לא היתה לי זכות למחול על כבודה של הכנסת. הייתי יכול רק להחליט להתפטר מתפקידי. לא הייתי יכול בשום פנים ואופן למחול לא על כבודה של הוועדה ולא על כבודה של הכנסת. אין לנו זכות.

אומרים שאני שליח מפלגה. האם אני שליח לדבר עבירה? מרגע ששלחו אותי לתפקיד כלשהו בשמה של המפלגה, מחובתי לפעול על-פי הכתוב בתקנון ובחוק המחייב אותי באותו תפקיד. גם שר המשפטים לא יקבל שום הנחיות שחורגות מהמסגרת שקבע לו החוק, אף אם המפלגה שלחה אותו. המפלגה ידעה לאן היא שולחת אותי וידעה באיזו מסגרת היא שולחת אותי ובאילו סמכויות אני מגיע ולמי אני מחויב ועל אילו איזונים אני חייב לשמור, ואני עשיתי את תפקידי מתוך התחשבות בכל הגופים, בכל חלקי הבית, ואני מגיע לכאן בידיים נקיות ואינני מתרשם לא מאיומים שנאמרים בשמו של מישהו, אף שאני מטיל ספק אם נאמרו בכלל – –

משה נסים (הליכוד):

אילו איזונים?

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

— ואינני מתרשם מלחצים שמושמעים דרך אמצעי תקשורת כאלה ואחרים.

אני מתרשם רק מדבר אחד. חברים יקרים, אני רוצה לומר לכם, שלא בכל יום קורה לחבר כנסת שהוא מתאהב בעבודתו. הרי אני מכיר את חברי בבית הזה. יש הרבה שעות שלגביהן חברי הכנסת אומרים: יש שעות שאנחנו חייבים להיות כאן, אולי היינו מוצאים דבר מועיל יותר לעשותו.

היו"ר ס' טריף:

רק רגע אחד. חבר הכנסת מיכאל איתן, אני מבקש להפסיק שם. אני מבקש מהגברת לא לקיים כאן שיחות. חבר הכנסת מנע, אנא שב. חבר הכנסת דן תיכון.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

יש גבול, באמת. אין הבדל, תוכל לצאת — — —

רפאל איתן (צומת):

למה אתה לא מעיר לחבר הכנסת רן כהן ולחבר הכנסת האשם מחאמיד?

היו"ר ס' טריף:

אני כבר הערתי לחבר הכנסת רן כהן. חבר הכנסת רן כהן, אתה מפריע גם לשכן וגם לדובר, ואני מאוד מצטער. צריך להקשיב.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

חבר הכנסת רן כהן, אני יודע שהנושא מסעיר אותך, וגם הניסיון לחבר את הנושאים, אבל תתאפק חמש דקות.

רן כהן (מרצ):

הדבר העיקרי שמדאיג אותי פה זה כל התכסיסים המנוהלים מסביב.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני מודה לך, אבל תן לי גם אפשרות להתייחס לדברים.

יורם לס (העבודה):

מה עם התכסיסים של צוקר?

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש, בלי קריאות ביניים ובלי תכסיסנות גם בקריאות שלכם, זה לא הזמן. חבר הכנסת יורם לס, גם אתה.

יורם לס (העבודה):

היו"ר ס' טריף:

גם אתה. לא מקובלות עלי לא הערה כזאת ולא ההערה שלך.

יורם לס (העבודה):

הולכים לפוצץ ממשלה פה. זה מה שאתם הולכים לעשות, תתביישו לכם.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת יורם לס, עד כאן.

רן כהן (מרצ):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת רן כהן וחבר הכנסת יורם לס, אני קורא את שניכם לסדר בפעם הראשונה. קראתי אתכם לסדר.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

אתה מדבר על בושה?

רן כהן (מרצ):

יורם לס (העבודה):

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת רן כהן ויורם לס, קראתי אתכם לסדר בפעם הראשונה.

יורם לס (העבודה):

לפוצץ ממשלה אתה הולך, זה מה שאתה הולך לעשות.

משה קצב (הליכוד):

משה נסים (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת, אני מבקש שקט באולם.

משה קצב (הליכוד):

אסור לעשות פעם מעשה טוב?

יורם לס (העבודה):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת יורם לס, זו הפעם השנייה, וזאת לא תהיה הפעם האחרונה.

לימור לבנת (הליכוד):

לפחות הוא אמר מה שהוא בדיוק עושה ---

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה, חברת הכנסת לימור לבנת.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני רוצה לומר לחברים, שלא בכל יום חבר כנסת בבית הזה מתאהב במעשיו, והפעם ---

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש לסגור את הדלת. אני לא מרשה לקיים כאן באולם שיחות.

עוזי לבדאו (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

זו לא הפעם הראשונה. מחוץ לאולם תקיימו את השיחות.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

והפעם, חברי הכנסת, קרה דבר שלא קורה בכל פעם: התאהבתי במה שכתוב בתוך החוק; לא במסגרת ההתרחשויות סביבו ולא בהמולה הכוחנית שמתרחשת מסביב. בכל דיון שקיימנו נחשפה בעיה נוספת במערכת הבריאות, שהסתבר שצריך להתמודד אתה ולפתור אותה.

שימו לב, חברי הכנסת, למה שקרה. גם הוויכוח הכוחני וגם הוויכוחים הפוליטיים סביב החוק הזה תרמו תרומה גדולה לזכויותיהם של האזרחים בישראל. כי בבת אחת הוארה כל מערכת הבריאות בפרוז'קטורים אדירים, וכל אחד רצה להתמחות, כל אחד רצה להבין, וכל אחד בדק את הדברים מזווית כזו או מזווית אחרת. ובבת אחת פתאום כל קופת-חולים הציגה מה טוב אצלה, וכל מערכת פרטית רצתה להגן על עצמה; הקופות התחילו להתחרות, התחילו לשפר שירות. די היה בדיונים שהתקיימו בשנה האחרונה סביב החוק כדי לתרום תרומה גדולה לאזרחים הישראלים.

לא נסתפק בכך שמישהו מנסה להתאים את עצמו בחקיקה. את הטוב, את הכוונות הטובות של המערכת, של הקופות ושל הכנסת נעגן בחקיקה מסודרת, ונהפוך את זה למסמך שיהיה מגילת זכויות היסוד לבריאותו של העם בישראל. זו מגילת זכויות היסוד של בריאות העם בישראל, ואנחנו צריכים לסיים את התהליך הארוך הזה ולעגן את זה בחוק.

אני רוצה לומר לחברי הכנסת, שאנחנו מגישים היום את ההצעה כשהיא משלבת בתוכה אותם סעיפים קשים ובעייתיים, ואין אלה רק בעיות פוליטיות. אנחנו מגישים בשלב זה את החוק עם כל הגרסאות. גם שם החוק מובא בשתי גרסאות, גרסה א' וגרסה ב'. בסעיף 4 המפורסם של הזיקה מופיעות ארבע גרסאות, והן מפורטות באופן כזה שכל מפלגה יכולה למצוא את מה שהיא מחפשת. ההכרעה תתקבל בוועדה כבר בשבוע הבא. אין לי כוונה לדחות את דיוני הוועדה.

כבר בשבוע הבא תתכנס הוועדה המיוחדת. אם הממשלה תחזור בה היום, או ביום שני, או בכל יום שתמצא לנכון, ותבקש מהכנסת לאשר לה להחזיר את החוק לתיקונים בוועדה, אני אקח את הצעת החוק הממשלתית שתחזור ואאחד אותה עם הצעות החוק הפרטיות. בל ישלה איש את עצמו בעניין זה; לממשלה לא תהיה עדיפות, לחברי הכנסת לא תהיה עדיפות. המעמד של ההצעות – – –

משה קצב (הליכוד):

אם הכנסת תסכים, כמובן.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אם הכנסת תסכים. הכול באישור הכנסת. אבל אני למדתי, שאם אתה מביא משהו בהגיונות, הכנסת מאשרת זאת.

משה קצב (הליכוד):

בדרך כלל.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

בדרך כלל.

על המהות נכריע בסופו של דבר בהצבעה. הסעיפים השונים והגרסאות השונות העומדות כאן לפנינו יוכרעו אף הם רק בהצבעה. במקום לעסוק בטקטיקות או בתרגילים מסוג זה או אחר, כדאי שאחד ינסה לשכנע את האחר בכך שהגרסה שלו טובה בשביל אזרחי ישראל, שמה שהוא מציע טוב יותר מההצעה של האחר.

אינני רוצה להיכנס כאן היום לפירוט הדברים, אבל יש משמעות רבה לכל מלה שנרשמה כאן, יש משמעות רבה לכל סעיף שנרשם כאן. יש הבדל גדול ביכולת הגבייה בסעיף 15 כאשר הגרסאות השונות מופיעות, יש הבדל גדול ויש שוני גדול.

דבר אחד אני רוצה להזכיר לציבור בישראל ולעם בישראל. החוק הזה נועד להבטיח כמה דברים יסודיים. הוא נועד להבטיח חופש בחירה בין הקופות. הוא נועד להבטיח מהלך שבו כל אזרח ישראלי יהיה במעמד שווה בעיני הקופה שלו. לא יהיה עוד מצב שלקופה בישראל תהיה מוטיבציה לדחות קשיש, לדחות איש עני או לדחות חולה סופני. גם מי שחולה במחלה ממארת, גם אדם חולה סרטן שיחליט מחר לעבור מקופה לקופה, יוכל לעשות זאת, דבר שאין הוא יכול לעשות היום.

אנחנו צריכים לחזק את מעמדו של האזרח מול מערכת הבריאות, מול מערכת הקופות. אנחנו צריכים גם להבטיח את יכולת הגבייה של הקופות, את יכולת התקצוב של הקופות באמצעות גבייה שתהיה גבייה אמיתית, בלי שמישהו יוכל להשתמש באותה גבייה לצרכים אחרים, שאינם צרכי בריאות.

הגיע הזמן שנפריד את הטיפול בצורכי הבריאות של עם ישראל מכל נושא אחר, אפילו הוא נושא פוליטי חשוב. מי שיש לו נושא פוליטי חשוב, שיביא אותו לכנסת ויבקש חקיקה מיוחדת לנושא הזה, ולא ינסה לדאוג לעתידו של הנושא הזה דרך פגיעה בבריאותם של אזרחי ישראל.

לכן, חברי הכנסת, אני פונה אליכם, אל כל חלקי הבית. חברי בסיעה, אני פונה אליכם. אני מבקש שכל סיעת העבודה תתאחד היום סביב ההצעה הזאת, כדי שחלילה לא יהיה מצב, שאם תתארגן פה הצבעה נגד החקיקה הזאת, אף אחד לא ייקח על עצמו את האחריות שביום שני כולנו נתייצב מאחורי הממשלה. הממשלה צריכה להתייצב יחד עם חברי הכנסת ולאשר היום את החקיקה הפרטית הזאת, כדי שלא ייווצרו תהליכים. אני אומר, שמעבר לכל שיקול אני אמשיך להגן על הוועדה שאני עומד בראשה ואמשיך להגן על ריבונות הכנסת במדינת ישראל. תודה רבה.

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לך ומברך אותך, חבר הכנסת עמיר פרץ.

חברי הכנסת, אנחנו מתחילים את הדיון. רשימת הדוברים סגורה. חבר כנסת שאקרא בשמו והוא לא יהיה באולם, יאבד את תורו. שלוש דקות לכל נואם, ואני מודיע לכם שאני מתכוון להקפיד על זה. מי שרוצה לומר הרבה דברים, שיאמר אותם בשלוש דקות.

אני מזמין את ראשון הדוברים, חבר הכנסת חיים רמון. אחריו – חבר הכנסת משה קצב.

דוד צוקר (מרצ):

האם בתום הדיון תתקיים הצבעה?

היו"ר ס' טריף:

אדוני, אנחנו מתחילים בדיון. אתה רק עכשיו הגעת. יש לך שאלות תמוהות. יש כללים וסדר-יום בכנסת, שאיש לא שינה.

דוד צוקר (מרצ):

אני שואל ברצינות.

היו"ר ס' טריף:

אני חושב שהשאלה שלך מיותרת לגמרי.

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ס' טריף:

אדוני, אני השבתי לך שהשאלה שלך מיותרת לגבי.

דוד צוקר (מרצ):

אמרת לחברי הבית שהשאלה שלי מיותרת?

היו"ר ס' טריף:

סליחה, אני מבקש. נא להתחיל, חבר הכנסת רמון.

דוד צוקר (מרצ):

אני מבקש לדעת, לגבי הסידורים האישיים שלי, אם יש היום הצבעה.

היו"ר ס' טריף:

לגבי הסידורים האישיים שלך, כדאי שתדע שיש חוק חשוב שדנים בו עכשיו בכנסת, וכדאי שתתמסר לכנסת בכל השעות שאתה נמצא כאן. חבר הכנסת צוקר, זה הכול. ואל תרגיז אותי.

בבקשה, חבר הכנסת חיים רמון.

חיים רמון (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני שמח שאני מדבר כאשר ידידי חבר הכנסת סאלח טריף הוא יושב-ראש. אני חושב שזה תקדים מבורך, והלואי שירבו תקדימים מן הסוג הזה.

אני לא אתייחס להצעת החוק. היא ידועה, נאמרו עליה כל הדברים שבעולם.

דב שילנסקי (הליכוד):

כמה זמן עבדת עליה?

חיים רמון (העבודה):

חברים, אני מבקש שתיתנו לי לדבר.

אני רוצה להעיר שתיים-שלוש הערות. אנסה לעשות זאת בקיצור, ואני מניח שהיושב-ראש במקרה שלי לא יהיה קפדן.

היו"ר ס' טריף:

בבקשה.

חיים רמון (העבודה):

אני טענתי כל העת, שעל חוק ביטוח בריאות ממלכתי במתכונת המקורית של הממשלה יש קונסנסוס לאומי, על כל חלקיו. הקונסנסוס הזה מקיף את כל מערכת הבריאות במדינת ישראל. הוא מקיף את כל סיעות הבית, מקיר לקיר.

למי שהיה צריך הוכחה ניצחת לעניין הזה, אירועי הימים האחרונים הוכיחו שוב, שמיעוט קטן בעם, שהצליח להגיע לרוב בוועידת מפלגת העבודה, מנסה לשבור את כנסת ישראל. לו היו נותנים חופש הצבעה לכל סיעות הבית, וכך צריך לעשות, למעלה מ-100 חברי כנסת היו מצביעים בעד החוק; רוב חסר תקדים בנושא כל כך חשוב. זה רצון העם, זה רצון הציבור, זה רצון הכנסת האמיתי.

הולכים ובכל מיני תרגילים מכוערים, שלא היו דוגמתם, מנסים לעוות את הרצון הזה, מנסים לקנות סיעות בבית הזה שכבר הצביעו בעד החוק המקורי, בכסף, בתפקידים, באיומים.

משה נסים (הליכוד):

מי עושה את הדברים המכוערים האלה?

קריאה:

גם בחוקים.

חיים רמון (העבודה):

גם בחוקים, חבר הכנסת צוקר. באיומים של כסף, באיומים של חוקים, בכל האיומים עושים את זה.

משה נסים (הליכוד):

מי יכול לעשות דבר כזה?

חיים רמון (העבודה):

אינני מבין מדוע. חברי הכנסת, אני משוכנע שיושבים אפילו באולם הזה כרגע חברי כנסת – – –

היו"ר ס' טריף:

הכול על חשבונך. אל תתייחס.

חיים רמון (העבודה):

אני לא מתייחס.

עוזי לנדאו (הליכוד):

מי זה, ספר לנו – בלשון המגילה – איש רע ונבזה ההמן הזה.

חיים רמון (העבודה):

אני בטוח שחברי הכנסת הם אינטליגנטים, הם חכמים, הם נבונים. יודעים את חברי הכנסת. הדברים האלה אפילו לא נעשים בחדרי חדרים, הם נעשים לעין כול במסדרונות הכנסת ומחוצה לה. והדברים ידועים.

משה קצב (הליכוד):

קשה להאמין.

דוד צוקר (מרצ):

סיפורי בדים.

חיים רמון (העבודה):

אני רק רוצה לבוא ולומר עד כמה הדבר אבסורדי. הרי השר המתאם כל הזמן אומר שהממשלה איננה מתנגדת להצעות החוק הפרטיות. והוא אפילו הלך עם פרוטוקול הממשלה ואמר: ההוכחה שאני פעם תמכתי בהצעות החוק הפרטיות היא שהממשלה החליטה בוועדת השרים לענייני חקיקה שהיא לא מתנגדת להצעות החוק הפרטיות.

דב שילנסקי (הליכוד):

איפה הממשלה? אין שום שר ליד שולחן הממשלה.

חיים רמון (העבודה):

חבר הכנסת שילנסקי, אני מבקש ממך, אני מדבר אליך ברצינות ומבקש שלא תפריע לי.

רפאל אלול (העבודה):

יש שר מתאם לשעבר.

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש לא להפריע לנואם.

משה קצב (הליכוד):

אולי אפשר לבקש מהממשלה שיבוא שר.

היו"ר ס' טריף:

חבר'ה, אל תפריעו לו. אני מקציב לו זמן קצת יותר מלאחרים, אבל יש לו זמן מוקצב.

חיים רמון (העבודה):

הודיעו שלא מתנגדים לחוקים. פתאום מתנגדים להם. על אחת כמה וכמה אני מתפלל על חברי כנסת מסיעת העבודה שיש להם הצעות חוק פרטיות שנדונות – ואתמול הם מצביעים בוועדת הכנסת נגד החוקים הפרטיים. מה עוד שהם יודעים שאם עוברים החוקים הפרטיים אפשר לקיים דיון בכל סעיפי החוק, לא רק בשני הסעיפים הפוליטיים.

אני שמעתי שאחד מחברי הכנסת עוד לא ויתר, לפחות לכאורה, על עמדותיו בנושאים האחרים – ואתמול הוא מצביע שהוא לא יוכל לדון בנושאים האחרים. עד כדי כך מגיעה הצביעות.

חגי מירום (העבודה):

מי זה היה?

משה נסים (הליכוד):

אתה לא יכול לדבר בצורה סתומה.

חיים רמון (העבודה):

אני לא רוצה לנקוב בשמות. חברי הכנסת, אני משאיר דברים סתומים בנאומי. אני מניח שהניחושים לא יהיו קשים. זאת לא חידת חמיצר, היא הרבה יותר פשוטה וקלה. אפילו לא צריך לתת רמזים.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

אבל הפרס הרבה יותר גדול.

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת, אתם לא מאפשרים דיון רציני בעניין הזה. הנה הזמן של חמש דקות הסתיים ואני אתן לך בחסד עוד שתי דקות. אנא ממך.

חיים רמון (העבודה):

גם את זה אני לא מבין; עוד דבר שאני לא מבין. באו וניהלו מאבק נגד חוק ביטוח בריאות ממלכתי. איפה חבר הכנסת דיין? הוא הודיע שזה חוק שיביא בריאות לעשירים ויהרוג את הנשים וישמיד את הקשישים ואת הגמלאים ויצטרכו לשלם עבור תרופות. איזה קמפיין אדיר. לאן הוא הלך? נעלם עם הרוח? לא קיים? רק שני סעיפים: אם יצליחו לכפות על אדם להיות חבר בארגון שהוא טוען שהוא וולונטרי, מלווה חובה מרצון, אז זה בסדר. ואם יצליחו לשים את היד הגסה על כספים שמיועדים לבריאות למימון מנגנון, אז הכול בסדר. והוא שכח מכל השאר.

כלומר, כל הקמפיין שניהלו וכל הניירות שהוציאו וכל המודעות – היה קמפיין שקרי, שאין לו ידיים ורגליים, שכל כולו היה פוליטי, שבא לפגוע בבריאות הציבור, שבא להמשיך את החגיגה על חשבון בריאות הציבור. אני שמח שוועדת הכנסת החליטה מה שהחליטה, כי הממשלה בעניין הזה היא ממשלה הפכפכה, אי-אפשר לסמוך עליה.

סילבן שלום (הליכוד):

שכנע את רבין, ולכן אסור לה להוביל את החקיקה באופן בלעדי. אתמול בא השר שחל ואמר שאסור שהכנסת תדון מכיוון שזה חוק שעולה הרבה כסף. הרי מה שמציעה הכנסת אחראי יותר ממה שהממשלה מציעה. כי מה שמציעה הכנסת היום בהצעת החוק, הכול מתואם – – –

חיים אורון (מרצ):

לא הממשלה, מפלגת העבודה.

חיים רמון (העבודה):

מפלגת העבודה.

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש לסיים.

חיים רמון (העבודה):

חבר הכנסת אורון, התיקון מקובל, מפלגת העבודה. נקודה. מה שמציעים בשם מפלגת העבודה הוא גם אסון מבחינה תקציבית, כי הכנסת רצינית, לא שינתה אפילו סעיף אחד מהחוק המקורי מתוך אחריות תקציבית. מי נוגע בתקציב? מי מציע תיקונים שהם קלקולים? מפלגת העבודה, כשפוגעים ביכולת של החוק הזה להיות מאוזן מבחינה תקציבית.

היו"ר ס' טריף:

תודה, אדוני.

משה נסים (הליכוד):

אני מעביר לו את זמני.

דוד צוקר (מרצ):

אנחנו עושים מגבית של הליכוד ומרצ.

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת, אני מבין שחבר הכנסת חיים רמון רגיל לדבר כשר בלי הגבלה. צריך להתחשב.

חיים רמון (העבודה):

ולכן, ידידי חברי הכנסת, אני רוצה לומר את זה לכמה אנשים בסיעת מפלגת העבודה.

דוד צוקר (מרצ):

הם פה?

חיים רמון (העבודה):

תן לי לסיים בשני משפטים. חוק שרוב העם רוצה, חוק שרוב הכנסת רוצה, גם אם הוא יתמהמה – בוא יבוא בניסוח הזה. וגם אם מישהו יצליח, על-ידי כך שהוא יקנה סיעה כזאת וימכור סיעה אחרת, להעביר את החוק עם הקלקולים, בתוך שנה, בתוך שנה וחצי זה יחזור למקור, כי אין דרך אחרת. ומי שישלם את המחיר זה אותם גורמים במפלגת העבודה, שישלמו מחיר כבד, קודם כול מבחינה חברתית, קודם כול מבחינת בריאות העם, ובסופו של דבר גם מבחינה פוליטית ואלקטורלית. אני מציע להם לקחת את האזהרה הזאת לתשומת לבם.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת משה קצב, בבקשה.

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, לגמרי לא חשוב מה חבר הכנסת חיים רמון אומר, חשוב מה מפלגת העבודה אומרת, חשוב מה הממשלה אומרת. חילוקי הדעות בין מפלגת העבודה לבין מרבית חברי הכנסת מבטאים פערים יסודיים, קונצפטואליים, תפיסתיים, הבדלי גישות בין שני חלקים באוכלוסייה הישראלית. החלק האחד, שמיוצג על-ידי מפלגת העבודה, מפלגה עם תפיסות בולשביקיות צרות, אינטרסנטיות, מפלגתיות מובהקות; מולן רוב הציבור, בעלי תפיסה ממלכתית אחראית, משוחררים בעניין הזה מכל שיקול מפלגתי.

זאת תפיסתה, אדוני היושב-ראש, של מפלגת העבודה – – –

היו"ר ס' טריף:

חברים. אדוני השר.

משה קצב (הליכוד):

זאת תפיסתה, אדוני היושב-ראש, של מפלגת העבודה מאז קום המדינה, ולפי מיטב שיפוטי, בין הגורמים שגרמו למפלגת העבודה ב-1977. המפלגה הזאת, מאז קום המדינה, בתפיסתה, מעוניינת ליצור תלות מוחלטת של האזרח במנגנון המפלגתי, בעסקניה, כדי שתוכל לעשות בו שימוש פוליטי, לשלול ממנו את החופש הפוליטי, ולחייב אותו להצביע עבורה ביום הבחירות.

זאת היתה תפיסת מפלגת העבודה מאז קום המדינה בענייני צבא, בענייני חינוך, בענייני תעסוקה ובענייני בריאות. בשנות ה-50 מנעה בעדכם ההתנגדות של דוד בן-גוריון לגישה המפלגתית הזאת להמשיך ולדגול בה, אבל בן-גוריון נכשל במאמציו להעביר את שירותי הבריאות לתחום הממלכתי, והצליח, במידה מסוימת, לא מוחלטת, בענייני חינוך, תעסוקה וצבא.

האזרח, על-פי תפיסת מפלגת העבודה, איננו אדון לעצמו. הוא כלי. רוחות העם והאינטרס הלאומי והממלכתי הם משניים. בעדיפות העליונה נמצא האינטרס המפלגתי, כי אחרת איך אפשר להסביר –

--

היו"ר ס' טריף:

אדוני השר.

משה קצב (הליכוד):

כי אחרת, אדוני היושב-ראש, איך אפשר להסביר שמפלגת העבודה ממשיכה לדרוש כמעט באדיקות לחייב את המבוטחים בביטוח רפואי להיות חברים בהסתדרות? מה הקשר בין שני הדברים האלה אם לא הרצון לשלוט בנשמתו של האזרח? מה ההסבר, אדוני היושב-ראש, לדרישה של ההסתדרות להמשיך לגזול את כספי המבוטחים בניגוד לרצונם של המבוטחים? ממש כפי שהיא עומדת לגרום להתמוטטות קרנות הפנסיה ההסתדרותיות, משיקולים מפלגתיים. ואכן כך היא מעוניינת להמשיך ולשלוט בכספי המבוטחים, ושוב מתוך שיקולים מפלגתיים.

45 שנה, אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, המפלגה הזאת, מפלגת העבודה, גוזלת את כספי המבוטחים לטובת צרכים מפלגתיים. חמור מכך, השירות הרפואי קורס. השירות הרפואי איננו מצליח להתמודד עם העלויות הגבוהות, ובאה ההסתדרות ולוקחת את כספי המבוטחים לצרכים פוליטיים, במקום להשאיר את הכספים הללו, של המבוטחים עצמם, לטובת פיתוח השירות הרפואי.

איך אפשר להסביר, אדוני היושב-ראש, את ההתנגדות של ההסתדרות ושל מפלגת העבודה לבטל את לשכות המס ההסתדרותיות? הכנסת, מרבית חברי הכנסת, המוסד לביטוח לאומי, אומרים להסתדרות: נגבה במקומכם את כספי מס האחיד, נחסוך לכם את עלויות הגבייה, זה יחסוך לכם העסקת כוח אדם, בלי שום תוספת עלויות גבייה, נעביר אליכם, אחת לחודש, את כספי הגבייה. מפלגת העבודה מתנגדת, מדוע? כיון שהיא יכולה להשתמש בלשכות המס ההסתדרותיות ובמאות המועסקים שם כדי להשתמש בהם ביום הבחירות ולהבטיח את שלטונה. אלה עסקני בחירות לעת הצורך.

הסוציאליסטים האלה, חברי מפלגת העבודה, שהרימו את הדגל של המאבק של מזי-הרעב, הם התנגדו במשך 45 שנה, אדוני היושב-ראש, להטלת מס אחיד פרוגרסיבי. הם אמרו: מי שבעל יכולת גבוהה, הוא יקבל עדיפות. מי שיש לו רמת חיים כלכלית גבוהה, הכנסות גבוהות, הוא ישלם מס לא בצורה פרוגרסיבית אלא בצורה רגרסיבית. העניים ישלמו יחסית יותר. זאת תפיסתה של מפלגת העבודה.

אדוני היושב-ראש, אני מבקש להדגיש כי במסגרת חוק ביטוח בריאות, באיחור של 45 שנה, אנחנו, הכנסת, צריכים להבטיח בכל תנאי, שהחוק הזה לא יהיה עוד כלי שרת בידי עסקני מפלגת העבודה בהסתדרות ברחבי המדינה. אנחנו צריכים להבטיח, שהחוק הזה ייתן ביטוי של אמת לדאגה לחלשים. לא יעלה על הדעת שמחוסרי אמצעים יצטרכו לשלם עבור ניתוח רפואי חיוני. אנחנו צריכים להבטיח שהזקנים לא ייפגעו, אף שהחוק שמוצע על-ידי ההסתדרות איננו נותן להם פתרון הולם. ב-20 השנים האחרונות, חברי הכנסת, גדלה אוכלוסיית הקשישים פי שבעה לעומת האוכלוסייה הכללית, שגדלה רק פי שלושה, ואנו צריכים להקפיד שאוכלוסיית הזקנים לא תצא נפגעת כתוצאה מחוק ביטוח בריאות ממלכתי.

אנחנו צריכים להבטיח שרמת השירותים הרפואיים שניתנים ביישובים ובאזורים מרוחקים כמו הנגב, הגליל, תושבי יהודה, שומרון וחבל-עזה, לא תהיה נחותה בהשוואה לרמת השירותים הרפואיים שניתנים לתושבי מרכז הארץ.

גם בשעה הזאת הכנסת יכולה, אדוני היושב-ראש, להבטיח תיקון עיוות משווע, מתמשך, ביטול גזלות וגזירות קשות שמפלגת העבודה הנהיגה, וגם אם חבר הכנסת חיים רמון מאשים את הממשלה בהפכפכות, הרי שכרגע המבחן הוא של הכנסת, והכנסת יכולה להבטיח לשים סוף לאותה תופעה מבישה בחיינו החברתיים.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת רן כהן, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת אברהם פורז, ואחריו – חבר הכנסת עוזי לנדאו.

רן כהן (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חברות וחברי הכנסת, עוד מעט ימלאו עשר שנים להיותי חבר כנסת, וראיתי ימים, בכנסת הזאת, של תכסיסים, של תרגילים, של תימהונים, אבל אני מודה על האמת, שהסתירה הזאת – שחוק ביטוח בריאות ממלכתי, שכל ייעודו להבטיח לאזרחי ישראל רמת שירותי בריאות מובטחים ומעוגנים בחוק, ייתקל באוצר בלתי נדלה שבו הבית הזה רוחש היום, של תכסיסים, הונאות, איומים ולחצים, מעשי עורמה ואינטריגות, ובעיקר – ניסיונות אינוס של חברי כנסת להצביע בניגוד להכרתם, בניגוד למצפונם, גם על-ידי מעשי סחיטה ואיומים.

מזמן לא ראיתי את הבית הזה עומד בפני תופעות כל כך מכוערות, בהצבר ובגודש רבים כל כך כמו שמתקיימים היום, בעיקר על-ידי עסקני מפלגת העבודה נגד רוב סיעות הבית הזה. אני אומר את זה משום שאני חרד, שיש סכנה אמיתית שהעסקנים הללו, שהצליחו לאנוס את מפלגת העבודה בוועידתה בניגוד לדעת רוב חבריה – רוב חבריה ממתפקדי מפלגת העבודה – יצליחו כאן, היום, לפתות ולאנוס את חבריהם לסיעה וחברי סיעות אחרות כדי לנסות ולהעביר חוק שרוב עצום בבית הזה מתנגד לו.

למפלגת העבודה הנכנעת לוועידתה אין רוב בבית הזה, יש מיעוט קטן בבית הזה, אבל בתרגילים, בעורמה ובתכסיסים היא מנסה להפיל את החוק שרוב הבית הזה רוצה בו ולהעביר הצעת חוק שזרה לבית הזה.

אתמול נהדף התרגיל הזה בוועדת הכנסת. היום מנסים, במסדרונות, מאחורי האולם הזה, בכל החדרים, מנסים לקנות דעת של חברי כנסת כדי להטות אותם מהצבעה על-פי האמת שהם מאמינים בה.

מה, בעצם, קרה כאן? כאן מובא נייר של פנייה לכנסת, כביכול בשם הממשלה. רבותי, ההודעה הזאת לכנסת איננה הודעה של הממשלה. זאת הודעה של מפלגת העבודה, אנוסה על-פי החלטה.

משה נסים (הליכוד):

מי חתום עליה?

רן כהן (מרצ):

חתום עליה מיכאל ניר, אבל זה לא אומר שום דבר. מרצ לא חייבת לה שום דבר, ומרצ היא השותף בממשלה. אף אחד במפלגת העבודה לא בא אפילו להידבר אתנו, כי ידעו את עמדתנו העקרונית מלכתחילה, ואנחנו עומדים בה ונעמוד בה עד הסוף.

חוק ביטוח בריאות ממלכתי ובריאות הציבור עדיפים מכל התכסיסים של כל מיני עסקנים, שאינני רוצה לומר עם איזה סוג הם נמנים, המנסים היום לעשות כדי למנוע את חקיקתו של החוק.

אדוני היושב-ראש, מה בעצם רוצים לעשות? רוצים לנסות ולהעביר חוק, שינסה להמשיך לקיים את הזיקה בכפייה בין חברות בהסתדרות לחברות בקופת-חולים ובין חברות בקופת-חולים לבין חברות בהסתדרות. מה זה אומר? שאזרח מדינת ישראל, מדינה חופשית, שחי במקום שבו קיימת קופת-חולים הכללית של ההסתדרות, יהיה אנוס, על-פי חוק מדינה, יהיה חייב להיות חבר בהסתדרות, ולהיפך. אם הוא ירצה להיות חבר בהסתדרות משום שהוא ירצה הגנה מקצועית על מקום עבודתו ותנאי עבודתו, הוא יהיה אנוס לקבל זריקה דווקא בקופת-חולים הכללית של ההסתדרות, לא משום ששירותיה טובים יותר, לא משום שהיא נותנת סל שירותי בריאות טוב יותר, לא משום שרופאיה טובים יותר, לא משום שהיא מתמודדת טוב יותר עם קופות אחרות על נפשו של האזרח, אלא בכוח ובכפייה.

מישהו מעלה על הדעת, שבסוף המאה ה-20 מדינת ישראל יכולה להיכנע לחרפה הזאת?

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת, אני מבקש שתסיים בכמה משפטים.

רן כהן (מרצ):

אני מסיים.

אני רוצה לומר, אדוני היושב-ראש, אני גם ראש סיעה בוועד הפועל של ההסתדרות, אני רוצה לומר לך בכל הרצינות, שאחד הדברים שמילאו את לבי חדווה, אנחת רווחה, כשבאתי לבית הזה מהוועד הפועל, זה שראיתי שחברי מפלגת העבודה כאן לפחות הם אנשים חופשיים. כי בוועד הפועל של ההסתדרות הם אנוסים על-פי היושב-ראש. לא ראיתי פעם אחת בחיי בוועד הפועל של ההסתדרות שעסקן של מפלגת העבודה מצביע אחרת מהמזכ"ל. פעם אחת לא קרה.

משה נסים (הליכוד):

אתה יודע למה?

היו"ר ס' טריף:

תודה, אדוני.

רן כהן (מרצ):

אני מסיים. אני במשפט הסיום.

קריאה:

— — —

היו"ר ס' טריף:

לא, לא, אדוני, הוא צריך לסיים. נא לא להפריע, הוא צריך לסיים.

רן כהן (מרצ):

פתאום התברר שהקרמלין מרחוב ארלזורוב 93 עובר לכנסת, וחבר הכנסת אלי דיין ואולי חלק מהשרים מאיימים על חברי כנסת ריבוניים איך הם יצביעו.

זה לא קרה בבית הזה וזה לא יקרה בבית הזה. רק מי שרוצה להכתיב כאן תפיסה שבה חבר כנסת איננו ריבוני יכול לתת יד לגישה הזאת. מי שרוצה להפיל את המגמה הזאת אל פח הזבל של ההיסטוריה צריך להעביר היום את הצעת החוק של חברי הכנסת, שאנחנו הגשנו, להכין אותה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית מהר וטוב, לטובת הבריאות של הציבור, לטובת מדינת ישראל ולכבודה של החקיקה במדינה הזאת.

היו"ר ס' טריף:

תודה. הבא בתור – חבר הכנסת אברהם פורז. אני רוצה כבר להודיע, שאני מבקש לסיים את הנאום בתוך שלוש דקות. לכל נואם שלוש דקות. אני מודיע לכם כדי שתכינו את עצמכם לקראת זה שנואמים שלוש דקות.

בנימין טמקין (מרצ):

ייקח יותר זמן להגיע לדוכן.

היו"ר ס' טריף:

אני לא מחשיב לך את הזמן הזה. אתה יכול לבוא לכאן בשתי דקות, אם זה לוקח לך שתי דקות. חבר הכנסת פורז, בבקשה.

אברהם פורז (מרצ):

חברי הכנסת, אני הייתי צריך להתנגד בעיקרון לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, משום שאני מתנגד לכל דבר שהוא ממלכתי. אני לא רוצה שהמדינה תהיה הגנת הלאומית. אני לא חושב שהמדינה צריכה לדאוג לכל דבר. אני חושב שהפרט צריך לדאוג לענייניו. בעיקרון, במדינה מסודרת נושא הבריאות היה צריך להיות עניין וולונטרי, כל אדם יבחר לעצמו קופת-חולים או חברת ביטוח או הסדר אחר והוא ידאג לבריאותו.

מה הבעיה? הבעיה היא שקופת-חולים הכללית של ההסתדרות איננה מסוגלת לאזן את תקציבה ממה שיש לה היום.

כחבר ועדת הכספים של הכנסת, חבר בוועדה זאת רק בקדנציה הנוכחית, נדרשתי יותר מפעם אחת, וכל פעם מדובר בסכומים של מאות מיליוני שקלים, להזרים כספי מדינה לקופת-חולים של ההסתדרות הכללית.

אני גם מבין למה זה קורה לקופת-חולים של ההסתדרות הכללית. זה קורה לה כי היא נותנת בדרך כלל שירות לאוכלוסיות חלשות, שלא מסוגלות לשלם. אבל יש עוד בעיה: חלק מהכספים הנגבים כביכול עבורה ועבור הבריאות עוברים למקום אחר, לרחוב ארלזורוב 93 ולמועצות הפועלים.

משה נסים (הליכוד):

חלק נכבד.

אברהם פורז (מרצ):

חלק נכבד מאוד, נכבד מדי. לכן, זאת הסיבה לניתוק.

אני אומר: בריאות – בריאות, איגוד מקצועי – איגוד מקצועי. שני הדברים האלה לא קשורים. בהבטחת מקורותיו של איגוד מקצועי ובמימונו צריך לטפל באופן נפרד. יש רעיונות בעניין הזה. אני גם לא פוסל התארגנות מקצועית ואיגוד מקצועי, אבל זה לא צריך להיות כרוך בבריאות.

מבחינת הגבייה הכפולה, ברור לגמרי שכל אדם מבין – או שכל קופת-חולים גובה את כל התשלומים או שהביטוח הלאומי גובה את כולם. השעטנז שקופת-חולים גובה חלק והביטוח הלאומי גובה חלק והאחרים גובים חלק, אין לו שום עניין ענייני זולת עניין מנגנוני.

ועכשיו דבר אחרון, אחרי שדיברתי לגוף העניין. צר לי על התנהגותה של מפלגת העבודה בכל הפרשה הזאת. אני מצטער על זה משום שכשאנשי הליכוד מחייכים אני בוכה.

משה נסים (הליכוד):

אנחנו שמחים כשאתה בוכה.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

אנחנו לטובת העם.

אברהם פורז (מרצ):

אני בוכה, ואגיד לכם למה. אני לא שמח לאידה של מפלגת העבודה, כי כשהיא עושה טעויות קשות כל כך, היא בסוף תרד מהשלטון וגם אותנו היא תמשוך כלפי מטה, ואני לא רוצה לרדת יחד אתה. אני אומר לכם, רבותי, אני יודע שאתם שמחים, במקומכם גם אני הייתי שמח.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

למען בריאות העם אנחנו יכולים ללכת יחד.

אברהם פורז (מרצ):

מפלגת העבודה, לפני ששריה וחבריה נתנו יד להצעה, נקרא לה הצעת רמון, שעברה גם את ועדת השרים לענייני חקיקה, ידעו גם שזה עובר לוועדה בראשות חבר הכנסת עמיר פרץ, ובמפלגת העבודה יודעים למי בדיוק הוא שייך, צריכים היו לראות את התוצאה ולמה זה יוליך.

לתמוך בזה, אחר כך, כשזה מגיע הנה לקריאה שנייה, לעצור את זה ולמשוך את זה חזרה, ואחר כך לדחוף את זה שוב פנימה ולנסות לנטרל את הצעות החוק של חברי הכנסת, אז עכשיו, אחרי ועדת הכנסת, כבר לא יודעים – מפלגת העבודה מעוניינת להחזיר לוועדה? להשאיר את זה פה? רוצים להתקדם? רוצים ללכת אחורה? זה דבר שלא מוסיף לכם כבוד, ולכן אני מבין את השמחה אצל הליכוד. תודה רבה לך, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה. חבר הכנסת עוזי לנדאו, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת בנימין טמקין.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, החוק הזה, שהליכוד עומד לתמוך בו, הוא רע במיעוטו אבל טוב מהקיים.

אישית איאבק למענו אף שיש לי הסתייגויות רבות ממנו, משום שכולנו בליכוד, ולפני כן בתנועה הליברלית ובתנועת החרות, לחמנו וקיוונו לדברים אחרים לגמרי עם החוק החדש, טובים הרבה יותר, ליתר תחרות במערכת הבריאות, לשירות טוב יותר, להקטנת עלות השירות. זה לא בדיוק מה שיהיה בחוק הזה. אבל עדיין הוא פי שבעים-ושבעה טוב יותר מהמצב הקיים. על כן נתמוך בו.

כאשר באתי אל הצעת החוק כשהיתה בוועדה והגשתי הסתייגויות, עשרות הסתייגויות, הרי זה כדי להשתתף בוויכוח, להעלות את עמדתנו ולהצביע על מה שחשוב להחליף. חשתי וסיפרתי זאת בוועדה, כאשר שאלו אותי למה ההסתייגויות לחוק, כי יעקב אבינו, שעבד ברחל שבע שנים, והנה לילה, והוא מתעורר בבוקר וסידרו לו את לאה. נו, אז מה, לא התחתן אתה? התחתן. והיא העמידה

שישה מחשובי השבטים, אולי מן החשובים, יהודה. ואחר כך עבד ברחל עוד שבע שנים. גם אנחנו חשבנו, יעבור החוק הזה, נעבוד ונשפר ונלך הלאה, כי הוא חשוב.

מה עושה החוק? החוק בא כדי להבריא את קופת-חולים הקיימת, להוסיף לה כסף ולהציב תנאים הכרחיים שיאפשרו את ההבראה שלה, בין השאר על-ידי הפרדה בינה לבין המנגנון הפוליטי. החוק הזה פוגע בקופת-החולים היעילות. לא טוב הדבר, אך אמרנו שנשמור על היעילות, ונסייע לקופת-חולים. בתקווה שאחר כך יבואו שינויים נוספים, הרי המהלך הזה חשוב.

אבל אנו חוששים מתרגיליה של הממשלה. מר רבין קרא פעם לתרגיל של מר פרס "התרגיל המסריח", ואנחנו חוששים כאן מן התרגיל המסריח של מר רבין. לפני הבחירות הבטיח הבראה לקופת-החולים, תוך הפרדתה מן ההסתדרות ומן המנגנון הפוליטי. אמרנו: נעביר כספים לקופת-חולים כדי שתחיה, נפריד אותה מן ההסתדרות כדי שתוכל להשתקם, אבל מה קורה אחרי הבחירות? מר רבין תומך בשר הבריאות לשעבר מר רמון ובכל הליכי החקיקה בוועדה, ועכשיו הוא מוסר לנו שהכול בסדר, חוץ, אולי, מהדברים העיקריים: כסף לקופת-חולים כן, אבל הפרדה בינה לבין ההסתדרות לא. עכשיו מחברים אותה מחדש, על-פי כוונת הממשלה, אל הקופה הציבורית, וההסתדרות על מנגנוניה הפוליטיים תוסיף ליהנות מזרימה בלתי מופרעת של תקציבים.

בתרגיל של הממשלה, אנו צריכים לחשוש מאפשרות של "מרוסיה וחזרה" – חזרה לבולשביזם. אוחזים מחדש בצווארה של המדינה על-ידי מנגנון פוליטי של ההסתדרות המושלת במפלגת העבודה, ושם הפקידות, גובי המס הם מי שנהנה מן הקופה הציבורית, שהציבור משלם מכיסו. אנשים משלמים כדי שהכסף ילך לבריאות ולא לפוליטיקה. כאן מנסה הממשלה לומר שהכספים מכיס הציבור ילכו גם לפוליטיקה. נגד זה נצא בכל דרך שנוכל.

אני מבקש להזהיר את עצמנו, את חברי הכנסת פרץ ורמון, שכאשר אנו הולכים לניסיון לקדם חקיקה של חוקים פרטיים בוועדה, אני חושש מכך שנתחיל בתהליך אך הממשלה בתרגיליה תצליח – כפי שאמר חבר הכנסת רמון, אשר דיבר בלשון "ההוא טמיר ונעלם": ברמז ובדרש – באמצעות כספים וחקיקת חוקים למצוא דרך להעביר את רצונה. זו הסכנה הגדולה. לכן חשובה כאן ההתחייבות שלך, חבר הכנסת פרץ, ושלך, חבר הכנסת רמון, ושל כל האחרים במפלגת העבודה התומכים בחוק, לא להקשיב לדיקטט המפלגתי.

ואולי עוד משפט אחרון אחד – – –

היו"ר ס' טריף:

אדוני – – –

עוזי לנדאו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, נדמה לי שבין כל דוברי שלוש הדקות, אני המקצר ביותר. אם אדוני ירשה לי, אומר את הדברים במשפט אחד.

אדוני היושב-ראש, האינטרס האמיתי של הליכוד הוא דווקא לתמוך בחוק של הממשלה, כדי שיסייע לו אחר כך להציג את הממשלה במלוא קלונה, כמי שמאפשרת לאחוז את הציבור בצווארו. הנה נראה לציבור את הממשלה הלוקחת כספים מכיסו ומעבירה אותם למנגנון פוליטי. מושחתים – נמאסתם. אבל אנחנו מפלגה בעלת אחריות, נצביע נגד חוק הממשלה ונסייע ליוזמה היוצאת מוועדת העבודה והרווחה. תודה רבה.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת בנימין טמקין, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת מאיר שטרית.

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, לפעמים שואלים אותנו מה מבדיל בין מרצ לבין חלקים במפלגת העבודה. אמרו לנו בזמן האחרון: הנה מפלגת העבודה הולכת ומתקרבת לעמדותיה של מרצ בנושא השלום, והיו כאלה אפילו בין תומכינו ששאלו אותנו: מה בכל זאת מפריד אתכם היום מהקו שמפלגת העבודה הולכת בו? אני חושב שאנו מקבלים היום דוגמה בולטת, בהירה ביותר, של הבדל בהשקפת עולם ובתפיסה מהי פוליטיקה ומהו מעשה ציבורי, ביחסה של מפלגת העבודה, המנסה להציג את זה כעמדה של כל מפלגת העבודה או של הממשלה כולה.

בעמדה זו של מפלגת העבודה יש פגיעה בעקרון יסודי, אשר מבדיל אותנו באופן מוחלט ממדיניותה של מפלגת העבודה, והוא נושא זכויות האזרח וזכויות האדם: זכותו של האדם לבחור בקופת-חולים שהוא רוצה בה, ואי-כפייה על אדם את רצונו של אחר. זכותו של אדם להיות חבר בהסתדרות, אם הוא רוצה הגנה מקצועית, או לא להיות חבר בהסתדרות. זוהי זכות יסודי, ומפלגה אשר איננה תופסת אחרי כל השנים האלה ואחרי כל הניסיונות ההיסטוריים במדינות אחרות, וגם אצלנו, שאדם צריך להיות חופשי לבחור את השירות הרפואי שהוא רוצה ואת ההגנה המקצועית שהוא רוצה, מפלגה שאינה יודעת זאת, היא מפלגה שלא למדה דבר ולא שכחה דבר. כדאי למפלגת העבודה להתאושש מהר, על מנת לקבל מן הציבור חלק מן האשראי ההולך היום לאיבוד על-ידי העמדה שהם מייצגים היום.

אני רוצה לומר: מי שתומך היום בחוק הזה, מי שמוביל אותו, מי שרוצה לאנוס את הכנסת לקבל את החוק על-פי הגרסה של ועידת מפלגת העבודה, הם אותם אנשים עצמם שהביאו במעשיהם לקריסה של המערכות ההסתדרותיות, המשקיות והאחרות; אותם אנשים שהביאו לכך שהדור השני שלהם עצמם אינו נכנס לקופת-חולים אלא הולך למקום אחר; אותם אנשים עצמם, שלא ידעו להגן על העובד ולעצור את התפתחות הפערים החברתיים במדינת ישראל. אותם אנשים באים היום להגן לא על אינטרס הבריאות של אזרחי מדינת ישראל, לא על זכויות האזרח במדינת ישראל, אלא על האינטרסים הפרטיקולריים של קבוצה קטנה, שעל-ידי מנגנון אדיר מצליחה לכפות קודם כול על מפלגה ואחר כך מנסה לכפות על הכנסת עמדה המנוגדת לזכויות האדם והאזרח. בשנת 2000 לא יכול להיות מצב כזה.

אם מפלגת העבודה, דרך יושב-ראש הסיעה שלה, מאיימת על חברי כנסת ממפלגת העבודה ומהסיעה השותפה בממשלה, מרצ, אני רוצה לומר לחבר הכנסת אלי דיין: אתה רק מאיים בסופו של

דבר על עתידה של מפלגת העבודה. הציבור יעשה את החשבון ויתמוך באלה אשר יתמכו בבריאות ורק בבריאות, בזכויות האזרח ורק בזכויות האזרח. מי שנותן היום את היד למנגנון, יזכור לו הציבור את מעשיו.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת מאיר שטרית, ואחריו – חבר הכנסת רון נחמן. חבר הכנסת שטרית, אתה באת בריצה?

מאיר שטרית (הליכוד):

כן.

היו"ר ס' טריף:

אני יכול לתת לך לנוח.

מאיר שטרית (הליכוד):

אני יכול להתחלף עם מישהו?

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת רון נחמן איננו כאן. חבר הכנסת עובדיה עלי, אתה מוכן? בבקשה.

עובדיה עלי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, ראשית אני מבקש לומר שאתמוך בחוק הזה ואעשה הכול כדי שיאושר. אומנם החוק המקורי שהציע הליכוד טוב יותר. הכוונה לחוק שהצענו, והביא אותו לכנסת שר הבריאות לשעבר, שמכהן היום כראש עיריית ירושלים, חבר הכנסת אהוד אולמרט. חוק זה היה מבטיח שירות טוב יותר לאזרחים והיה מקטין את העלויות. אבל החוק המונח לפנינו בוודאי ישפר ויטיב את המצב הקיים, והואיל והוא גם טוב יותר מהצעת הממשלה, אני חושב שטוב יעשו חברי הכנסת אם יצביעו בהתאם למצפונם ולהכרתם ויתמכו בחוק הזה.

החוק הזה בוודאי ייטיב לאין שיעור את המצב גם של קופות-החולים האחרות וגם של קופת-חולים של ההסתדרות, וישפר את מצבה של מערכת הבריאות לבלי הכר.

המבחן שצריך לעמוד בפניו הוא מה טוב לאזרחי המדינה, מה טוב לבריאות, ולא, כפי שחושבים אחדים מחברי הכנסת של מפלגת העבודה, עסקני ההסתדרות – מה טוב להסתדרות המסואבת, מה טוב למנגנון המפלגתי המסואב של עסקני מפלגת העבודה בהסתדרות.

אני גם מבקש להבהיר, שהואיל ויש הסכמה לאומית רחבה סביב החוק הזה, וחוקים הם בדרך כלל שאלה של פשרה בין חלקים שונים של הבית, לדעתי יש גם הסכמה רחבה בין חלקי הבית על הצעת החוק הזאת – לכן אני מבקש לראות בה הצעת חוק שאנחנו נתמוך בה.

אני מתפלא על הדברים שאמר כאן חבר הכנסת רן כהן. חבר הכנסת רן כהן אמר, שהפנייה שנאמרה בשמו של מר מיכאל ניר, ממלא-מקום מזכיר הממשלה, היא פנייה שבאה על דעת עסקני מפלגת העבודה, עסקני ההסתדרות. אני רוצה לומר לחבר הכנסת רן כהן, אי-אפשר כאן לסלף מציאות. מזכיר הממשלה פנה בשם הממשלה, ואני מעריך שהיתה החלטת ממשלה שדנה והחליטה להעביר את הפנייה הזאת לכנסת. אי-אפשר לזרוק החלטה, גם כשהיא מכוערת – ותיכף אגע בה – על איזה עסקן אלמוני של ההסתדרות. זו החלטה של הממשלה, זו פנייה של ראש הממשלה בשם הממשלה, גם אם אחדים משרי מרצ מתנגדים לה. לבוא ולומר שפניית מזכיר הממשלה היא לא על דעת הממשלה, היא פנייה של עסקני המפלגה – זה באמת לא רציני וזה פוגע באינטליגנציה של השומעים.

אנחנו מבקשים להבטיח, שכל התשלומים שמתקבלים מהאזרחים יופנו ויוקצו אך ורק לנושא הבריאות ולנושא קופות-חולים למיניהן. נדמה לי שיושב-ראש ועדת העבודה והרווחה של הכנסת ושר הבריאות לשעבר, חבר הכנסת חיים רמון, בהאשמות החמורות שהטיחו במפלגתם הם אמרו וסיכמו את הכול. מה אמר חבר הכנסת חיים רמון בדבריו החמורים? הוא אמר שכאן נעשו תרגילים מכוערים, מנסים לעוות את רצון הכנסת, מתאמצים – כנראה הוא התכוון לחברי כנסת מסיעת העבודה או לשרים ממפלגת העבודה – שימו לב, אני מצטט מדבריו: "לקנות סיעות בכסף, בתפקידים, באיומים, בחוקים". הוא מוסיף ואומר: "מה שמציעים בשם מפלגת העבודה הוא חוק הרסני".

נדמה לי שכל המוסיף גורע. הדברים שאמר שר הבריאות לשעבר הם מאוד משכנעים, גם את אלה שאינם משוכנעים – לתמוך בהצעת החוק המונחת לפנינו. תודה.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת מאיר שטרית, בבקשה.

מאיר שטרית (הליכוד):

תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, ראשית אני מבקש, על פני הדברים ובתחילתם, לומר שמפלגת העבודה, שמציגה את העניין של חוק ביטוח בריאות ממלכתי כהמצאה שלה – זה פשוט שקר. במצעו של הליכוד, בתורתו של הליכוד, בתורתו של זאב ז'בוטינסקי, מופיעות חמש המ"מים, שאחת מהן היא "מרפא", ופירושו בעצם בריאות לכול. לפי תפיסתו של זאב ז'בוטינסקי המדינה צריכה לדאוג לחמשת הצרכים הבסיסיים של כל אזרח בכבוד, ומעבר לכך – שתהיה תחרות חופשית.

חמשת הצרכים האלה – הוא קרא להם חמש המ"מים – מורה, מעון, מזון, מלבוש ומרפא. מרפא פירושו בריאות.

הליכוד במצעו, מאז ומעולם, הכניס את העניין של ביטוח בריאות ממלכתי. לצערי, כשהליכוד הגיע לשלטון נבצר ממנו לקיים או לעשות את החקיקה הזאת בגלל האילוצים הקואליציוניים.

והנה, לעג הגורל, דווקא מפלגת העבודה, שכל השנים התנגדה לזה, לפני הבחירות האחרונות ראש הממשלה הנוכחי התחייב בפני הציבור, שהוא יפריד את קופת-חולים מההסתדרות. הבעיה היא שהשר חיים רמון לקח את דברי – – –

חיים רמון (העבודה):

חבר הכנסת.

מאיר שטרית (הליכוד):

חבר הכנסת היום, אבל השר דאז. השר לשעבר חיים רמון, חבר הכנסת היום, לקח ברצינות את דברי ראש הממשלה, שהוא באמת מתכוון למה שהוא אומר. הוא חשב, הנה, ראש הממשלה נתן יד חופשית לפעול בעניין הזה, זה באמת דבר נכון וצודק – – –

חיים רמון (העבודה):

ראש הממשלה לא נתן יד חופשית. כל מה שעשיתי היה על דעת הממשלה כולה, בהדרכתה ובגיבויה.

מאיר שטרית (הליכוד):

אני מגיע לזה.

היו"ר ס' טריף:

הקריאות הן על חשבון זמן. יש לך עוד דקה וחצי.

מאיר שטרית (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני אשתדל לסיים בזמן, אבל הקריאות הן לא על חשבוני.

היו"ר ס' טריף:

על חשבונך, חד-משמעית.

מאיר שטרית (הליכוד):

השר לשעבר רמון לקח את דברי ראש הממשלה לפני הבחירות ברצינות וקידם את הצעת החוק. הצעת החוק הובאה לממשלה. ואכן, השר לשעבר רמון צודק, הממשלה אישרה את הצעת החוק. הוא ציין עכשיו שכל מהלך בהצעת החוק נעשה על דעת הממשלה. החוק הזה עבר קריאה ראשונה בכנסת, אומנם בתמיכת הליכוד ובהתנגדות חלק מחבריו, אבל הוא עבר קריאה ראשונה בכנסת.

חיים רמון (העבודה):

בקריאה הראשונה היה קונסנסוס בכנסת, של כל סיעות הבית.

מאיר שטרית (הליכוד):

אני לא יודע אם כולם הצביעו בעד ההצעה שלך, הצביעו בעד הצעות של אחרים.

חיים רמון (העבודה):

51 נגד אחד.

מאיר שטרית (הליכוד):

החוק עבר בקריאה ראשונה בכנסת ברוב גדול ובקונסנסוס כמעט מלא. ועדה מיוחדת של הכנסת בראשותו של חבר הכנסת עמיר פרץ יושבה על המדוכה ימים ולילות – – –

חיים רמון (העבודה):

גם שם היה קונסנסוס.

מאיר שטרית (הליכוד):

כן, וסיימה את מלאכתה. החקיקה נגמרה. וראה איזה פלא, בדקה ה-90 מתעוררת פתאום ההסתדרות ונלחמת נגד החוק. אני שואל: מה קרה, ריבוננו של עולם, איפה הייתם קודם? למה התעוררתם?

ברשותך, אדוני היושב-ראש, רק עוד דקה. אני אסביר מה באמת קרה. מה שקרה הוא, שההסתדרות הבינה שפה הולכת ליפול גזירה על עתיד הכנסותיה הבלתי צודקות, לדעתי, וגם הבלתי לגליות גם היום. 30% מכל שקל שהולך לקופת-חולים – בעצם מועברים להסתדרות לצרכים אחרים בכלל. קרן השפע הזו הולכת להיסגר.

היו"ר ס' טריף:

בבקשה לסיים.

מאיר שטרית (הליכוד):

אני כבר מסיים. ולפתע, במצב הקיים היום, שלהסתדרות זה מצב אידיאלי, יש לה קופת-חולים שמעסיקה עשרות אלפי עובדים, שעל כורחם הופכים להיות כוח פוליטי וכלי לשימוש פוליטי, היא מכניסה לקופתה 30% מהכנסות קופת-חולים, ואם יש גירעון לקופה, בתור אחראים לקופה הזאת – יוק, את זה הם לא משלמים, שהממשלה תשלם את זה, שהאזרחים ישלמו. והממשלה משלמת. היא שילמה בשנה שעברה מיליארד ו-300,000 שקל על גירעונות קופת-חולים.

לכן, אחת מהשתיים. מי שרוצה קופת-חולים צריך לשלם עליה ולהחזיק אותה ולכסות את גירעונותיה לא מהכנסות המבוטחים אלא מהכנסותיו שלו. לצערי הרב, ההסתדרות איננה עומדת במצב שהיא יכולה להרשות לעצמה לכסות את הגירעון. הלוואי שזו היתה המחלה היחידה שלה. היא חולה בכל מקרה, ובוודאי אין שום סיבה בעולם, זה הגוף האחרון שצריכים להיות לו חוסר האחריות והחוצפה להמשיך ולבקש לקבל 30% מהכנסות על רפואה ולהשתמש בהם להוצאות ארגוניות.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה. חבר הכנסת רון נחמן. חבר הכנסת טלב אלסאנע. חבר הכנסת חגי מירום. חבר הכנסת יצחק לוי. חבר הכנסת שמואל אביטל. חבר הכנסת אלכס גולדפרב. חבר הכנסת יגאל ביבי. חבר הכנסת שאול יהלום. חבר הכנסת גונן שגב. חבר הכנסת יורם לס.

אני מבקש, לפני חבר הכנסת יורם לס, שנמצא באולם – סגן שר הבריאות, חבר הכנסת נואף מסאלחה, שרצה להעיר ולומר דברים מספר. היום אין שר בריאות, אתה מייצג את המשרד. בבקשה.

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

שר הבריאות בספרד.

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, האמת היא שאין שר בריאות. מחזיק התיק הוא ראש הממשלה. אני מצפה שלפחות השר המקשר יהיה כאן כדי לענות, לא מפני שסגן שר הבריאות לא יכול לענות, אבל הממשלה לא הסמיכה את סגן שר הבריאות לענות על הצעות החוק. לכן אני משתמש – – –

היו"ר ס' טריף:

אנחנו מוחים על כך, אדוני, בכל תוקף. גם יושב-ראש הוועדה.

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

אני לא מתלונן, אני רק – – –

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אולי היושב-ראש סאלח טריף יכול למנות אותך לשר הבריאות.

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

ברשותכם, אני רוצה להעיר כמה הערות. אני משתתף בדיון. קודם כול, אני חושב שהחוק הוא חוק טוב יחסית. שמענו את חברי הכנסת עובדיה עלי ועוזי לנדאו או רן כהן אומרים שאולי היו מביאים לכנסת חוק הרבה יותר טוב. קודם כול, נקבל את החוק הטוב הזה, שלפי דעתי הוא לא חוק של

מפלגת העבודה בעיקר. השתתפו בו גם הליכוד, גם השר הקודם חיים רמון, ולפניו אהוד אולמרט, וודאי גם ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, וחברי הכנסת, שהם החשובים ביותר.

יש בחוק 68 סעיפים. רוב חברי הבית הזה, וגם כל מפלגת העבודה, התאחדו מאחוריהם. נשארתי בעיות רציניות. אבל לבוא, חבר הכנסת שטרית, ולהאשים את ההסתדרות בכל הדברים הרעים? אני לא יודע למה רצית לרוץ בבחירות למזכ"ל ההסתדרות, לתקן אותם?

מאיר שטרית (הליכוד):

כן.

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

זה אומר שצריך לתקן דברים, ואני בעד תיקון דברים. הייתי בהסתדרות כמה שנים טובות. אבל לא לשלול בכלל את ההסתדרות.

הדבר השני, הרי זה לא נכון שמקבלים 30% – – –

מאיר שטרית (הליכוד):

שמירת הקשר בין קופת-חולים לבין ההסתדרות.

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

זה נכון. אבל ידוע לנו שגם הליכוד מקבל החלטות בוועידה או במרכז שלו, וגם שם יש דעת מיעוט בנושא מסוים. תאר לך מה יהיה כשחלק מחברי הכנסת של מפלגת העבודה יבואו מחר ויגידו בנושא המדיני: לא מקובלת עלינו החלטת ועידת מפלגת העבודה.

אני חייב להעיר עוד הערה לחברי הכנסת רן כהן ובני טמקין, שאינם באולם, הם רק נאמו ועזבו. אני מוחה על כך שמצד אחד מרצ מחולקת לחלקים. מפ"ם שותפה להסתדרות. אני לא רוצה להתקיף כאן. יושב היום ממלא-מקום יושב-ראש האגף לאיגוד מקצועי, איש מפ"ם, והם שותפים מאז קום המדינה. הם שותפים לוועדה המרכזת של ההסתדרות, ולדעתי הם בוודאי שותפים למחדליה של קופת-חולים, אם יש כאלה.

אני לא רוצה להאריך. החוק הוא חוק טוב. אני בטוח שהכנסת תכריע בין הגרסאות השונות רק בשני נושאים: א. הזיקה; ב. מי יגבה את הכסף. אני בטוח שהכנסת תעביר את החוק הזה. תודה רבה.

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לך. חבר הכנסת יורם לס, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת אביגדור קהלני, שהיה פה עד עכשיו.

יורם לס (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, על-פי אירועי הימים האחרונים, מה שהיה ומה שעוד יהיה, אני חייב, לצערי, לקבוע שוב שהבריאות הפכה לסמרטוט, לכדור משחק בידי פוליטיקאים, חלקם ציניים, חלקם טועים; מכשיר להסתה נגד הממשלה בידי חברי כנסת שנבחרו במפלגת העבודה.

אני לא רוצה להיכנס לכל הפרטים האלה מלבד לתבוע את עלבונה של הבריאות, מפני שבניגוד לרבים אחרים, שבשבילם הבריאות היא אמצעי להשיג מטרות, בשבילי לפחות הפוליטיקה היא אמצעי להשיג מטרות בבריאות.

נעשתה פה פעולה אדירה של הסטה – אני לא מדבר על הסתה – הסטה של מרכז הכובד של הדיון. מנושא בריאות הסיטו את הדיון לדברים שהתנפחו מעבר לכל פרופורציה: גבייה, זיקה. אפשר לחשוב שרופא או חולה הולכים לבית-מרקחת עם זיקה וגבייה, שהם הולכים להתאשפז עם זיקה וגבייה.

אני רוצה לתת רשימה של נושאים שקשורים למה שכתוב בחוק, בנושא בריאות – שאני מתחייב, עם תקנון הכנסת, בלי תקנון הכנסת, לשפר בו.

החוק שהביא שר הבריאות לשעבר הוריד את רמת השירות הרפואי בישראל, רבותי חברי הכנסת. אני מתחייב לשפר אותה. החוק שהביא שר הבריאות לשעבר הפך את שר האוצר לדיקטטור הגדול של הבריאות. אני מתחייב להוציא אותו מהעניין.

חיים רמון (העבודה):

חבר הכנסת לס, אני מבקש לשאול שאלה.

היו"ר ס' טריף:

שאלה על חשבון הזמן של הנואם, ואני חושב שאין לו מספיק זמן.

חיים רמון (העבודה):

אני רוצה לשאול אותך שאלה, חבר הכנסת לס, באמת ברוח טובה. אני רוצה להבין, האם אתה מתחייב – –

יורם לס (העבודה):

הרי אני התחייבתי במלים שלי. כבר אני מתחייב.

חיים רמון (העבודה):

– – שאתה תגיש הסתייגויות, או תפנה בנושאים הללו – – –

יורם לס (העבודה):

הגשתי.

חיים רמון (העבודה):

– – – ותביא אותן להצבעה במליאה ותצביע עליהן? זה מה שאני רוצה לדעת. זה הכול.

יורם לס (העבודה):

יפה. אני אענה על שאלתך אחרי שתענה לי אם תצביע עבור הגרסה – – –

חיים רמון (העבודה):

אני אצביע לפי מצפוני.

יורם לס (העבודה):

גם אני.

חיים רמון (העבודה):

מצוין.

יורם לס (העבודה):

שנינו נצביע על-פי מצפוננו.

היו"ר ס' טריף:

אנחנו נבדוק את מצפונכם.

יורם לס (העבודה):

הנושא השלישי, שהפסקתי בו. אני מתחייב, עד כמה שזה יתאפשר לי, לסלק מהחוק את הביטוח המשלים, שהוא רפואה לעשירים. אני מתחייב להביא לכך שנשים עובדות ישלמו מחצית ממה שמשלם הגבר העובד, המפרנס הראשי במשפחה; שגמלאים נזקקים לא ישלמו כלום. ובמקום החשיבות הזו, שלא יחוסלו ארגונים בלתי ממשלתיים כמו ההסתדרות, מה שנקרא בעולם NON GOVERNMENT ORGANIZATION – NGO – שלא הכול יהיה מולאם לתוך הממשלה. אני מתחייב לסכל את המזימה של האוצר, שהולכים לגבות מהאזרחים מיליארד שקל ולא להשקיע שקל אחד בבריאות אלא לכיסוי החובות של קופת-חולים. אלה הם הדברים האמיתיים שנוגעים לחוק, ולא הגבייה והזיקה שמעניינות את הפוליטיקאים, שבשבילם הבריאות היא קרדום לחפור בו.

אני מקווה שנצליח לתקן את כל הדברים האלה, ושלכל התהליך הפוליטי המכוער שאנחנו נמצאים בתוכו יהיו דיבידנדים. תיווצר זירה שבה חברי הכנסת יקראו את החוק, ריבוננו של העולם, את 71 סעיפיו, את חמש התוספות שלו, ויראו איפה צריך לתקן את החוק במה שקשור לחולים, ולא לפוליטיקאים כל הזמן.

ההסתדרות היא ארגון, כבודו במקומו מונח, צריך וחשוב לעשות בו בדק-בית. אבל מערכת הבריאות הציבורית בישראל זקוקה שיהיו גופים בחברה בישראל שיכולים לעמוד מול ממשלה, כל ממשלה, בין שזו ממשלת ליכוד ובין שזו ממשלת עבודה, כי ראינו מה ממשלת העבודה יכולה לעשות לבריאות הציבורית בשנה וחצי האחרונה. שהארגון יעמוד ויילחם בעד החלשים, יילחם בעד אלה שאין מי שידבר בשבילם. אבל להפוך את זה למרכז שכל הבית הזה משתולל סביבו שנה וחצי?

הגיע הזמן לחזור לבריאות, צריך להפסיק עם ההסתה ועם ההסטה מן הנושא האמיתי. היריב האמיתי של בריאות הוא משרד האוצר. עד היום משרד האוצר לא אמר את דברו, אפילו לא בא לישיבות של הוועדה שלך, אלא שלח פקיד מדרג ג'. זה נורמלי במדינה נורמלית, בחוק בריאות, ששר אוצר לא יטרח לבוא לוועדה שעוסקת בחוק של 8.5 מיליארדי שקל? זה נורמלי? זה לא נורמלי, מפני

ששר האוצר קיבל את כל מה שהוא רוצה בנוסח הראשון של הוועדה, תיקנו את זה בוועדה ונמשיך לתקן את זה.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה. חבר הכנסת אביגדור קהלני, בבקשה; אחריו – חבר הכנסת דוד מנע.

אביגדור קהלני (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי לכנסת, עומד לפניכם אדם שבהחלט מתלבט בין שתי הסוגיות, באיזה קו לבחור, כמי שכל חייו היה בהסתדרות, מי שכל חייו עסק בתחומים שקשורים בחברה. כאן אנחנו נמצאים בדרך של מפלגה מתפצלת, בין חברי כנסת המאמינים בדרך זו לבין חברי כנסת המאמינים בדרך אחרת, ואני רוצה לומר כאן מה מעניין אותי כחבר כנסת, ועל זה אלך.

מעניין אותי שיהיה חוק שייתן שוויון לכל אדם ואדם; מעניין אותי שיהיה חוק שגם יקלוט את האדם שנחת מארצות נכר אל תוך המדינה, שיקבלו אותו; מעניין אותי שיהיה חוק שגם הצעיר וגם הזקן יקבלו את השירות; מעניין אותי שיהיה חוק שייתן תחושה אמיתית שיש אוזן קשבת לבעיות של האנשים.

אנחנו נכנסנו כאן לבעיה של הסתדרות, שהוקמה לפני למעלה מ-70 שנה והקימה למדינת ישראל את קופת-החולים. אין לי שום ספק שחייבים למצוא את הדרך שבה חוק ביטוח הבריאות במדינת ישראל יוכל ללכת עצמאית על שתי רגליו. אין לי שום ספק שהחוק שמוגש היום לכנסת הוא חוק טוב, הוא חוק שנותן אפשרות לכל אדם במדינת ישראל לקבל שירותי רפואה. אפשר להתווכח על סעיף כזה או על סעיף אחר, אבל אני חושב שצריכים למצוא את הדרך שבה לא תיפול ההסתדרות, שבה היא תישאר כפי שהיא היום ותעמוד כאיגוד מקצועי בעתיד בלי לפגוע בה. ואני ממליץ לכולנו, גם לאנשי מפלגת העבודה המתלבטים, המתקשים אל מול החלטת הוועידה, שנמצא את הנוסחה הטובה ביותר, שמצד אחד לא תגרום לנפילת ההסתדרות ומצד שני תביא לעם ישראל בשורה אמיתית, ואני אומר: בשורה אמיתית של חוק טוב, שאנחנו אלה שנטביע את חותמנו עליו עוד לשנים רבות.

אני יודע שבשבוע הבא נהיה קרועים בתוך המפלגה. אני מקווה שלא נעשה את הטעות הזאת, שתביא אותנו בסופו של דבר לרדת מהבמה הלאומית, רק בגלל הצבעה שהיא לא מתוך הלב ומתוך השכל. תודה רבה.

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לך.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ס' טריף:

הודעה לסגנית מזכיר הכנסת. בבקשה.

סגנית מזכיר הכנסת ש' כרם:

ברשות ממלא-מקום יושב-ראש הכנסת, הנני מתכבדת להודיע, כי הונחה היום על שולחן הכנסת החלטת ועדת הכספים המאשרת הוראות בצו תעריף המכס והפטורים ומס קנייה על טובין (תיקון מס' 2), התשנ"ד-1994. תודה.

היו"ר ס' טריף:

תודה.

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 – גרסה א'; הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי ורווחת האדם, התשנ"ד-1994 – גרסה ב' (קריאה ראשונה)

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דוד מנע, בבקשה; אחריו – חבר הכנסת עמנואל זיסמן.

דוד מנע (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אתמול ראינו בוועדת הכנסת חזיון תעתועים, כשחבר כנסת, איש הקואליציה, מאיים על חברי כנסת ואומר להם שהם לא יהיו שרים, ומבטיח להם שיפגעו בהם בעתיד אם יצטרפו להצבעה בניגוד לעמדת הממשלה. וזה בחוק שאחרי 40 שנה נחקק בכנסת ונוגע לבריאות הציבור.

חוק ביטוח בריאות ממלכתי הוא חוק שנשאר יחיד; אחרי שמדינת ישראל הפכה את כלל הנושאים הקשורים לחינוך לממלכתיים, נותר רק נושא הבריאות. הזיקה, שעליה מבקשים לשמור באותה הצעת חוק ממשלתית – על-פי לחץ שהפעילה ההסתדרות – בין ההסתדרות לבין קופת-חולים היא דבר שמקומם אותנו כאופוזיציה, היא מקוממת רבים מבין חברי ההסתדרות וקופת-החולים, ואני מקווה שהכיוון הזה, שאליו מוליכים אותנו פה, כשמבקשים כי נעזור להעביר את הצעת החוק

הממשלתית הזאת, לא יצליח ותבוטל אחת ולתמיד הזיקה בין ההסתדרות ובין קופת-חולים. זו זיקה פוגעת, זו זיקה מזיקה, זו זיקה שלא תביא דבר לקידום נושא הבריאות במדינת ישראל.

דבר שני – דמי הגבייה. המוסד לביטוח לאומי הוא מוסד הגבייה הטוב ביותר במדינת ישראל. דיברו בזמנה על הגבייה שתיעשה על-ידי הביטוח הלאומי. היום המוסד לביטוח הלאומי גובה את המס המקביל ישירות מהמעסיקים, אבל היום יש גם לשכות המס של ההסתדרות, שמפוזרות בכל רחבי הארץ ומעסיקות אלפי עובדים במקומות יישוב שונים. באים ואומרים להם: רבותי, המוסד לביטוח לאומי יכול לחסוך לכם מאות עובדים, יכול לחסוך לכם עשרות מיליונים של תקציבים. הרי אתם מוסד בגירעון, הרי אתם מוסד שעומד לפשוט רגל, אתם יכולים לחסוך פה כספים. אומרים: לא, אנחנו זקוקים לאנשים, אנחנו זקוקים למבנים היקרים במרכזי הערים. והמוסד לביטוח לאומי בא ואומר: אנחנו נגבה עבורכם את הכספים. גם לזאת מתנגדים, גם את זאת רוצים למסד. ואנחנו באים ואומרים לכם: הפסיקו, בטלו את הזיקה הזאת ואפשרו למוסד לביטוח לאומי לגבות את כל הכספים עבור קופת-החולים.

היו"ר ס' טריף:

תודה לך. חבר הכנסת עמנואל זיסמן – איננו. חבר הכנסת מיכאל איתן – איננו. חבר הכנסת דוד צוקר – איננו. חבר הכנסת יוסף בא-גד, בבקשה.

דוד מנע (הליכוד):

חבר הכנסת מיכאל איתן כאן.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת מיכאל איתן, אתה תהיה אחרי חבר הכנסת בא-גד.

יוסף בא-גד (מולדת):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אנחנו עומדים בפני תופעה מדהימה: רוממות הדמוקרטיה והשוויון בגרונם, וחרב הקיפוח בידם. לימדו אותנו כל החיים, כל הזמן: זכות האזרח. זכות האזרח לבחור לו את השירות הרפואי, זכות האזרח לבחור לו את ההגנה המקצועית. והנה לפתע, כשזה מגיע לעצמם וכאשר יש צל צלה של פגיעה בהסתדרות, כל העקרונות וכל רוממות הלשון על השוויון וכו' וכו', הכול בטל למען הבטחת קיומו של המנגנון.

אנחנו יודעים שנים שהיו תלונות אין-ספור נגד קופת-חולים – נגד הטיפול, נגד היחס, נגד התורים, נגד האווירה. הגיעו עד כדי דברים מחרידים. לא היה יום שלא היו טענות ולא היו צעקות בעניין. ואני רוצה לשבח את השר לשעבר חיים רמון, שהיה לו עוז לקום ולומר: אני רואה את סבל האזרח ואני

לוקח עלי את תיקון הדבר, עד כדי איבוד משרת שר, עד כדי איבוד מעמדי, עד כדי הסתכסכות עם השלטון, כדי לשמור על העקרונות.

ואתם יודעים, אני חלוק בהרבה נושאים עם רבים, ואני משמש כעמדה אופוזיציונית, אבל כאן אנחנו נתמוך בחיים רמון, לא משום שזה חיים רמון, אלא משום שפה נעשה דבר נגד כל העקרונות שחינכו אותנו עליהם.

דווקא מפלגת העבודה היתה זו שדגלה בכל העקרונות, שצריך סוף-סוף להפריד בין ההסתדרות לבין קופת-חולים, צריך סוף-סוף לתת לקופת-חולים עמדה של תחרות, שתתמודד על יחס, על תשומת לב, על מחירים, על ביטול תורים. כל הדברים היפים שקופת-חולים עשתה לאחרונה, שלעת עתה הם מודעות בעיתונים, למה לא עשתה במשך 40 השנים הקודמות?

ולכן אני חוזר ואומר: אנחנו נתמוך בחוקים המוצעים, ואני קורא גם לממשלה לתמוך בהם.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה. חבר הכנסת מיכאל איתן, בבקשה, ואחריו – חבר הכנסת רפאל איתן.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אכן, חוק ביטוח בריאות ממלכתי מגלם וחושף את אופיה ודמותה של הממשלה הנוכחית. הממשלה הנוכחית פוגעת בנורמות בסיסיות. הממשלה הנוכחית פוגעת בכנסת. הממשלה הנוכחית יש לה ססמה, שטבע אותה ראש הממשלה: לא מזיז לי.

לא מזיז לו, הוא מוכן לפגוע בכנסת. לא מזיז לו, הוא מוכן לפגוע בציבורים גדולים של מתיישבים ומפגינים. לא מזיז לו, הוא פוגע בציבור המרצים השובתים. לא מזיז לו.

ומי הוא ראש הממשלה הזה? אדם ששבוע לפני הבחירות עמד בפני ציבור ואמר לאנשים: תצביעו עבורי, אני אפעל להפרדת הזיקה בין ההסתדרות לבין קופת-חולים. אדם שהלך ולקח קולות מהאנשים כאשר הודיע: אני אתמוך בחוק ביטוח בריאות ממלכתי.

ראש הממשלה הזה, שמאשימים אותו בכך שהוא הפר התחייבויות לבוחרים בתחומים רבים, הפר – מותר לי לומר הולך שולל את הציבור, כאשר ערב הבחירות הוא התחפש לרפורמטור, לאדם שאכפת לו מהמדינה, לאדם שאכפת לו מהבריאות, לאדם שמוכן להיכנס לעימות מול ההסתדרות על מנת לשחרר את המדינה הזאת משלטון ההסתדרות בכל מה שקשור בבריאות. כך הופיע יצחק רבין. כך יצחק רבין דיבר אל הבוחרים. אחרי הבחירות הוא השתנה. לא מעניין אותו, לא מזיז לו. עכשיו כבר אפשר ללכת להברפלד, לבגוד בהתחייבויות שלו לבוחרים. איזה ראש ממשלה יש לנו?

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת מיכאל איתן, ראש הממשלה נמצא בספרד ובפורטוגל עכשיו, אז קצת – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

אז הוא בספרד.

אני שואל, איזה ראש ממשלה יש לנו שאינו מסוגל לעמוד על מלתו מלפני הבחירות ולדאוג שלעם הזה יהיה חוק ביטוח בריאות ממלכתי? איזה ראש ממשלה יש לנו, שאכפת לו מענייני ההסתדרות יותר מאשר מבריאות העם? איזה ראש ממשלה יש לנו, שבוגד בדברים שהוא עצמו התחייב להם בנושא זה ובנושאים אחרים?

וראש הממשלה הזה אחראי לשערורייה שנמשכת כאן שבוע אחר שבוע, כאשר מנסים לשעבד הכול לטובת המפלגה, לטובת ההסתדרות.

בהתחלה באה הנה הממשלה ואמרה: תעשו הפסקה לכמה שבועות. למה? כי אנחנו צריכים לדון בוועידת המפלגה.

ראש ממשלה שהיה אכפת לו מהממלכתיות היה אומר לנציגיו: אל תעשו כך, אל תקדמו את חוק ביטוח בריאות ממלכתי עד למצב כזה, אלא תביאו קודם למפלגה ואל תבזו את הכנסת. אבל ראש הממשלה הזה, מה אכפת לו? בחמש דקות הוא שולף, בחמש דקות הוא מחליט: טוב, תבקשו למשוך.

עכשיו באה פרשה שנייה, כאשר ראש הממשלה רוצה להחזיר את החוק לכנסת, רוצה למנוע פעולת חקיקה בכנסת. למה? כי זה נוח.

ועכשיו אנחנו ניצבים פה כאשר במסדרונות מסתובב השר המתאם בשם ראש הממשלה ומנסה לעשות הוקוס-פוקוס חדש ולהביא לכנסת הצעות שאין להן שחר ואין להן שחל.

לכן אנחנו, סיעת הליכוד, נתמוך במחויבות שלנו ובמחויבות של ראש הממשלה מלפני הבחירות, בכל הצעה שיש בה ביטוח בריאות ממלכתי, שיש בה הפרדה של הפוליטיקה מהבריאות, שיש בה דאגה כנה ורצינית לבריאות העם, ולא לבריאותו ולשלומו של השלטון.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת רפאל איתן, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת גונן שגב. שלוש דקות לכל נואם. נא לשמור על הזמן.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

האם שמי מופיע ברשימה, אדוני היושב-ראש?

היו"ר ס' טריף:

אתה מייד אחריו.

רפאל איתן (צומת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מבין את חוק ביטוח בריאות ממלכתי כפשוטו: משלמים מסים כדי לזכות בשירותי בריאות, ולא כדי לקיים ולתקצב את ההסתדרות, המהווה מכשיר פוליטי ומאז קום המדינה איבדה את חשיבותה כלפי היישוב היהודי בארץ-ישראל.

גם כיום האינטרס המפלגתי הצר, גם אם הוא עומד בניגוד לאינטרס הממלכתי הלאומי, עדיף בעיני ציבור מסוים, אנשים החרדים למעמדם ולהשפעתם במשק ובחברה בישראל.

איומי ההסתדרות זורעים בהלה ופיק ברכיים, במקום לאזור אומץ ולומר להם: עבר זמנכם. איגוד מקצועי, בבקשה, אבל לא מעביד ולא בורר באותה כפיפה.

גביית כספי הביטוח על-ידי המוסד לביטוח לאומי תאפשר הקצאת כל המשאבים לקופות-החולים השונות, לשם מימוש מטרה אחת בלבד, מתן שירותי בריאות; להבדיל ממה שדורשת הממשלה, ומחרים ומחזיקים אחריה אלה החוששים מפגיעה במעמדה ובהשפעתה של ההסתדרות על הציבור, ובאופן ישיר גם על אופן הצבעתם בבחירות.

חייבים לחשוף את האמת, חייבים לומר בגלוי: לא נשלם מסים כדי לקיים את ההסתדרות, מנגנונה ופעולותיה, שלעתים נוגדות את האינטרס הלאומי. תודה.

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לך. חבר הכנסת גונן שגב, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת אריאל ויינשטיין.

גבול שגב (יעוד):

כבוד היושב-ראש, חברי הכנסת, עצוב מאוד שממשלת ישראל, ברגע כל כך חשוב וכל כך גדול, מנסה לעשות תרגילים פרלמנטריים ואחרים.

היום הנושא של סעיף 127 הוא חסר תוכן לחלוטין, אבל התרגיל שניסו לעשות פשוט אינו תואם לא את עמדת הממשלה כאשר הלכה לבחירות, ואפילו לא את עמדת הממשלה כאשר דיברה על חקיקת חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

החשיבות של חוק ביטוח בריאות ממלכתי איננה רק באותו סעיף ראשון המדבר על כך ש-200,000 או 300,000, כרגע לא משנה המספר המדויק, אף אחד גם לא יודע אותו כנראה, של אנשים שאינם מבוטחים והם יקבלו ביטוח רפואי, אלא גם בשמירה על איכות הביטוח הרפואי של היום ובהעלאתה.

יותר מכול, שמירה על תחרותיות בין כל קופות-החולים השונות וניתוק מוחלט של הפוליטיקה, או ההסתדרות במקרה זה, או גופים ותאגידים אחרים, מביטוח הבריאות.

אני חושב שהגענו למצב אופטימלי בחוק הביטוח שהכינה הוועדה המשותפת של ועדת הכספים וועדת הפנים, בראשותו של חבר הכנסת עמיר פרץ. אני חושב שמגיעות ברכות לשר לשעבר חיים רמון על המהלך שהוא הוביל. ואני חושב, שבמקום לנגח אותו ולהעמידו כלוחם במפלגתו ובהסתדרות, היו צריכים להציג אותו כפוליטיקאי שאכפת לו באמת מטובת העם ומטובת אותם מבוטחים של חוק ביטוח בריאות ממלכתי העתידי.

לכן, סיעת יעוד תתמוך בחוקים שאוחדו ועברו בקריאה טרומית ותתנגד, גם אם נותר פה רק נושא פרוצדורלי, להצעת הממשלה להחזיר את החוק שלה. תודה.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, בבקשה.

סילבן שלום (הליכוד):

ומי אחריו, אדוני היושב-ראש?

היו"ר ס' טריף:

אחריו – חבר הכנסת אפרים גור.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, רצינו להפריד בריאות מפוליטיקה. בתחילת ימי המדינה אמרנו: האזרח קשור לחינוך פוליטי, לזרמים, התעסוקה היא פוליטית והבריאות איננה ממלכתית.

אולם, כמה יעדים הושגו מאז. היום החינוך הוא ממלכתי, התעסוקה היא ממלכתית, והבריאות רצינו שתהיה ממלכתית. והנה אנחנו עומדים בפני אפשרות וסכנה שהבריאות תיהפך לפוליטית יותר מאשר בהווה.

ברגע מסוים חשבתי שהממשלה הזאת כנה בעמדתה ובדעותיה. אבל כאשר ועידה פוליטית של מפלגה פוליטית נותנת הוראות בנושאי חקיקה הקשורים לעשרות רבות של סעיפים, כזה ראה וקדש, אני חושש מאוד שלא תהיה לנו בריאות ממלכתית, אלא אם קבוצת חברי הכנסת האמיצה תהיה זקופה גם להבא.

ואני רוצה לומר לחבר הכנסת חיים רמון: בריאות כבר הוספת לעם הזה בעמדתך ההירואית – אני מסתכן לומר: עמדתך ההירואית – ותמשיך בכך. כחבר הכנסת אני גאה בכך.

אנחנו דנים היום בחוק של חברי הכנסת, ולא בחוק הממשלתי, אבל כדי להצביע על היתרונות של החוק שאנחנו דנים בו אני חייב להתייחס לחוק הממשלתי, ואציין רק נקודה אחת או שתיים שמצביעות על הסכנות הגדולות.

בחוק הממשלתי, על הכפייה שבו, יש שאלה, איך ניתן להגן על זכויות של חבר שנרשם להסתדרות לא משום שהוא רצה, אלא משום שהוא רצה להתקבל לקופת-חולים שהפכה לקופת-חולים טובה, אבל לאחר שהוא נרשם להסתדרות כדי לקבל את השירות הרפואי לו ולמשפחתו, ההסתדרות שהוא נרשם אליה בכפייה משנה את המסים. הרי זה ארגון וולונטרי, ששולטת בו מפלגה אחת מאז קום המדינה, והמסים האלה הולכים לכל מיני קרנות שאין עליהן פיקוח, למשל קרנות הפנסיה – ובשבוע הבא נדבר עליהן כאן שעות – שמבטיחות את עתידנו לכאורה, והן גובות כספים, ואיש אינו יודע מה נעשה בהן. ההסתדרות תצטרך כסף. אז אותו חבר שנרשם כדי לעבור את הניתוח, בשביל הבריאות, יעמוד בפני מציאות שמעלים לו את המסים, מעלים את ההיטלים. מה הוא יעשה? החוק אמר לו: לך לשם, תצעד לשם.

נקודה נוספת. ההסתדרות אמורה לגבות כספים למען קופת-חולים. מה יהיה אם ההסתדרות, שגובה את הכספים הללו, לא תעביר אותם לקופת-החולים, כפי שהיום מפעלי ההסתדרות לא מעבירים במועד כספים ל"מבטחים" ולקרנות הפנסיה, כי המפעלים שייכים להסתדרות וקרנות הפנסיה שייכות לה, וכשאינן כסף – – –

היו"ר ס' טריף:

נא לסיים.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אני מייד מסיים, אדוני.

מה יהיה אם לא יעבירו כספים לקופת-חולים? משלם המסים יממן את זה, יהיו גירעונות.

לכן, אני חושב שכולנו נעשה היום מעשה גדול אם נתמוך בהצעה של חברי הכנסת, נעביר אותה לוועדה, ונתפלל לכך שוועידת המפלגה לא תכפה על חברי הכנסת את הסעיפים הפוליטיים הללו, שמנציחים מצב, שעלולים להביא אותנו למצב גרוע מהמצב הנוכחי, שכידוע לנו, איננו מן הטובים.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת אפרים גור איננו נוכח. חבר הכנסת אברהם בורג, אתה מוכן לשאת דברים, אדוני? חבר הכנסת בורג, זה עתה הגיע תורך. אתה רוצה להתחלף עם חבר הכנסת רענן כהן? הוא כמעט מייצג את דעתך.

אברהם בורג (העבודה):

היו"ר ס' טריף:

אני יכול לאפשר לחבר הכנסת רענן כהן להיות לפניך, אם אתה רוצה. בבקשה, חבר הכנסת אברהם בורג, ואחריו – חבר הכנסת רענן כהן.

אברהם בורג (העבודה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אין ספק שבאלומת החוקים המונחת על שולחנו מקופלים דברים שהם הרבה מעבר לבריאות עצמה. באלומה זו של חוקים מקופלים בעצם שני שינויים מרחיקים לכת במבנה, בסטרוקטורה, של היסודות החברתיים בישראל.

שינוי ראשון, מדובר כאן, לראשונה בתולדותיה של מדינת ישראל, על מחויבות של מדינה לערכים שהיו בהתחלה ערכים של תנועה אחת – לצורך העניין, תנועת העבודה, תנועה סוציאליסטית – ואם החוק הזה יעבור, הערכים האלה הופכים לפתע להיות חוק מדינה. כמה שזה נראה מוזר במאבקים הפנים-מפלגתיים בתוך תנועת, ועד היום הדברים נראים כאילו תנועת העבודה מתנגדת לנושא הזה,

דומני שצריך לזכור שכאשר ערך שאנחנו מאמינים בו, ערך הערבות ההדדית, מנצח והופך להיות חוק מדינה, זה ניצחון של הסולידריות, של הערבות ההדדית, של הרעיון כולו.

השינוי השני הוא, ללא צל של ספק, מאבק בעל משמעות גדולה מאוד כאן בתוך הפרלמנט, עוצמת ידו של מי חשובה יותר בפרלמנטריזם בדמוקרטיה הישראלית, עוצמת הכנסת, עם מאבקי התקנון שחזינו בהם בשבוע האחרון – ואדוני היושב-ראש היה מעורב בהם בצורה קצת פעילה וגם סבילה משהו, במובן זה שסבלת – או עוצמת ידה של הממשלה שיכולה לעשות ככל העולה על רוחה.

בנקודה המשטרית אינני רוצה לגעת כרגע. היה כאן בכנסת דיון על יחסי כנסת-בג"ץ, והבעתי את עמדתי כמה הכנסת צריכה להיות מרכזית בתוך התהליך הזה.

אני רוצה לומר מלה על השינוי החברתי בישראל. אין לי ספק שביום שלאחר השלום, ביום שסדר-היום הישראלי יהיה סדר-יום אזרחי, שלושה דברים יעלו על השולחן: הנושא הראשון הוא עוצמתה של מערכת החינוך הישראלית; הנושא השני, חשוב לא פחות ממנו, הוא הקונפליקט על הזהות הישראלית, נקרא לזה: דת ומדינה, חבר הכנסת – – –

אברהם רביץ (יהדות התורה):

היהודית.

אברהם בורג (העבודה):

הזהות הישראלית. הקונפליקט בין ישראליות לבין יהדות ויהודיות, נקרא לזה: דת ומדינה, דתיים וחילונים, יהדות וציונות או סינתזה בין כולם, זה לא משנה – זה יעלה.

והנושא השלישי הוא מעמדו של העובד בחברה הישראלית, מבחינת איכות החיים, רמת החיים, סוגי הפעילויות שלו, סוגי התעסוקות שלו, ההשוואה שלנו אל הלבנט או ההשוואה שלנו אל כלכלת המערב. בכל הדברים האלה אנחנו רואים היום ניצנים, גם בסוגיות דת ומדינה, גם בסוגיות חינוך וגם בסוגיות חברתיות.

אלומת החוקים המונחת לפנינו היא פתח ראשון לקראת דיון גם בנושא הפנסיה, גם בנושא מעמד העובד, גם בנושא מעמד האיגוד המקצועי. אני כבר מסיים, אדוני היושב-ראש.

כאן מלה אחת שהיא מלה תנועתית. ראשית, אני חושב שכל ההצעות צריכות היום לעבור לוועדה; שנית, כשליח ציבור אני מרגיש שאינני יכול, אלא אם כן יותר חופש הצבעה, להצביע נגד החלטות הוועדה ששלחה אותי, משום שהיא הפורום העליון הדמוקרטי של התנועה שלי. לפעמים אני דעת מיעוט, לפעמים אני דעת רוב, תמיד אני מקבל את ההכרעה. תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה לך. חבר הכנסת אברהם שפירא איננו נוכח. חבר הכנסת פני בדש איננו נוכח. חבר הכנסת חיים אורון איננו נוכח. חברת הכנסת נעמי חזן אינה נוכחת. חבר הכנסת רענן כהן, ואחריו – חבר הכנסת סילבן שלום.

רענן כהן (העבודה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מקווה שבסופו של דבר מפלגת העבודה תביא את החוק. היא התחייבה על כך, ואנחנו גם נעשה זאת. אני מקווה שיהיה הרוב המתאים כדי להביא את החוק ולסגור את כל הסוגיה הזאת.

כבר בפתיחה אני רוצה לומר משפט אחד לגבי חברי וידידי חבר הכנסת חיים רמון. אין לי ספק שצריך לעשות רפורמה מקיפה בשאלת הבריאות בארץ. יש לי משהו לומר לגבי הדרך. אני מאמין שצריך לצעוד בדרך לתיקון כזה בצעד מדוד, שלב אחר שלב. ברור לכולנו שקופת-חולים חייבת לעבור שינויים דרסטיים רבים, אבל מן הראוי שניתן לקופת-חולים את הזמן, התנאים הדרושים והקצב להשתנות ולעבור לעידן החדש. אסור לבנות דבר חדש על יסוד הרס הישן, אבל צריך לבנות נדבך אחר נדבך. אי-אפשר לעשות מהפכה בלי הרס הישן. זאת הערה כללית שאני רוצה להעיר לחברי בתנועה וגם לחברי מהליכוד ומכל המפלגות, כי בסופו של דבר אנחנו דנים היום בנושא מאוד מהותי וקרדינלי לאנשים רבים במדינת ישראל.

הרפואה בכל העולם במשבר. אם נסתכל על ארצות-הברית, למשל, נראה שגם שם מתלבטים בבעיה של רפואה ציבורית. שם המצב חמור יותר, משום שאין כלל ביטוח שבו מעורבת הממשלה, ולכן כשהעניים חולים מצבם קשה ביותר. הרפואה יקרה מאוד, והעניים אינם יכולים לממן אותה. די להסתכל בהשוואה הזאת כדי לראות במה אנחנו עוסקים ועם מה אנחנו מתמודדים.

בארץ יש לנו רפואה מתקדמת ביותר ושווה לכל נפש, וזאת בזכות קופות-החולים, כולן, בלי יוצאת מן הכלל, ובעיקר בזכות קופת-חולים של ההסתדרות, שהקימה תשתית רפואית בכל מקום ברחבי הארץ, בלי להתחשב בכדאיות כלכלית, ואסור לנו לשכוח גם זאת.

היום אנחנו עומדים בפני בעיות חדשות. המציאות משתנה כל הזמן, והתנאים שהיו לפני 10 או 15 שנה שוב לא יכולים להתאים בעידן של שנות האלפיים, בעידן המאה ה-21.

היו"ר ס' טריף:

נותרה לך חצי דקה.

רענן כהן (העבודה):

עוד דקה, ברשותך.

היום יש רבים שאינם מבטחים את עצמם באחת מקופות-החולים. ובמציאות של ימינו, כאשר תוחלת החיים ארוכה, הם עלולים לעמוד חלילה בפני שוקת שבורה כאשר יהיו חולים, ובעיקר כאשר יסבלו ממחלה רצינית. משום כך הופך חוק בריאות ממלכתי להיות חוק הכרחי במדינה מתוקנת.

הממשלה הביאה בפני הכנסת חוק שהוא מחויב המציאות, כפי שאמרתי. צריך לזכור שהממשלה הנוכחית היא הממשלה היחידה שפעלה בנושא הזה והגיעה לחקיקה כזאת. אך בתהליך חקיקתו של החוק אנחנו מתבזים. אסור לנו לשכוח שאסור לשפוך את המים יחד עם התינוק. כאשר אנחנו רוצים לחוקק חוק ביטוח בריאות, אסור לנו בו בזמן להרוס במחי יד מוסדות מפוארים שהביאו לכך שבמדינת ישראל יש מערכת רפואית מהטובות בעולם.

היו"ר ס' טריף:

אתה צריך כבר לסיים. הוספתי לך זמן.

רענן כהן (העבודה):

אני כבר מסיים, ברשותך.

חבל שהחוק הופך להיות נושא פוליטי, ולא נושא של חקיקה. המאבק היום הוא – מי יכופף את מי. אין אנו עוסקים בטובת הציבור, אלא בניצחון פוליטי של קבוצה זו או אחרת. חשוב שחוק חשוב זה יתקבל, כי מדינת ישראל זקוקה לו, כי ציבור החולים זקוק לו. אני פונה פנייה סופית לכל מי שעוסקים בחוק: שבו יחד עם הממשלה ותגיעו להבנה, כי טובת החולים היא מעל לכול. אסור שהכנסת הזאת תנצל את החוק הזה לדברים אחרים, שפוגעים בסופו של דבר בחברה במדינת ישראל ובחולים בה. תודה.

היו"ר ס' טריף:

תודה לחבר הכנסת רענן כהן. אני מזמין את חבר הכנסת סילבן שלום. אחריו – חבר הכנסת אלי דיין, ואחריו – חבר הכנסת שאול עמור.

סילבן שלום (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, ההסתדרות הוכיחה לנו בפעם המי יודע כמה שהיא בעלת הבית של המדינה, היא בעלת הבית של הממשלה, היא בעלת הבית של הבניין הזה. רק אתמול והיום עסקו רוב ועדות הכנסת בנושאים הקשורים בהסתדרות. ועדת הכספים דנה כל השבוע בחוק קרנות הפנסיה; ועדת הכנסת דנה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי; ועדת החוקה, חוק ומשפט דנה בחוק-יסוד: זכויות חברתיות. כל אחד מהנושאים האלה הובא על-ידי ההסתדרות כהצעה שלה נגד הצעה אחרת.

ואני אומר לעצמי, שהנה יושבת הכנסת כולה ומבוקר עד לילה דנה רק בנושאים הקשורים בהסתדרות הכללית. מאיפה הכוח ומאיפה היכולת הזאת? אני רוצה להגיד לך, אדוני היושב-ראש, שחברי כנסת ממפלגת העבודה אומרים לי מפעם לפעם: בוא, קח קצת חומר על ההסתדרות ותיכנס בה יותר חזק, כי היא הורסת את חיינו, היא ממררת את חיינו. כל יום ויום כבר משעות הבוקר יש הצבעה על נושא זה ועל נושא אחר. ההסתדרות מנהלת את העניינים בבית הזה באמצעות עושי דברה. זו שערורייה שאין דוגמתה.

הדבר חמור ביותר, מאחר שאותם גופים הפכו כבר מזמן להיות מאוסים על הציבור. קרנות הפנסיה, כידוע, חורקות ונמצאות במצב קטסטרופלי, והן מאוסות על הציבור. קופת-חולים במתכונת שלה כבר מזמן מאוסה על הציבור. חברת העובדים, על הניהול והתפעול שלה, זה שנים ארוכות מאוסה על הציבור. כוחה של ההסתדרות לגרום לכך שסביב הבעיות שלה יתמקדו כאן יום יום נובע מדבר אחד בלבד. שהרי במה כוחה של ההסתדרות? כוחה נובע מכך שיש לה שני כובעים: כובע אחד של איגוד העובדים, והכובע השני של חברת העובדים, קרנות הפנסיה וכדומה.

אני הייתי פעם כתב כלכלי, הייתי גם עוזר שר האוצר, ואני זוכר שהיה נכנס מזכ"ל ההסתדרות והיו דנים על הסכמי שכר, דנים על תוספת היוקר. והוא היה אומר: פה אני אוותר לך על תוספות שכר לעובדים, אל תיתן את מלוא תוספת היוקר. וכעבור עשר דקות, או שעה, הוא מחליף את הכובע שלו ואומר: עכשיו אני דן על חברת העובדים: סיוע ל"כור", לקרנות הפנסיה. ואז כל שר אוצר חושב לעצמו: בסופו של דבר מודדים אותי לפי האינפלציה, תהיה או לא תהיה אינפלציה. אם תהיה אינפלציה, אני נחשב שר לא טוב; אם לא תהיה אינפלציה, רואים אותי שר טוב. אז אתן להם איגרות חוב מיועדות, אתן סיוע ל"כור" לתוכנית ההבראה שלה, אתן עוד כסף לקופת-חולים. השר הזה ייזכר אז כשר טוב, כי באמצעות הורדת השכר הוא הצליח לשמור על רמת המחירים.

זה כל כוחה של ההסתדרות הכללית – היותה איגוד עובדים. זו גם הסיבה למלחמה בעניין הזיקה. כי אילולא היתה זיקה, לא היו חברי הסתדרות. ואז ההסתדרות לא היתה ארגון העובדים היציג. ואם היא לא היתה ארגון העובדים היציג, לא היה אפשר לבוא בכובע אחד ולהחליף אותו בכובע אחר. זאת כל המלחמה, להמשיך להיות ארגון עובדים יציג באמצעות הזיקה.

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לומר לך – – –

היו"ר ס' טריף:

לסיום.

סילבן שלום (הליכוד):

באמת לסיום.

היינו עדים פעמים רבות למצב שבו חשבנו שצריך לעזור למוסדות ההסתדרות, כי גם הם עוזרים לפעמים ומסייעים במידה כזאת או אחרת. אבל צריך לזכור, שגם כאשר עושים הסכם הבראה, דורשים מהצד השני תמורה.

יושב כאן חבר הכנסת יעקב שפי, והוא יודע היטב כמה שילמה התעשייה האווירית. ראש הממשלה אמר שאין לו 400 מיליון דולר לזרוק לתעשייה האווירית. לעומת זאת, בהסכם קופת-חולים התחייבה ההסתדרות למכור נכסים. האם היא מכרה? היא התחייבה להעביר כספים, מאות מיליונים של שקלים, אבל לא העבירה, מפני שהיא יודעת שבסופו של דבר היא תקבל את הכסף.

אני אומר שאמות המידה צריכות להיות זהות. גם כשרוצים לסייע לדבר חיובי, הבה נעשה זאת באותה דרך ובאותה צורה. מדוע צריך לפטר אלפי עובדים בתעשייה האווירית ולהפחית בשכרם, לעשות הכול כדי להביא להבראת התעשייה האווירית, ואילו כאן לא לעשות דבר?

ועוד מלה אחרונה לשר לשעבר – – –

היו"ר ס' טריף:

אלה היו כבר משפטי הסיום שלך.

סילבן שלום (הליכוד):

מלה אחרונה ממש.

חבר הכנסת חיים רמון הוכיח אולי שהוא אדם נאיבי. כאשר שאלתי אותו לפני הקמת הממשלה למה הוא בוחר להיות שר הבריאות, הוא השיב לי: אני אעשה חוק ביטוח בריאות ממלכתי. אני אפריד את הזיקה. אני מסכים להיות שר במשרד שאיש אינו רוצה בו. אנשים לא רוצים להיות שר הבריאות, כי זה תפקיד שלא נראה טוב, והמשרד חולה. אבל אני אמלא את התפקיד הזה, אני אעשה את העבודה הזאת, אני אביא למצב שבו הבריאות תהיה טובה לכל עם ישראל, ואני אצליח לעשות את הדבר הזה.

כיום, כעבור שנה וחצי – חבר הכנסת חיים רמון, אתה היית נאיבי. כוונות טובות היו לך, רצון טוב היה לך, יושב-ראש ועדה אוהד וטוב, חבר הכנסת עמיר פרץ, היה לך, והוא ניסה לעזור לך בכל כוחו ולבצע את הדבר, אבל הכוחות שעומדים מולו חזקים יותר. כי ההסתדרות מנהלת את המדינה,

ההסתדרות מנהלת את הבית הזה, והיא קובעת מדי יום את סדר-היום של הבית הזה בוועדות ובמליאה, בכל מקום.

אדוני היושב-ראש, ובזאת אני מסיים – – –

אלי דיין (העבודה):

כל הכבוד להסתדרות אם יש לה כוח כזה.

סילבן שלום (הליכוד):

כל הכבוד להסתדרות. אני רוצה לומר לך, שההסתדרות מצליחה, גם באמצעותך ובאמצעות אנשים נוספים שלה כאן, לעשות ככל העולה על רוחה – – –

אלי דיין (העבודה):

כל הכבוד.

סילבן שלום (הליכוד):

גדעון בן-ישראל צריך לקבל תוספת שכר בשל מה שהוא עושה בבית הזה. מה שהוא מקבל לא מספיק. די לראות איך הוא מצליח יום יום להביא נושאים לטובת ההסתדרות להצבעה גם בוועדות וגם באולם הזה.

אלי דיין (העבודה):

כל הכבוד.

סילבן שלום (הליכוד):

לאחרונה החליטו לאפשר לעשרות אלפי מבוטחים חדשים לקבל שירותים בקופת-החולים ללא שום תשלום; ללא שום תשלום, אדוני היושב-ראש.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

חבר הכנסת דיין, להסתדרות יש הצ'ופצ'יק של החשמל.

סילבן שלום (הליכוד):

ובסופו של דבר, מי משלם בעד הדבר הזה? – אנחנו. מדוע קיבלו עכשיו עשרות אלפי אנשים אפשרות לקבל ביטוח בריאות חינם? זה שוחד בחירות. חודשיים לפני הבחירות אומרים להם: אל תשלמו עכשיו. וכל זאת, כדי שיוכלו להצביע.

אלי דיין (העבודה):

כל הכבוד להסתדרות.

סילבן שלום (הליכוד):

כל הכבוד? זה מצדיק העמדה לדין בפני בית-המשפט. המשטרה צריכה לחקור את זה. זו עבירה פלילית. חודשיים לפני הבחירות אתם נותנים את השוחד הזה. אם תיתנו זאת אחרי חודש מאי, אני אגיד שיש בזה היגיון. אבל לתת את זה עכשיו, משמעו שוחד בחירות מהסוג הגרוע ביותר.

וכל זאת כאשר הבחירות להסתדרות הכללית, חבר הכנסת פרץ, הן לצערי לא חוקיות. החליטו עכשיו להעמיד שופט בראש ועדת הבחירות. אין ועדת בחירות ממונה על-ידי בית-המשפט העליון, גם לא ועדות מחוזיות שיש בהן שופט. יש קלפי שהיא קלפי לעוברים, שכל אחד יכול להצביע בה איך שהוא רוצה. לא יודעים מי בעל זכות בחירה. כל הבחירות האלה הן בחירות שטוהר המידות בהן שואף לאפס.

הייתי רוצה לקוות שאתה תעשה משהו בעניין הזה, אבל מאחר שאתה לא תהיה, אני מאוד מקווה שחבר הכנסת יעקב שמאי יעשה את העבודה שצריכים לעשות שם. תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חבר הכנסת אלי דיין. חבר הכנסת חגי מירום, אני שומע שהיית בוועדה מסדרת, אז יש להעניק לך חנינה. אתה תרצה לדבר אחרי חבר הכנסת אלי דיין?

חגי מירום (העבודה):

כן.

היו"ר ד' שילנסקי:

בבקשה.

אלי דיין (העבודה):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אף אחד מהליכוד לא נמצא כאן, אבל הליכוד – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

יש איש אחד. אומנם אני מכהן כיושב-ראש, אבל אני חבר הליכוד.

אלי דיין (העבודה):

אני מדבר על הספסלים הריקים של הליכוד. הם יודעים להעביר ביקורת וללכת. 15 שנה הייתם בשלטון, מדוע לא חוקקתם חוק ביטוח בריאות ממלכתי?

סילבן שלום (הליכוד):

אני אסביר לך.

אלי דיין (העבודה):

מה תסביר לי? לא יעזרו הסברים. עם הסברים לבוחרים. עובדה, לא חוקקתם חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

סילבן שלום (הליכוד):

גם כאשר היינו בשלטון הדבר הזה לא התאפשר לנו.

אלי דיין (העבודה):

לא יעזרו לכם הסברים. הסברים בעת המשפט של הבוחר. הסברים לא מקבלים. אתם הייתם בשלטון, יכולתם לחוקק חוק ביטוח בריאות ממלכתי לפי השקפתכם, לפי האידיאולוגיה שלכם, ולא עשיתם זאת.

הממשלה הזו באה ואומרת, ולא מתביישת, שללא התשתית של 70 שנות הסתדרות, שהקימה קופת-חולים לתפארת, לא ניתן לחוקק חוק ביטוח בריאות ממלכתי. הנה בארצות-הברית 40 מיליון איש לא מבוטחים והם לא מתקבלים. הממשלה אומרת: אני צריכה להתחשב בבעלים האלה ולא לפרק אותם ולא להרוס אותם. גם מטעמים אידיאולוגיים אנחנו רוצים הסתדרות כללית. אנחנו אומרים את זה בגלוי. אנחנו אומרים שהכנסת תכריע.

אם ההסתדרות כל כך משפיעה על כל 120 חברי הכנסת ומעבירה פה החלטות ברוב, הרי לא כופים על אף אחד להצביע. הוא מצביע לפי שיקול דעתו, לפי מצפונו. לכן בעניין הזה אנחנו אומרים בגלוי: רוצים חוק ביטוח בריאות ממלכתי ולא רוצים להרוס את ההסתדרות. זו המחלוקת בינינו, גם בתוך מפלגת העבודה, והיא הוכרעה בוועידה, במוסד העליון של המפלגה. רוצים חוק ביטוח בריאות ממלכתי, אבל רוצים שלא להלאים את קופות-החולים.

הרי אתם אדירי ההפרטה. אז מה פתאום קופות-חולים? למה לא לתת להן? גם קופות-החולים "מכבי" ו"מאוחדת" רוצות לשמור על עצמאותן ורוצות לשמור לעצמן לפחות חלק מהגבייה. ומה אנחנו אומרים? מי שבחר קופת-חולים, יבחר את מי שהוא רוצה, אבל יפעל לפי התקנון שלה. זכותה של ההסתדרות כבעלים לא לכפות על האזרח ולומר את דברה. אתה רוצה להיות חבר אצלי, אתה שייך גם לעניינים אחרים, גם לחינוך, גם לאיגוד מקצועי, גם לפנסיה. אתה רוצה שקופות הפנסיה ילכו לבורסה? עובדה שההגנה על קופות הפנסיה מצילה היום מאות אלפי אנשים מחרפת רעב. בלי ההסתדרות היו לנו עוד חצי מיליון עניים.

אני רוצה לומר משהו לידידי חבר הכנסת חיים רמון. הוא חייב לקבל את הכרעת הוועידה. הוא נכשל שם, ולא יעלה על הדעת שיבוא לכאן ויתקוף אותה ויאמר שאנחנו עושים קנוניות ואיומים. הוא עושה קנוניות עם הליכוד. הוא עושה קנוניות עם אלה שרוצים להרוס את הממשלה הזו. על זה לא נעבור לסדר-היום. נראה את הגיבור הגדול, איך הוא יצביע כאשר תבוא הצעת הממשלה.

סילבן שלום (הליכוד):

מה תעשה לו?

אלי דיין (העבודה):

הוא יסולק מהמפלגה לפי דיני המפלגה. חבר שיצביע נגד המוסד ונגד החלטת הממשלה יובא לדין, ושם יוכרע גורלו.

סילבן שלום (הליכוד):

בולשביקים.

אלי דיין (העבודה):

בעניין הזה לא יהיו פשרות. זה בולשביזם? זו דמוקרטיה. היתה הצבעה דמוקרטית במוסד. הממשלה מביאה היום הצעה, כל החברים צריכים לתמוך בה. אחרת איפה כללי הדמוקרטיה? לא לכבד את דעת הרוב?

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

גדעון שגיא לא סולק. הוא מחכה.

אלי דיין (העבודה):

למה? הוא לא הצביע נגד החלטת ועידה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

הוא הצביע נגד התקציב.

אלי דיין (העבודה):

אמרנו דברים מפורשים. הלכנו מבחינה דמוקרטית. כל זה נקרא בולשביזם? סטלין? אתם גורמים נזק לדמוקרטיה. אם מפלגה לא יכולה לקיים חיים דמוקרטיים, מה יהיה היסוד שלה?

אני אומר גם לחברי ממרצ – ראו הוזהרתם, מחר יבואו חברי כנסת מהקואליציה ויגידו: אנחנו לא מצביעים בעד חוקים של מרצ, גם אם יש החלטת ממשלה. יש החלטת ממשלה. היום אין החלטת ועידה. בפני הכנסת מונחת הצעת ממשלה, והצעה זו מחייבת גם את החברים ממרצ. אין כאן איומים; כי בלי זה אי-אפשר לקיים דמוקרטיה בבית הזה ואי-אפשר להכריע ברוב מול מיעוט.

לכן אני לא פונה אל הליכוד. אין לי טענות. המטרה שלהם היא להפיל את הממשלה הזו. אני פונה לחברי מהקואליציה ואומר להם: כולכם צריכים להתייצב היום ולתמוך בממשלה – –

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

העם יפיל את ההחלטה שלך.

אלי דיין (העבודה):

– – ללכת לוועדת הבריאות ולקיים את ההתמודדות הדמוקרטית לפי הכללים המקובלים. אני בטוח שחברי, חבר הכנסת עמיר פרץ, יקיים את ההחלטות ויתמוך בממשלה הזאת. אין לי צל צלו של ספק בכך. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. אני פשוט הוספתי לך דקה על חשבון קריאות הביניים של חברי הכנסת סילבן שלום ועמיר פרץ.

מנחם פרוש (יהדות התורה):

כדי לחזק את הממשלה.

היו"ר ד' שילנסקי:

היו קריאות ביניים, זה גזל מן הזמן שלו, ומן הצדק שאני אוסיף לו. בבקשה. אני בטוח שליושב-ראש ועדת הכנסת לא תהיינה הפרעות בקריאות ביניים.

חגי מירום (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אני מודה לך שהתחשבת בכך שהגעתי באיחור, אבל עשיתי את זה באמת מתוקף תפקידי כיושב-ראש ועדת הכנסת.

חברי חברי הכנסת, חבר הכנסת אלי דיין, אני נפעם מדי פעם מהופעות המנהיגות שלך כאן מעל דוכן הכנסת. אני מציע לך כיושב-ראש סיעה, אני חושב שיותר נכון לעשות כך, לא להשיח עם חברי כנסת מעל דוכן המליאה אלא להשיח אתם קצת יותר בעבודתך כיושב-ראש סיעה, בשיחות אישיות וכן הלאה. אני יכול להעיד על עצמי, שאני נחשב כאילו אני שייך לחבורה שתעשה כך או אחרת, ואתה לא שוחחת אתי שיחה כלשהי על כוונותי ועל עמדותי.

אלי דיין (העבודה):

אני כן שוחחתי אתך.

חגי מירום (העבודה):

לא נכון.

אלי דיין (העבודה):

אמרת לי: תצביע.

חגי מירום (העבודה):

לא שוחחנו שיחה של ממש. אני מציע לך, תחת לעמוד פה מול פני האומה ולהזהיר – – –

אלי דיין (העבודה):

שוחחתי אתך.

חגי מירום (העבודה):

לא, לא שיחה עניינית, כדי שתלמד גם אתה קצת משהו על החוק, על מה שזה עושה למפלגת העבודה, על הדימוי הציבורי שלה וכן הלאה. לא יזיק.

סילבן שלום (הליכוד):

מה אתה אומר על הסילוק של חיים רמון?

חגי מירום (העבודה):

אני רוצה להגיד כאן, חבר הכנסת אלי דיין, אתה גם לא מנהל את מרצ. יש לנו פרטנר שיש לו תפיסת עולם, אידיאולוגיה משלו. אני מציע לך: אל תמהר להזהיר אותם כל כך. הם נחוצים לנו בממשלה

בראשותנו לא פחות מאשר אנחנו נחוצים להם. לכן צריך גם כבוד לפרטנר ולשותף וצריך להיזהר מאוד מלהזהיר אותם ומלהופיע כאן קבל עם ועדה כמי שמבהיל כל כך את מרצ. ככלות הכול, פירקנו אותם מדי הרבה דברים שהם מאמינים בהם, מתוך כוונה שלהם להתרכז בעיקר, וזאת מדיניות הממשלה. לכן צריך לתת גם להם את המרווח שלהם לפעול על-פי אמונתם.

אני רוצה להגיד לחברי הכנסת כאן, שאני שם עצמי היום כדובר, כמי שאולי מפרש את מה שיקרה כאן, ואני לא מדבר על ענייני האישי. אני חושב וחושש שחוק ביטוח בריאות ממלכתי, בגרסת מפלגת העבודה, לא יעבור כאן בכנסת, וזאת גם, חבר הכנסת אלי דיין, אם כל חברי סיעת העבודה יצביעו בעד גרסת העבודה, מפני שהבית הזה לא רוצה את הגרסה הזאת, מפני שהוא יודע שהגרסה הזאת היא גרסה אשר תכליתה, יותר מאשר לפעול למען החולים, היא לקיים מוסדות חוץ-בריאותיים – – –

אלי דיין (העבודה):

זה לא נכון.

חגי מירום (העבודה):

מה, אולי כן יתקבל? אולי תתקבל כאן גרסה אחרת, והיא לא גרסת העבודה, וזאת תהיה הטרגדיה שלנו. חבר הכנסת צוקר, אתה מפריע לי. זאת תהיה הטרגדיה שלנו, מפני שאנחנו נעמוד כאן כמי שניסו בכל כוחם לחולל את החוק הזה, וחוללו דבר שכביכול אנחנו לא מסכימים לו.

חברי הכנסת, שלוש הן השאלות שיעלו כאן. בשאלת הזיקה המחויבת של חבר לקופת-חולים ולהסתדרות שלה – לא יהיה רוב במליאה; בשאלת הגבייה אשר מתיימרת להיעשות במקום שאינו מקום שהוא נחלת הכלל – לא יהיה פה רוב במליאה; ובשאלת מס רווחת העובד – יכול להיות שכן.

לימור לבנת (הליכוד):

זה מס ארגון, חבר הכנסת מירום?

חגי מירום (העבודה):

מס רווחת עובד זה מס ארגון נטו, שאין גובים אותו כמס אלא מפרישים אותו מתוך הקופה הכללית – – –

לימור לבנת (הליכוד):

גובים ומפרישים – – –

חגי מירום (העבודה):

אני מסיים, אדוני, שורה אחרונה. צר לי שלא השכלנו להמשיך ולדון בעניין הזה בתוכנו כמפלגה ולהגיע לאיזו נוסחה שאפשר להסכים אתה, ואנחנו רואים היום התמודדות שאין בה כוחנות אישית, יש בה, בהחלט, הבדלי השקפות פנימיות, אידיאולוגיות, שלפי דעתי, עם קצת יותר מנהיגות ניתן היה לגשר עליהם. תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

שאלות ותשובות

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, כפי שפורסם בסדר-היום, בשעה 14:00 יש שאלות, ואנחנו עושים הפסקה קצרה בנושא הזה. יש לי הרושם שההפסקה לצורך השאלות תהיה קצרה מאוד.

אני רוצה להודיע את רשימת הדוברים לאחר מכן, על מנת שלא תהיינה אי-הבנות. ראשון, אחרי השאלות, חבר הכנסת שאול עמור, אחריו – חבר הכנסת גדליה גל, אחריו – חברת הכנסת דליה איציק, ואחריה – חבר הכנסת חיים קופמן. אני קורא את השמות היות שאני רואה שהאנשים אינם. אם אלה לא יהיו, אחריו – חברת הכנסת תמר גוז'נסקי וחבר הכנסת אליעזר זנדברג. הייתי ממליץ לחברים של אותם חברי הכנסת שאת שמותיהם הזכרתי, שיפנו את תשומת-לבם כי הם אינם פה ויפסידו את רשות הדיבור.

אדוני שר המשפטים, אני רואה שאתה כבר על הבמה, זריז, אבל יש לי הרושם שלא תהיה לך הרבה עבודה. כל שלוש השאלות שאדוני שר המשפטים היה צריך לענות עליהן, חברי הכנסת ששאלו אותן אינם פה, לכן אודה לך אם תעביר לפרוטוקול.

דברי השופטת אוסטרובסקי-כהן

חבר הכנסת ר' פנחסי שאל את שר המשפטים ביום י"ג בשבט התשנ"ד (25 בינואר 1994):

הובא לידיעתי כי השופטת אוסטרובסקי-כהן העירה במשפטה האחרון, בשבוע שעבר, בגזרה את דינם של זוג הורים שהתעללו בבתם, כי "גם אני במקומה, אם כך היו מתנהגים אלי, הייתי יוצאת עם ערבי". לאחר מכן היא הורתה לעיתונאים שלא לצטט זאת.

ברצוני לשאול:

1. האם הפרטים נכונים?

2. אם כן – על בסיס מה הורתה השופטת למנוע את פרסום הדברים?

3. מה היא מסקנתך?

תשובת שר המשפטים ד' ליבאי:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

פנינו בדון לשופטת בדימוס ויקטוריה אוסטרובסקי-כהן, ולהלן תגובתה: "לא נאמר על-ידי דבר כזה, לא באולם ולא בכל מקום אחר, ומכאן שגם לא היתה כל פנייה שלי לא לפרסם זאת. כל שנאמר בפרסום זה הינו בבחינת השמצה".

שחרורן בערבות של נשים החשודות בסיוע לרצח הנערים טובול וקרמני

חבר הכנסת ר' פנחסי שאל את שר המשפטים ביום כ' בשבט התשנ"ד (1 בפברואר 1994):

העיתון "ירושלים" טוען (רצ"ב צילום הידיעה), כי בניגוד להמלצת המשטרה, החליטה הפרקליטות שלא לבקש את מעצרן עד תום ההליכים של שתי נשים ערביות החשודות בסיוע לרצח הנערים ליאור טובול ורון קרמני, השם "יקום דמם".

ברצוני לשאול:

1. האם הפרטים נכונים?

2. האם יוגשו נגדן כתבי אישום?

3. מדוע פעלה הפרקליטות בניגוד להמלצת המשטרה והסכימה לשחררן בערבות?

תשובת שר המשפטים ד' ליבאי:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. הפרטים המופיעים בכתבה אינם מדויקים.

2. טרם התקבלה החלטה להעמיד את הנשים לדין.

3. הסיבה לשחרורן של הנשים בערובה היא, שמבדיקת חומר החקירה עולה כי על-פי קני-מידה משפטיים אין בחומר שנאסף עד כה כדי להצדיק את החזקתן במעצר.

על מנת שלא לפגוע בעבודת המשטרה והפרקליטות, לא ניתן לחשוף פרטים נוספים על חומר החקירה המצוי בידי רשויות התביעה ועל השיקולים המנחים בשלב זה את הפרקליטות.

הפעלת סעיף הפיצויים במשפטי אונס

חברת הכנסת נ' בלומנטל שאלה את שר המשפטים ביום כ"ז בשבט התשנ"ד (8 בפברואר 1994):

לפי סעיף 77 לחוק העונשין, התשל"ז 1977, רשאי בית-המשפט לחייב אדם שהורשע בעבירה לפצות כספית אדם שניזוק מן העבירה.

ברצוני לשאול:

1. בכמה משפטי אונס השתמש בית-המשפט בסמכותו לפסוק פיצויים לטובת הנאנסת?

2. בכמה משפטי אונס דרשה התביעה את הפעלת סעיף הפיצויים לטובת הנאנסת?

3. האם יש מדיניות של רשויות התביעה שלא לבקש את הפעלת סעיף הפיצויים במשפטי אונס, ואם כן – מדוע?

4. האם בית-המשפט משתמש בסמכותו לפסוק פיצויים באישומים של אחד מסעיפי עבירות מין בחוק העונשין – סעיפים 345, 346, 347, 348, 349 ו-351?

תשובת שר המשפטים ד' ליבאי:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

2-1. אין בידינו סטטיסטיקה בקשר לשאלות אלה.

3. אין מדיניות כזו מצד התביעה, ההיפך הוא הנכון. התובעים הונחו פעמים מספר בעבר לבקש מבית-המשפט להפעיל את סעיף 77 לחוק העונשין – ובלבד שיש מקום לכך על-פי מכלול נסיבות המקרה.

4. התשובה חיובית. היו מקרים שבהם פסק בית-המשפט פיצויים לקורבן עבירת מין.

שר המשפטים ד' ליבאי:

תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

אמרתי שזה יהיה קצר.

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 – גרסה א'; הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי ורווחת האדם, התשנ"ד-1994 – גרסה ב'

(קריאה ראשונה)

היו"ר ד' שילנסקי:

שר החינוך והתרבות בדרך, ואני רואה שחברת הכנסת גוז'נסקי ישנה, אפילו מתקרבת לדוכן, לכן נזמין אותה לענות על שאלות – – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

לענות על שאלות אני לא יכולה – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

סליחה. להעלות את דבריה. את לא יכולה לדעת; יכול לבוא זמן ותעלי על הדוכן לענות על שאלות; אף אחד לא יודע.

קריאה:

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

אינני יודע מה ההשקפות ומה יכול להיות בפוליטיקה. מי יודע?

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

תודה רבה.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אנחנו נדרשים שוב לנושא חוק ביטוח בריאות, ואני מקווה שהפעם אנחנו נגיע אכן לשלב שבו תושלם חקיקתו של החוק החשוב הזה, שהציבור הישראלי בכללותו, במיוחד אלה שמצב שירותי הבריאות בקרבם אינו משביע רצון, מחכים לו בקוצר רוח.

לא אכנס עכשיו לכל ההשתלשלות של החוק, אבל אני רוצה להתייחס לבעיות שניצבות עכשיו, לפני חקיקת החוק. אין ויכוח לגבי רוב רובם של סעיפי החוק, וגם אם יש ויכוח, הוויכוח הזה יתבטא ודאי בהסתייגויות שיוגשו להצעת החוק; אבל בקו הכללי, של הבטחת שירות רפואי לכל אחד במדינת ישראל, ניתוק בין השירות הרפואי לבין התשלום, שוויוניות בקבלת השירות הרפואי, קביעת סל בריאות, קביעת אחריות המדינה למימון של סל הבריאות – בכל הנושאים האלה יש הסכמה.

אני רוצה להדגיש לגבי נושא הבריאות מול הארגונים הוולונטריים שמפעילים את קופות-החולים – יש כיום — — —

היו"ר ד' שילנסקי:

סליחה, רק רגע. אני רואה פה התייעצות רבת משתתפים. חבר הכנסת טמקין, שומעים אותך מרחוק, ידוע שאתה מדבר סודות שאסור לאחרים לשמוע, וכולנו שומעים. בבקשה, אני אוריד לך זאת מהזמן.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

ארבע קופות-החולים שקיימות היום במדינת ישראל הן כולן מוסדות ללא כוונת רווח, אבל יש בהן קופות-חולים שקשורות בארגוני עובדים – שתיים מן הקופות האלה – ושתי קופות הקשורות בהתארגנות אחרת, ציבורית, ומנוהלות על-ידי דירקטוריון ציבורי.

על השאלה מה צריכה להיות הזיקה או מה צריך להיות הקשר בין קופות-החולים לבין הארגונים הציבוריים – על הנושא הזה, נדמה לי, יש תשובה אחת ברורה. איש לא התערב בעבודתה ואין לאיש זכות להתערב בעבודתה של ההסתדרות, שהיא ארגון ציבורי ותיק, בעל זכויות רבות במדינת ישראל, וגם אם אני מותחת לא אחת ביקורת על מדיניותה והתנהגותה של הנהגת ההסתדרות, אין בכך ולו שמץ של שלילה לגבי עצם קיומה של ההסתדרות כאיגוד מקצועי, כארגון חברתי-וולונטרי. לכן לא יעלה על הדעת במדינה דמוקרטית, שיתקבל חוק שבו ייאמר שאסור להסתדרות, לארגון עובדים, לנהל פעילות בתחום זה או אחר, בתחום הגנת זכויות העובדים, בתחום הזכויות החברתיות, בתחום קידום הנשים או בתחום הבריאות.

הניסיון שנעשה על-ידי הליכוד להכניס לחוק ביטוח בריאות סעיף שאוסר על ההסתדרות או על ארגון עובדים אחר לטפל בנושא הבריאות הוא, לדעתי, אנטי-דמוקרטי, וחייבים למחוק את הסעיף הזה. עם זה, עומדת השאלה, מה צריך להיות הקשר? הדעות בנושא הזה חלוקות. לדעתי, צריך למצוא את המשותף הרחב ביותר שישמור על הקשר בין ההסתדרות לבין קופת-החולים, וזה צריך להיעשות גם על-ידי מתן אפשרות לזיקה כזאת וגם על-ידי גביית סכום נוסף שיממן את פעולות ההסתדרות.

אני רוצה לחזור ולהדגיש, שלפי חוק הגנת השכר מחויב היום כל עובד שכיר, לרבות מי שאינו חבר הסתדרות, להפריש 1% משכרו עבור מס ארגון להסתדרות הכללית כמי שמגינה על ציבור העובדים בכללותו. החוק הזה קיים ושריר ומופעל היום במדינת ישראל על-ידי משרד העבודה, על-ידי הביטוח הלאומי. מכאן שהרעיון של גביית מס איננו רעיון חדש, שכמוהו לא היה במדינת ישראל.

לעומת זאת, עם המעבר לשיטת ביטוח בריאות אחרת, צריך לפתור גם את הנושא של ההסתדרות. בעצם יש שתי הצעות: אחת – לחוקק חוק מס ארגון, ואחרת – לגבות תוספת בשם מס לרווחת העובד.

אני רוצה לומר לאותם חברי כנסת מהליכוד שצועקים שזה איזה מסחר או סחר-מכר לטובת ההסתדרות. אותו מס נוסף שייגבה יועבר לכל הקופות, וכל קופה תשתמש בו לפי מיטב הבנתה. יהיו קופות-חולים שישתמשו בו לצורך מימון פעילות להגנת זכויות העובדים, להגנת זכויות הנשים וכו'; יהיו קופות שישתמשו בזה להגנת המבוטחים או להרחבת השירותים. בנושא הזה החוק לא יתערב. לכן אין זה נכון לומר שהחוק הזה הוא חוק שמיטיב דווקא עם קופת-החולים הכללית, עם ההסתדרות, ומרע, נגיד, את מצבה של קופת-חולים "מכבי" או "מאוחדת".

לכן אני רוצה לסיים ולומר, שההצעות השונות שהובאו היום לדיון, גם הצעת החוק שהוגשה בוועדה, עם האופציות השונות, הנוסחים השונים, וגם הצעת החוק שאני מקווה שהממשלה תחזיר אותה, צריכות לחזור ולהיות נדונות בצורה כנה וישירה בוועדה, כדי שנוכל להביא לכאן חוק ביטוח בריאות, ובהקדם. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת שאול עמור – איננו. חבר הכנסת גדליה גל – איננו. חברת הכנסת דליה איציק – איננה. חבר הכנסת חיים קופמן – איננו. חבר הכנסת אליעזר זנדברג – איננו. חבר הכנסת דב שילנסקי ישנו, אבל אני אדבר כשיהיה מישוהו שיחליף אותי. חברת הכנסת לימור לבנת – ראיתי אותה. כל הזמן היא יושבת פה ולפתע יצאה. זה הגורל. חבר הכנסת אברהם יחזקאל – איננו. חבר הכנסת נסים זוילי – איננו.

שאלות ותשובות

היו"ר ד' שילנסקי:

עכשיו נעשה אתנחתה לדקה אחת או שתיים, נדמה לי. אני מזמין את סגן שר החינוך לענות על שאלות. אחרי כן נחזור לסדר-היום וידבר חבר הכנסת גדעון שגיא, אחריו – חבר הכנסת יעקב שפי, ואחריו – חבר הכנסת אברהם רביץ.

קיבלתי ברגע זה רשימה חדשה. את שמו של חבר הכנסת זוילי כבר קראתי. גם ברשימה שהעבירו לי עכשיו זה כך.

ובכן, סגן שר החינוך מתבקש להשיב על שאלות. שבע שאלות הוא יעביר לפרוטוקול, ויענה על שאלתא מס' 2669 של חבר הכנסת יוסף ונונו.

העברת בית-הספר "מקווה ישראל" למקום אחר

חבר הכנסת י' ונונו שאל את שר החינוך והתרבות ביום ד' באדר התשנ"ד (15 בפברואר 1994):

בעקבות הידיעה כי יש כוונה ותוכנית להעביר את בית-הספר "מקווה ישראל" למקום אחר ובמקומו תהיה בנייה עירונית, מה שיחסל אתר היסטורי ממדרגה ראשונה בתולדות הציונות ותולדות מדינת ישראל – ברצוני לשאול:

1. האם נכון הדבר?

2. מדוע לא ישקיעו משרד החינוך והממשלה יותר בערך ההיסטורי והחינוכי של המקום?

סגן שר החינוך והתרבות מ' גולדמן:

בשנת 1970 קיימה הכנסת ישיבה חגיגית מיוחדת לרגל 100 שנה לייסוד "מקווה ישראל". בישיבה זאת הביעו כל הנואמים את נאמנותם לקיומו של "מקווה ישראל" והדגישו את השפעתו המכרעת בגיבוש ההתיישבות היהודית בעבר ואת תפקידיו החינוכיים בדורות שיבואו. הוחלט גם על חקיקת חוק מיוחד לשמירתו ולפיתוחו של "מקווה ישראל".

ב-1976 נחקק חוק בית-הספר החקלאי מקווה ישראל. בסעיף 1 של החוק נאמר: "בית-הספר החקלאי מקווה ישראל, מייסודה של חברת 'כל ישראל חברים' ביום י"ד באדר א' תר"ל, שהוא המוסד החינוכי החקלאי הראשון בארץ-ישראל, יוסיף לפעול כבית-ספר חקלאי לקידום מטרותיו".

בסעיף 4(א) נאמר: "המקרקעין המפורטים בתוספת מיועדים לשימוש בית-הספר ואין לשנות את ייעודם זה, אלא לפי יוזמת שר האוצר ובאישור שרי החינוך והתרבות, החקלאות והפנים, וועדה משותפת של ועדת החינוך והתרבות וועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת".

החוק הנ"ל נתקבל פה-אחד בכנסת.

אלינו לא הגיעו ידיעות על יוזמות להעביר את בית-הספר למקום אחר. כיום לומדים במוסד כ-1,400 תלמידים, וביניהם 580 תלמידי פנימייה שחלקם עולים חדשים שקליטתם וחינוכם הם כבוד ל"מקווה ישראל".

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. שאלה נוספת לחבר הכנסת ונונו.

יוסף ונונו (העבודה):

אני יודע שבימים אלה יש באגף לשימור אתרים תוכניות להשקעות בבית-הספר, כדי להנציח את האתר ההיסטורי והחינוכי הזה. יש לו קשיים תקציביים גדולים. האם משרד החינוך מודע לתוכניות האלה והאם הוא מתכוון לסייע בהשקעות אלה?

סגן שר החינוך והתרבות מ' גולדמן:

שמעתי את השאלה הנוספת של חבר הכנסת ונונו.

קודם לקבלת תפקידי כסגן שר החינוך והתרבות והספורט, שימשתי כראש המועצה המקומית כפר-תבור הרבה מאוד שנים. ואחד הדברים שאני ראיתי לנכון לעשותם זה לשחזר אותם מבנים היסטוריים. יש לי לזה יחס מיוחד.

גם ב"מקווה ישראל" אנחנו עושים מאמץ גדול כדי לסייע בהשלמת השחזור של אותו מבנה ראשון של בית-הספר. המבנה הזה הפך להיות מקום עלייה לרגל להרבה מאוד טיילים בארץ ולתיירים שמגיעים מחוץ לגבולות המדינה. לא מעט ישראלים שעזבו את הארץ בשנות ה-30 וה-40 והקימו את ביתם מחוץ לגבולות המדינה, מביאים את בני משפחותיהם להראות להם איפה הם למדו, איפה היה היקב של ראשון-לציון. אני בטוח שהמשרד יעשה כל מאמץ, יחד עם משרדים אחרים, בכל מה שקשור לשחזור, כדי להשלים את העבודה החשובה ב"מקווה ישראל"

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

הפסקת שידורן של תוכניות אלימות

חבר הכנסת מ' פרוש שאל את שר החינוך והתרבות ביום י"ג בשבט התשנ"ד (25 בינואר 1994):

בעקבות מעשי אלימות שאירעו לאחרונה, במיוחד בקרב בני נוער, עד כדי רצח, גוברת הדרישה בציבור להפסקת תוכניות אלימות בכלי התקשורת.

ברצוני לשאול:

1. כיצד תפעל ליישום הצהרתך כי יש לקצץ תוכניות אלימות אלו?

2. האם יתוגברו לימודי יהדות, תורה ומצוות בבתי-הספר?

תשובת סגן שר החינוך והתרבות מ' גולדמן:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. במטרה לקצץ בתוכניות אלימות בכלי התקשורת, פניתי עוד בספטמבר 1993 לשרה שולמית אלוני, הממונה על הכבלים, ולשר שמעון שטרית, הממונה על ערוץ-2, והבעתי את מחאתי על הצגת סרטים ותוכניות שמופיעים בהם ניצול מיני וסאדיזם נגד נשים ואף אלימות לשמה בשעות שידור שבהן צופים ילדים ובני נוער.

ביקשתי במכתבי כי השרים יירתמו לנושא, ואף הצעתי כי בכל ערוץ יוקם באופן וולנטרי גוף, בהשתתפות אנשי ציבור ומחנכים, לסיווג סרטים, קביעת דירוגם ושעות שידוריהם.

על הצעתי זו חזרתי בהזדמנויות שונות מעל גלי האתר ובוועדת החינוך של הכנסת, ואף בפני גורמים הנוגעים בדבר בערוץ השני ובכבלים.

ידוע לי, כי בתקופה האחרונה גברה המודעות לנושא גם בכלי התקשורת עצמם, וכי יש יוזמה של יושבת-ראש מועצת הכבלים, מיכל רפאלי, להקים ועדה משותפת לערוצי ה-TV במטרה לקדם את הנושא – אני מברך על כל צעד בכיוון זה.

משרד החינוך מפעיל במערכת החינוך תוכנית של צפייה מושכלת – ובכוונתו לנסות ולהרחיב אותה למספר רב יותר של תלמידים – במטרה לעזור לצופים הצעירים לצרוך נכון תקשורת.

עם זאת, אני בוחן גם את האפשרות של חקיקה כוללת בתחום זה, שתגביל את כלי התקשורת, אך גם את השיווק של סרטי וידיאו אלימים בחנויות הווידיאו. לאחרונה נקבעה חקיקה דומה באנגליה, ולפיה משווקים סרטי וידיאו אלימים באופן מוגבל בלבד.

2. אין קשר בין הדברים. מקרים של אלימות יש בקרב בוגרי שתי המערכות. אנו מייחסים חשיבות ללימודי יהדות במסגרת החינוך הממלכתי, ללא כל קשר לנושא האלימות.

העסקת עובדי הוראה לא-מוסמכים

חבר הכנסת ש' עמור שאל את שר החינוך והתרבות ביום כ"ז בשבט התשנ"ד (8 בפברואר 1994):

דוח פנימי של משרד החינוך מראה כי כ-10% מהמורים בשנת הלימודים הנוכחית אינם עובדי הוראה מוסמכים.

ברצוני לשאול:

1. כיצד יצמצם משרדך תופעה זו?

2. האם בודק המשרד אישורים של מורים הנכנסים למערכת החינוך? אם לא – מדוע?

3. האם יש במשרד החינוך תוכניות להשלמת ההשכלה של אותם מורים?

תשובת סגן שר החינוך והתרבות מ' גולדמן:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1, 3. לצמצום התופעה של עובדי הוראה לא מוסמכים נוקט המשרד את הפעולות הבאות: א. הגדלת המספר של קורסי ההסמכה שהוא מקיים לעובדי הוראה בלתי מוסמכים; ב. מנהלי המחוזות והמפקחים על מוסדות החינוך קיבלו נתונים אישיים על המורים הלא-מוסמכים כדי לטפל בהשלמת בחינות המילואים שהוטלו עליהם, ובמקרים מסוימים הפסקת עבודתם; ג. טיפול בהגדלת אחוז הנקלטים במערכת החינוך מקרב בוגרי המוסדות להכשרת מורים, על-ידי קשר מוקדם עם הבוגרים, ובתקווה להגדלת כוח המשיכה של המקצוע בעקבות הסכמי השכר האחרונים; ד. מיצוי אפשרויות הקליטה של מורים מתאימים מקרב המורים העולים; ה. התאמת מכסות הקליטה של תלמידי המוסדות להכשרת מורים; ו. עובדי הוראה מוסמכים יתבקשו להרחיב את היקף משרותיהם. כיום, ההיקף הממוצע של משרת עובד הוראה הוא פחות מכ-80%.

2. כל עובד הוראה מתקבל למערכת החינוך אך ורק לפי הפניה של מפקח, הבודק את כישוריו ומסמכיו. רק כאשר לא ניתן לשבץ עובד הוראה מוסמך, נאלץ המפקח לאשר גם עובד הוראה המביא עמו את מירב הכישורים הנדרשים להסמכה.

לפי הנתונים שבידינו, שיעור המורים הלא-מוסמכים בוותק של למעלה משלוש שנים עומד על כ-3.6% בלבד.

עירוב בתי-ספר במערכת הבחירות לרשויות המקומיות

חבר הכנסת א' בורג שאל את שר החינוך והתרבות ביום כ"ז בשבט התשנ"ד (8 בפברואר 1994):

ידוע לי כי בתקופת מערכת הבחירות לרשויות המקומיות אירעו מקרים מספר של עירוב בתי-ספר בקמפיין מפלגתי.

ברצוני לשאול:

1. האם הוציא המשרד בתקופת מערכת הבחירות לרשויות המקומיות נהלים מיוחדים שנועדו למנוע תופעות אלו?

2. האם יש בידי המשרד נתונים על היקף התופעה, כמה בתי-ספר היו מעורבים באופן פעיל ולא תקין במסע הבחירות של מפלגות אלו ואחרות?

3. אילו אמצעים ינקוט המשרד בנושא הנדון?

תשובת סגן שר החינוך והתרבות מ' גולדמן:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. התשובה חיובית. המנהל הכללי פרסם ביום 13 באוקטובר 1993 חוזר מיוחד, שנושא הוא הבחירות לרשויות המקומיות.

יש להדגיש, כי גם החוק מגביל שימוש במוסדות השייכים למדינה או לרשויות המקומיות בתקופה שלפני בחירות לרשויות המקומיות.

2. למשרדנו אין נתונים, אך הגיעו אלינו תלונות מספר והן נמצאות בשלבי בירור שונים. לפי מספר התלונות – היקף התופעה מצומצם מאוד.

3. לעניין התלונות שהגיעו למשרדנו – הן ייבדקו לגופן ויטופלו בהתאם למתחייב מן החוק. משרדנו פרסם בנושא הוראות קבע, והוא ישוב ויפרסמן לידיעת ציבור עובדי החינוך לקראת הבחירות לכנסת ולקראת הבחירות לרשויות המקומיות.

תמריצים לעובדי הוראה באזורי עדיפות לאומית

חבר הכנסת א' בורג שאל את שר החינוך והתרבות ביום כ"ז בשבט התשנ"ד (8 בפברואר 1994):

בספטמבר יצא חוזר מנכ"ל משרד החינוך בעניין תמריצים לעובדי הוראה (חוזר מיוחד א' – התשנ"ד). החוזר מפרט את היישובים המסווגים כאזורי עדיפות לאומית (א' וב') לעניין הטבות לעובדי הוראה. נאמר בחוזר כי הסיווג נובע מהחלטת ממשלה בעניין זה.

ברצוני לשאול:

1. אילו יישובים ערביים נכללים ברשימת היישובים המזכים בהטבות לעובדי הוראה?

2. מה הם הקריטריונים להיכללות ברשימת היישובים המזכים בהטבות לעובדי הוראה?

3. מה הן ההטבות שלהן זוכים אותם עובדי הוראה?

4. כמה יישובים יהודיים נכללים ברשימה זו?

5. האם יש יישובים שעומדים בקריטריונים אלו ובכל זאת לא זכו להיכלל ברשימה? אם כן – מדוע?

תשובת סגן שר החינוך והתרבות מ' גולדמן:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. ברשימה נכללים – באזור עדיפות לאומי א' – תשעה יישובים ערביים, נוסף על כ-15 יישובי מיעוטים אחרים: גוש-חלב, מעליא, עראמשה, עג'ר, פסוטה, תרשיחא, ריחאניה, טובא, זנגריא.

2. הקריטריון להיכללות ברשימת היישובים הוא קריטריון גיאוגרפי, על-פי החלטת ממשלה מיום 24 בינואר 1993. (ראה גם התשובה על שאלה מס' 5.)

3. א. קידום בוותק של ארבע שנים (באזור עדיפות לאומית ב' – שלוש שנים); ב. 75% השתתפות בשכר לימוד; ג. 100% השתתפות בהוצאות נסיעה ללימודים ולהשתלמות; ד. 80% השתתפות בשכר דירה; ה. תשלום חלקו של העובד בקרן ההשתלמות (4.2%); ו. 100% הוצאות נסיעה למורים בשנת שבתון; ז. מענק כספי חד-פעמי של כ-1,000 שקלים לעובדי הוראה העוברים ליישוב (באזור עדיפות לאומית א' בלבד).

רק לגבי מורים קיימים, לא לגבי חדשים.

4. כ-430 יישובים (כ-355 באזור עדיפות לאומית א', כ-70 באזור עדיפות לאומית ב').

5. באזור עדיפות לאומית א' כל היישובים נכללים במסגרת התמריצים. באזור עדיפות לאומית ב', רק היישובים שמוריהם נהנו בעבר מההטבות, וזאת רק לגבי מורים שזכו להטבות אלה לפני החלטת הממשלה. מורים חדשים לא יקבלו תמריצים אלה. כל היישובים, יהודיים וערביים, יזכו להחזר של 80% מדמי הבחינות. נוסף על כך יזכו שני יישובים ערביים בישראל, ביר-אל-מכסור וג'סר-אל-זרקא, בטיפול נקודתי בנושאי חינוך.

לימוד בנות-מצווה על-ידי חזן רפורמי

חבר הכנסת א' שפירא שאל את שר החינוך והתרבות ביום ד' באדר התשנ"ד (15 בפברואר 1994):

הנהלת בית-הספר "קדימה" בקריית-ביאליק הפיצה חוזר (רצ"ב) בין הורי התלמידים, ובו הם נדרשים לתשלום נוסף עבור לימוד לבנות-מצווה על-ידי חזן רפורמי.

ברצוני לשאול:

1. האם זה נכון?

2. מדוע נדרש תשלום, בעוד חזנים בבית-כנסת במקום מוכנים ללמד ללא תשלום?

3. האם מביאים לידיעת ההורים שמדובר בחזן רפורמי? אם לא – מדוע?

תשובת סגן שר החינוך והתרבות מ' גולדמן:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

3-1. החזן הרפורמי הוזמן על דעתם ועל-פי בקשתם של ההורים, אשר ביקשו לחגוג את חגיגת בת-מצווה; בצירוף מתן שי – פמוטים, שנרכשו על-ידי ההורים.

מנהלת בית-הספר טענה בכך ששלחה חוזר להורים בנדון, במקום ועד ההורים.

המנהלת הועמדה על טעותה ונדרשה שלא להתערב בעתיד בנושאים שהם באחריותם הבלעדית של ההורים.

כינויי גנאי לדתיים בעיתון בית-ספר

חבר הכנסת א' רביץ שאל את שר החינוך והתרבות

ביום ד' באדר התשנ"ד (15 בפברואר 1994):

בכתבה שהתפרסמה בעיתון בית-ספר תיכון קריית-אוננו ונכתבה על-ידי תלמידת כיתה י"א נאמר, בין השאר: "הדתיים הם פאשיסטים", "הדתיים הם גם צבועים"; או משוואות בין דתיים לנאצים, בין דתיים ל"קו-קלוקס-קלן"; או הסתה כמו "אנחנו רואים משוגעים מעוטרים בזקן", וגו'.

ברצוני לשאול:

האם יזמת פעולה חינוכית בבית-הספר המדובר לתיקון הדימוי השלילי שנוצר על האדם הדתי?

תשובת סגן שר החינוך והתרבות מ' גולדמן:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

בעקבות כתבתה של התלמידה מכיתה י"א, בית-הספר פרסם שתי כתבות שגינו את דבריה.

כמו-כן הועלה הנושא ונדון בהרחבה במועצת התלמידים בבית-הספר תוך גינוי הכתבה.

ניתנה הנחיה למחנכי הכיתות להתייחס לכתבה ולדון בתוכנה בשיעורי ההיסטוריה והחברה.

הרב יואל בן-נחום הוזמן להרצות בפני תלמידי כיתה י"א על תפיסת העולם שלו.

תוצאות מבחני הבנת הנקרא בשכונות דרום תל-אביב

חבר הכנסת א"ח שאקי שאל את שר החינוך והתרבות ביום ד' באדר התשנ"ד (15 בפברואר 1994):

פורסם, כי במבחנים פנימיים בהבנת הנקרא בבתי-הספר היסודיים בתל-אביב אותרו המתקשים בשכבות כיתות ו', וכי בבתי-ספר בשכונות הדרום היו שיעורי הנכשלים לסירוגין: 30%, 37% ו-39%.

ברצוני לשאול:

1. מה עושה משרדך להעלאה משמעותית בהישגיהם של תלמידי בתי-הספר בשכונות דרום תל-אביב?

2. האם מעמיד המשרד לרשות עיריית תל-אביב אמצעים למטרה זו?

3. מה מצב הבנת הנקרא בבתי-הספר בעיירות פיתוח ובשכונות מצוקה?

תשובת סגן שר החינוך והתרבות מ' גולדמן:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

2-1. כידוע, קיימות שתי גישות לנושא הקניית הקריאה והבנתה.

הגישה ההוליסטית – הגישה המדגישה את מיומנויות היסוד; מכאן שהתוצאות מושפעות מסוג הבדיקה שנערכת.

הפיקוח על בתי-הספר בתל-אביב מינה מרכזות לנושא האוריינות. מרכזות אלו משתלמות זו שנה שלישית בשיטות החדשניות ביותר בתחום הבנת הנקרא ומעבירות ידע זה בבתי-הספר שלהן.

משרד החינוך מתגבר בשעות, באופן מסיבי, את בתי-הספר החלשים יותר – סל טיפוח, שיקום ורווחה.

כמו-כן מוסיפה עיריית תל-אביב שעות לנושא זה. קיימות תוכניות מיוחדות לכיתות ה'ו' לשיפור הקריאה, בשיתוף המשרד ועיריית תל-אביב.

נערכים מבחנים פנימיים פעמיים בשנה. התוצאות מעובדות על-ידי רכזות המקצוע, המדריכות והפיקוח, ובהתאם לכך ממשיכים לפעול.

במבחני המשוב האחרונים, שהתקיימו בשנים התשנ"א–התשנ"ב, עמדו כל בתי-הספר, למעט אחד, בקריטריונים. חלקם אף היו מצטיינים.

3. בבדיקה שנערכה בשנת התשנ"א במבדקי המשוב נמצאו כ-120 בתי-ספר שהכישלון בהם היה רב. יישובים אלה טופלו באופן נקודתי על-ידי תגבור צוותי ההדרכה של המשרד.

כבר בהתשנ"ב ירד מספר בתי-הספר הנ"ל ל-30. בתי-הספר הללו ממשיכים לקבל תגבורים והדרכה בנושא.

היו"ר ד' שילנסקי:

כבוד השר משה שחל, אני יודע שאתה עובד הרבה וקשה. תהיה לך שוב עבודה קשה. אני מצטער על שאני צריך להטריח אותך. תהיה לך עבודה רבה וקשה.

מכיוון שעלית על הבמה, אני אכבד אותך קודם כול כשר האנרגיה ואבקש ממך להעביר לפרוטוקול את התשובה על השאלתא שנשלחה לשר האנרגיה. אחר כך אני אבקש ממך להעביר לפרוטוקול גם את התשובות על שתי השאלות שהוגשו לראש הממשלה ואדוני אמור להשיב עליהן. אחר כך אני אבקש ממך שתואיל בטובך להעביר לפרוטוקול גם את התשובה על השאלתא שהוגשה לשר לענייני דתות ואדוני צריך לענות עליה. בכך נגמר תפקידך.

שר המשטרה מ' שחל:

אדוני, אני מודה לך על העבודה הקשה שהוא העביר אותי. תודה רבה.

דוד צוקר (מרצ):

שום טעות לא עשית, אדוני השר.

עמדות ישראל במשא-ומתן עם אש"ף

חבר הכנסת מ' איתן שאל את ראש הממשלה ביום י"ג בשבט התשנ"ד (25 בינואר 1994):

לאחר שהושגו הבנות בשיחותיו של שר החוץ עם נביל שעת' בקהיר בדצמבר 1993 ובתגובה על התכחשות אש"ף להסכם זה, הודיע ראש הממשלה, כי ישראל לא תיסוג בשום פנים מעמדותיה שגובשו במסמך קהיר, וכי המשך השיחות מותנה בקבלת ההבנות כעמדת פתיחה שאין נסיגה ממנה.

ברצוני לשאול:

1. על בסיס אילו עמדות חודשו השיחות עם הפלשתינים בטאבה?
2. האם מוסיפה ממשלת ישראל לעמוד על עמדותיה, שגובשו במסמך קהיר?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

על שאלתך אשיב, כי ממשלת ישראל ממשיכה לעמוד על עמדותיה, היא כי לא תתפשר בנושא ביטחון ולא תאפשר כל דיון או סיכום על מעמד הקבע של השטחים בשלב זה של המשא-ומתן.

כהונת ראש הממשלה כשר במשרדים נוספים

חבר הכנסת מ' איתן שאל את ראש הממשלה ביום י"ג בשבט התשנ"ד (25 בינואר 1994):

זה חודשים רבים שכבודו, לבד מכהונתו כראש ממשלת ישראל, מכהן גם כשר הביטחון, שר הפנים והשר לענייני דתות בממשלתו.

לאחרונה יש באמצעי התקשורת מאמרי ביקורת, המתריעים מפני פגיעה ברוח החוק ובסדרי ממשל תקינים.

ברצוני לשאול:

האם יוסיף כבודו יחזיק בכל התפקידים הללו באורח קבע, או שמא קבע מועד סופי לאיושם?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

על שאלתך אשיב:

אין בדעתי להחזיק בתפקידים הללו באורח קבע, ובתוך זמן-מה אעשה כל שאפשר כדי לפתור הבעיה.

בחירת רבנים ראשיים לחיפה ותל-אביב

חבר הכנסת צ' הנגבי שאל את השר לענייני דתות ביום כ"ח בטבת התשנ"ד (11 בינואר 1994):

בחודש סיוון התשנ"ב פרסם ראש הממשלה, בתוקף תפקידו כשר לענייני דתות, בילקוט הפרסומים, דברים על הצורך בבחירת רב ראשי ספרדי לעיר חיפה ורב ראשי אשכנזי לעיר תל-אביב ובערים נוספות כפתח-תקווה ורחובות.

חלפו כשבעה חודשים למן הפרסום ברשומות, אך טרם נתקיימו הוראות סעיף 4ב לתקנות בחירות רבני עיר, התשל"ה-1974, שלפיו "נתפרסמה הודעה ברשומות, יודיע שר הדתות למועצת הרשות המקומית ולמועצה הדתית כי יש להקים ועדת בחירות".

ברצוני לשאול:

מה יעשה לזירוז בחירת רבנים ראשיים לערים תל-אביב וחיפה כמתחייב מן התקנות הנ"ל?

שר המשטרה מ' שחל:

הליך הבחירה של רב מקום מחייב, כידוע, בתחילה הרכבת ועדת בחירות המורכבת מנציגי הרשות המקומית ומנציגי המועצה הדתית במקום.

כידוע לך, הושלמו הבחירות לרשויות המקומיות רק לאחרונה. במקביל התחיל משרד הדתות בהליך חידוש הרכבי המועצות הדתיות.

משרד הדתות ימשיך את הטיפול במינוי רבנים מקומיים במקומות שבהם יש צורך במינויים אלה, במקביל ובהמשך לחידוש הרכבי המועצות הדתיות.

היו"ר ד' שילנסקי:

אנחנו חוזרים לסדר-היום. אני רוצה להגיד לחברנו הנכבד אבי יחזקאל. נכון שאתה הועברת מהמקום ה-21 למקום ה-46. אילו היית היחיד שהיה מבקש להחזיר אותו הייתי עושה את זה. נתתי לחבר הכנסת חגי מירום.

רענן כהן (העבודה):

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת רענן כהן, רצת אבל – – –

בנימין טמקין (מרצ):

לא במספיק מרצ.

היו"ר ד' שילנסקי:

זהו, לא במספיק מרץ. התשובה על השאלתא שלך הועברה לפרוטוקול.

דוד צוקר (מרצ):

לא עושים דבר כזה.

רענן כהן (העבודה):

היו"ר ד' שילנסקי:

אם השר מבקש, רק במקרה זה.

שר המשטרה מ' שחל:

מה שהיושב-ראש יגיד לי.

קריאות:

היו"ר ד' שילנסקי:

אם חברי כנסת מתנגדים, אני לא יכול להיות טוב על חשבונם של חברי כנסת אחרים. אני מאוד מצטער. חבר הכנסת רענן כהן, אני ראיתי שהשר העביר את השאילתא שלך לפרוטוקול.

רענן כהן (העבודה):

סדר-היום מבולבל לגמרי. אני יושב בחדר ופתאום שומע שעברו לשאילתות. רצתי לכאן. היום הכול מבולבל.

שר המשטרה מ' שחל:

אדוני היושב-ראש, אני אשיב במיקרופון הזה ואז לא ניצור תקדים.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מקבל את זה כפשרה הוגנת. אני רוצה לסיים את דברי לחבר הכנסת אבי יחזקאל: חבר הכנסת חגי מירום לא היה כאן כאשר קראו את שמו. הוא חזר והסביר שהיה בישיבה של ועדת התיאום. הוא ישב בראש הישיבה, ולא יכול היה לעלות לכאן בדיוק בזמן. כאשר אדם ממלא תפקיד למען הכנסת, או כאשר יש משהו אנושי, אישי, אני מקבל. אם יהיה לך הסבר, תעביר את זה בכתב, ועל-פי זה אשקול.

דוד צוקר (מרצ):

כאשר אומרים נסיבות מיוחדות – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת צוקר, אני מבקש לא לעזור לי. זה לוקח יותר זמן. חברי הכנסת, על מה הוויכוח? הסברתי מה גישתי.

בנימין טמקין (מרצ):

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת טמקין, הסברתי.

אברהם יחזקאל (העבודה):

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת אבי יחזקאל, אל תעזור לי. הסברתי שהנוהג שלי הוא, שאם קרה מסיבה אנושית או משום שאדם היה בתפקיד מיוחד מטעם הכנסת, אני נוהג לתת חנינה. חבר הכנסת אבי יחזקאל, אם יש לך איזו סיבה, תעביר לי אותה בכתב, על מנת שלא להעסיק את כל הכנסת, ובהתאם לכך אחליט.

בהתאם לפשרה, השר מתבקש לענות על השאילתא של חבר הכנסת רענן כהן, מס' 2582.

דליפת גז

חבר הכנסת רע' כהן שאל את שר האנרגיה והתשתית ביום כ' בשבט התשנ"ד (1 בפברואר 1994):

נודע לי, כי באמצע חודש ינואר 1994 היתה דליפה מצינור גז ליד רמת-חובב שבנגב ורק בנס לא נגרם כל אסון.

ברצוני לשאול:

1. האם נערכות בדיקות לבחינת דליפות של דלקים בתחנות דלק ובצינורות נפט (קצא"א – קו צינור אילת-אשקלון), ובאיזו תדירות?

2. כיצד ימנע משרדך פריצות מצינור גז או נפט, כמו שקרה ברמת-חובב?

שר האנרגיה והתשתית מ' שחל:

אדוני היושב-ראש, אני מתכבד לענות מהפינה על השאילתא של חבר הכנסת רענן כהן.

1. דליפות דלקים בתחנות דלק עלולות להוות סכנה למי התהום. לכן מטפלת בנושא מחלקה מיוחדת בנציבות המים. היחידה לאיכות הסביבה במשרד האנרגיה עומדת בקשר עם נציבות המים. לגבי קצא"א, לחברה אחראי רק שר האוצר, ויש להפנות את השאלה אליו.

2. ברמת-חובב לא היתה דליפה בצינור גז. האירוע שאליו מתכוון, ככל הנראה, חבר הכנסת רענן כהן, היה גלישת 1,280 מטרים מעוקבים של סולר ממכל אחסון, דליפה שנבעה מטעות אנוש. כתוצאה מהמקרה זוהמו כ-6,000 מטרים מעוקבים של קרקע. לאחר האירוע שונו הוראות ההפעלה באתר כדי למנוע הישנות מקרים דומים בעתיד. בעקבות המקרה נערכה בדיקה על-ידי מומחה מטעם נציבות המים, אשר קבע כי לא נגרמה סכנה למי התהום. חברת החשמל חויבה לטפל בזיהום הקרקע בשיטה ביולוגית. לצורך כך פורסם מכרז, ועלות הניקוי מוערכת ב-250,000 דולר.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

רענן כהן (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אני רוצה להודות לך. חברי הכנסת, אדוני השר, הנושא של דליפת גז צריך לעורר דאגה. במקרה הסתדרו הדברים, אבל אני מכיר אותך כאדם אשר רואה דברים באופן 'יסודי' ומנסה לדאוג לעתיד כדי להתמודד עם כל השאלות. השאלה היא, האם נערך מחקר והאם יש כלים חדשניים אשר מאתרים מראש אפשרות של תקלה? האם משרד האנרגיה מתכוון להשתמש באותם כלים, כדי למנוע סכנות ונזקים כאלה בעתיד?

שר האנרגיה והתשתית מ' שחל:

אני מתכבד להשיב. למשרד האנרגיה יש גם היום אמצעים לזיהוי דליפות מצנרת. הבעיה היא, שבמדינת ישראל יש צנרת מורכבת מאוד, השייכת לגורמים רבים, לעתים גם ללא מיפוי נכון. בשלב זה אנו עורכים מיפוי. לדעתי, דרושה חקיקה אשר תטיל אחריות על מי שמניח צינור, כדי שגם ישמור עליו וגם ייקבע הגורם אשר יהיה רשאי לבצע תיקונים בלי לשאול את בעל הצינור, במקרה שהתיקון לא בוצע בתוך פרק זמן קצר. זו העמדה שלנו, ואנו ממליצים עליה, אך הבעיה איננה רק בתחום משרד האנרגיה. כאמור, יש מקרים רבים שאינם באחריות המשרד אלא באחריות גורמים אחרים.

רענן כהן (העבודה):

אבל זה שייך לאנרגיה.

שר האנרגיה והתשתית מ' שחל:

גם אם זה שייך לאנרגיה. למשל, צנרת הנמצאת בחברות הדלק שייכת לחברות הדלק. אין היום אחריות כוללת. קצא"א, אשר עוסקת בשינוע דלקים, אינה נמצאת באחריות משרד האנרגיה, אלא כאמור באחריות משרד האוצר.

לצורך זה אנו ממליצים לקבל חוק כולל, אשר יטפל בבעיה בהיקפה הרחב.

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 – גרסה א'; הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי ורווחת האדם, התשנ"ד-1994 – גרסה ב'

(קריאה ראשונה)

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מזמין את חבר הכנסת גדעון שגיא – איננו. אני מזמין את חבר הכנסת יעקב שפי. אחריו אני מזמין את חבר הכנסת אבי יחזקאל. אני מאחל לבן-משפחתו שעבר לפני שעה קלה תאונת דרכים, שתהיה לו הבראה מהירה ובריאות טובה.

יעקב שפי (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אנו עומדים לדון היום בכמה הצעות חוק פרטיות בנושא חוק ביטוח בריאות ממלכתי, חוק ביטוח בריאות ממלכתי ורווחת האדם. בימים הקרובים תעלה להצבעה הצעת הממשלה בנושא זה, ובעצם ועדת העבודה והרווחה תדון בפרטים ובמגוון הצעות החוק ותחזור למליאה עם הצעה מגובשת על דעת רוב חברי הוועדה.

זה חודשים מספר אנו עוסקים בחוק במליאה, בוועדת העבודה והרווחה, בפורומים מפלגתיים ובפגישות עם אנשי מקצוע ופוליטיקאים. דיונים כנ"ל מעידים כאלף עדים שהנושא חשוב מאוד למען העם וחובה על כולנו להתגייס ולקדמו. אך אליה וקוץ בה. מסתבר, על-פי מגוון ההצעות, מקריאת ההצעות ומקריאה בין השורות, שמעבר לחוק עצמו מסתתרות כוונות אחרות החוצות הפעם את הקואליציה ואת האופוזיציה, את הסיעות למיניהן, את הממשלה ואת הכנסת. כל צד מושך לכיוון מסוים בביטחון שההצעה שבה הוא תומך היא הראויה להתקבל כחוק.

אנו מתעסקים בפרוצדורות, בתקנון הכנסת, בחוקים קיימים, בנהגים ובמה לא. הזמן חולף עובר לו, והציבור ממתיך בסבלנות ומצפה לגואל. במדינת ישראל הנאורה יש כ-350,000 ילדים, נשים, גברים וקשישים, שאינם מבטחים בביטוח רפואי כלשהו. להם ובמיוחד להם אנו מצווים לדאוג.

אף שאני נמנה עם מציעי אחת הגרסאות, אני פונה אל כל המציעים, הן מציעי הצעות החוק הפרטיות והן מציעי הצעת החוק הממשלתית, להפסיק את המאבקים הקשים וההתנצחויות ולהעביר את כל ההצעות לוועדה, ושם להתעלות מעל לכל שיקולים פוליטיים ושיקולים אחרים ולקדם את החוק במהירות האפשרית.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חבר הכנסת אבי יחזקאל, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת אברהם רביץ. אם הוא לא יהיה – חבר הכנסת דוד מגן. אם הוא לא יהיה – חברת הכנסת נעמי בלומנטל, היושבת בשקט וממתינה לתורה.

אברהם יחזקאל (העבודה):

אדוני היושב-ראש, ברצוני להודות לך. תמיד היית איש חם שצמוד גם לתקנון וגם לכבודם של חברי הכנסת. על כך תודתי נתונה לך.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה.

אברהם יחזקאל (העבודה):

רבותי חברי הכנסת, יכול הייתי לוותר על זכות הדיבור בסדרה של אין-סוף דוברים, כי בסופו של דבר הדברים רשומים ונרשמים רק בפרוטוקול, ובכל זאת ביקשתי לומר את הדברים, ולו כדי שיהיו רשומים בפרוטוקול.

אני חייב להבהיר, שהעמדה שננקטת היום בכנסת ישראל היא עמדה נכונה, אולי גם מבחינה ציבורית. אין לי ספק שמובילי המאבק בתוך המפלגה שלי, מפלגת העבודה, זוכים בנקודות יקרות מפז בקרב הציבור. אני אומר בכוונה, אדוני היושב-ראש, ואני מתנצל על כך, זהו נאום מפלגתי – אבל אין לי ספק שהמפלגה שלי נפגעת ממעשיהם של אותם חברים, שאולי כוונתם רצויה ואולי כוונתם ראויה, אבל מה שקורה כאן הוא, שהיום יש בתוך המפלגה שלי חלוקה שהיא לא בהכרח אידיאולוגית. יש חלוקה שנקראת באנגלית: GOOD GUYS, BAD GUYS – הבחורים הטובים והבחורים הרעים.

הבחורים הטובים הם אלה שבשנות קיומם בציבוריות הישראלית רוצים רפואה שוויונית, או טובה, או סבירה לכול. הבחורים הטובים הם אלה שלא עושים שיקול מפלגתי ושיקול פוליטי. הבחורים הטובים הם אלה שצמודים אך ורק לתקנון הכנסת. הבחורים הטובים לא מקבלים תכתיבים, לא מקבלים איומים, הם עובדים ישר ולעניין, ועמם נמנה גם חברי, חבר הכנסת עמיר פרץ.

אבל הבחורים הרעים, ואלה אנחנו, גם ראש הממשלה, רחמנא ליצלן – הוא נמנה עם הבחורים הרעים. הוא פנה לאותם בחורים טובים ואמר להם: רבותי, מה אנחנו רוצים בסך הכול? 45 שנה המדינה הזאת קיימת ולא היה חוק ביטוח בריאות ממלכתי, ואסור שלא יהיה עוד – יהיה, אבל עוד יומיים-שלושה ימים, מה קרה? מה החיפזון? מה הבהילות? כמו שאמר חבר הכנסת יעקב שפי: המאבק הוא כבר לא על הבריאות, המאבק הופך להיות יותר ויותר אישי.

הבחורים הטובים, ואני תומך בהם, הם העתיד של מפלגת העבודה, אדוני היושב-ראש, ואנחנו השמרנים, אנחנו הבולשביקים, אנחנו הורסים את מפלגת העבודה, רחמנא ליצלן.

ואני אומר את הדברים האלה, כדי לדעת שבאיזה מקום העימות הזה יכול להגיע למצב שאו להם או לאחרים לא יהיה מקום באותה מפלגה. לא משום שהם לא צודקים, אפילו אם הם צודקים. מה קורה? תראו, אני אומר לכם את הדבר האמיתי ביותר – היתה מפלגה שנקראת צומת והיום יש מפלגה שנקראת יעוד. והם בני אותו גיל בערך, ואני בן גילם של אלה, חברים טובים שלי. ותראו מה קורה. אנשים לא מכירים בסמכות של אלה שהובילו אותם. מפלגת העבודה הובילה את עמיר פרץ לאן שהובילה, מפלגת העבודה הובילה את חיים רמון לאן שהובילה, מפלגת העבודה הובילה גם אותי. אם מישהו יעמוד כאן ויגיד: רבותי, אני טופל אשמה על מפלגת העבודה – הוא מעלה את הליכוד בבחירות הבאות.

אדוני היושב-ראש, אני אומר שהמבחן הוא פשוט לחלוטין. אם אנחנו נצליח היום להוביל תהליך, שבתוך מפלגת העבודה ממשיכים לחשוף את ערוותה – אין עוד מפלגת העבודה, לא תהיה, ואפילו אם היא הכי טובה בשלטון.

לכן, אני חושב שמה שעשו הבחורים הטובים בימים האחרונים היה הדבר הכי רע, גם לציבור וגם למפלגת העבודה. תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חבר הכנסת אברהם רביץ. חבר הכנסת דוד מגן. חברת הכנסת נעמי בלומנטל, בבקשה.

חברת הכנסת לימור לבנת, תואילי לשבת במקומך ואני אדבר אלייך. חברת הכנסת בלומנטל, אודה לך אם תמתיני דקה. חברת הכנסת לימור לבנת, כשקראתי בשמך דווקא ציינתי שראיתי אותך כל הזמן יושבת וכמה דקות לפני שקראתי בשמך יצאת.

לימור לבנת (הליכוד):

יצאתי כי הודעתם שיש שאילתות בשעה 14:00.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני מציע לוותר לה.

היו"ר ד' שילנסקי:

לא, תרשו לי. הודעתי פה קודם. היו לי שני מקרים. רבים ביקשו, כמעט מחצית החברים לא היו וביקשו ולא נתתי. הודעתי פעמיים ואני חוזר ומודיע, לי יש גישה, אם חבר כנסת, למשל חבר הכנסת חגי מירום היה בתפקיד מטעם הכנסת בזמן שקראו בשמו – זה היה בשבילי נימוק מספיק כדי לתת חנינה, ואני מתבטא בלשון ציורית. חבר הכנסת אבי יחזקאל לא היה, לא נתתי לו את רשות הדיבור, הוא שלח לי פתק ואני אמרתי שאם יש עניין אנושי, משפחתי, או משהו דומה לזה, אני נוהג להיות ליברלי. הוא כתב לי שלבן-משפחתו היתה תאונת דרכים והוא היה עסוק בזה. בעיני זה אנושי, והחזרתי לו את רשות הדיבור. אם יש לך סיבה – או תפקיד בכנסת, או כל עניין אנושי – תואילי לכתוב לי, לא צריך לשתף את כל הכנסת, לפעמים יש עניין אנושי שלא רוצים לפרסם ברבים. לכן, תכתבי לי בפתק, ולפי זה אני אחליט.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אדוני היושב-ראש, אולי תסתפק בבקשה שלי לתת לחברת הכנסת לימור לבנת את רשות הדיבור, כי היא היתה נוכחת כל הדיון ויצאה לרגע. זה טבעי.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מאוד מעריך ומכבד אותך, אבל אינני יכול לקבל את בקשתך. חברת הכנסת לימור לבנת, אני מציע לך, תכתבי לי פתק.

לימור לבנת (הליכוד):

קודם כול, אין לי מה לכתוב. לא אכתוב שיצאתי לצרכים משפחתיים ולא לצרכים אישיים ולא בשליחות מטעם הכנסת. כל מה שאנחנו עושים זה לצורכי השליחות שלנו מטעם הכנסת. חלו שינויים רבים בסדר הדוברים של הרשימה המקורית. מה שמופיע על הלוח בחוץ אין לו כל קשר לסדר הדוברים כפי שהיה כאן, בגלל חילופין וחילופי חילופין וחילופי חילופין כמיטב המסורת שנעשו כאן תוך כדי דיון עם המזכירות. חבר הכנסת לא יכול לדעת מתי יגיע תורו, כי זה לא מופיע על המוניטור, אולי בגלל המהירות בסדר קריאת הנואמים, כאשר בחוץ הסדר שמופיע שונה לחלוטין.

דוד צוקר (מרצ):

עברו כבר שלוש דקות.

לימור לבנת (הליכוד):

כיוון שישבתי כאן חלק גדול מהדיון, נראה לי שזה לא נכון, לא רק לגבי אלא באופן עקרוני, שחבר הכנסת יסונדל לפה, כאשר הכרזתם על הפסקת הדיון לצורך שאילתות, לא יוכל לצאת לכמה דקות משום שאולי היו חילופין ושינויים בסדר הנואמים. זה נראה לא נכון, לא תקין ולא צודק.

היו"ר ד' שילנסקי:

חברת הכנסת לימור לבנת, בואי נקצר. אני שמעתי את דברייך. את יודעת שלא אני קובע את סדר-היום, אני נוהג על-פי מה שאני מקבל.

לימור לבנת (הליכוד):

אין לי טענות.

היו"ר ד' שילנסקי:

בהתחשב בזה שבאמת ישבת פה כל הזמן, אני אחליט בהמשך בהתאם להתפתחויות. תודה רבה.

חברת הכנסת נעמי בלומנטל, אחריה – חבר הכנסת יוסי כץ, אחריו – חבר הכנסת יהושע מצא, אחריו – חבר הכנסת רפאל אלול, ואחריו – חבר הכנסת יוסף ונונו.

לימור לבנת (הליכוד):

יש בעיה בשיטה, אדוני היושב-ראש, זה לא מופיע על המוניטור, יש שינויים בסדר הנואמים.

היו"ר ד' שילנסקי:

שמעת את דברי, תתאזרי בסבלנות, תשבי ונראה לפי ההתפתחויות. חברת הכנסת נעמי בלומנטל, בבקשה.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הדברים שנאמרים כאן סביב חוק ביטוח בריאות ממלכתי – בואו נקרא לילד בשמו – פשוטים לחלוטין: אנחנו, הליכוד, ומרבית חברי הכנסת מאוחדים בדעה, שראוי שיתקיים בארץ ביטוח בריאות ממלכתי. משמע, כפי שמגיע חינוך, כפי שמגיעה הגנה, הרי מגיע לכל אחד ואחד שנולד בארץ גם ביטוח בריאות.

בוועדה, ועדה מאוד נכבדת, בראשותו של חבר הכנסת עמיר פרץ, ישבנו על המדוכה ועשינו לילות כימים על מנת להוציא את החוק הטוב ביותר שיכול להיות, כאשר בבסיסו שני עיקרים. אני רוצה להדגיש את שני העיקרים.

כל אזרח בישראל יקבל ביטוח בריאות. אלא מה? כל מה שהוא ישלם לבריאות אומנם ילך לבריאות. אני רוצה להדגיש: מדובר במס. למעשה מוסיפים לכל אזרח ואזרח מס בריאות, 4.8%. כדי שהמס הזה ילך אך ורק לבריאות, החוק אומר שהוא ייגבה על-ידי הביטוח הלאומי, כל המס, גם כדי שהוא יגיע אך ורק לבריאות וגם בשל העובדה שמנגנון הגבייה של הביטוח הלאומי יעיל ויכול לחסוך לנו כסף רב, שיעבור לבריאות נטו.

העיקר השני שעליו עומד החוק הזה, כפי שאנחנו הבאנו אותו מן הוועדה המשותפת לחקיקת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, אומר: לא תהיה התניה, כאשר אני משלם בעד בריאות, בחברות בהסתדרות

זו או אחרת. משמע, אני משלם תמורת בריאות לא כדי לממן טיולים של ההסתדרות, לא כדי לממן ימי עיון של ההסתדרות, לא כדי לממן את המנגנון המנופח של ההסתדרות, לא כדי לממן את הפלאפונים של ההסתדרות. אני משלם מס בריאות כדי שהוא ילך אך ורק לבריאות.

באה היום מפלגת העבודה – ואמרתי את זה בנאומי בזמני – ואומרת לנו: לא, איננו יכולים להתקיים בלי ההסתדרות. לא שההסתדרות טובה לבריאות, לא. אלא אנחנו כמפלגה איננו יכולים להתקיים בלי ההסתדרות. כדי שנוכל להתקיים, אנחנו ניקח מן המס שיוטל על כל אחד ואחד מאתנו חלק שילך להסתדרות, למימון המנגנון וכו' וכו', וכבר אמרתי את הדברים קודם לכן.

לא היה אבסורד גדול מזה. הרי זו בושה שלא תיאמן. הרי היום אזרח ישראלי יכול שלא לשלם מס בריאות. הוא לא מוכרח. הוא יכול להירשם לקופת-חולים. הוא יכול גם לומר: אני לא רוצה להיות חבר בקופת-חולים. אבל החוק החדש יאמר לו: יש לך מס, אתה חייב לשלם את המס הזה. וחלק מן המס הזה ילך לגוף וולונטרי שדואג למנגנון מסובב, כאשר אותו גוף וולונטרי אפילו איננו מבוקר על-ידי מבקרת המדינה.

אני מציעה לממשלה הזאת, למפלגת העבודה, לחזור בה מן האקט המביש, וזו בושה שלא תיאמן להטיל מס שילך להסתדרות, אני חוזרת: גוף וולונטרי שאפילו איננו מבוקר על-ידי מבקרת המדינה.

בואו נתאחד כולנו למען הציבור, למען הבריאות שלו. אוי לממשלה, בושה לממשלה שמתכוונת באמצעות חוק להעביר כסף שאנחנו נשלם לבריאות, לגוף וולונטרי, לגוף מסובב, לגוף שדואג לימי עיון ולא במיוחד לרווחת העובד – להסתדרות. וזאת המחלוקת, איך לשמור על ההסתדרות.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

בנימין טמקין (מרצ):

סיום יפה.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת טמקין, אני מבקש ממך, אל תעזור. התחלת כבר להראות לי שאני אפסיק מייד בתחילת הצלצול. אנשים עוד מדברים עד סוף הצלצול, ועוברת עוד דקה. רבותי, אל נהיה כל כך קיצוניים.

חבר הכנסת יוסי כץ איננו באולם. חבר הכנסת מצא ישנו. חבר הכנסת מצא, אתה יכול לעלות, אבל אבקש ממך לחכות דקה, כי אני צריך להודיע משהו.

קיבלתי עכשיו בקשה, באמצעות מזכיר הכנסת, ואני מדגיש: בקשה מאת חבר הכנסת סאלח טריף, שהוא ממלא-מקום יושב-ראש הכנסת, מאת השר שחל ומאת חבר הכנסת אלי דיין, להפסיק את הישיבה, לעשות הפסקה עד השעה 17:00.

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ד' שילנסקי:

רבותי, תנו לי לדבר.

יהושע מצא (הליכוד):

מי השניים שביקשו?

היו"ר ד' שילנסקי:

אני אסיים את דברי, ואם תהיה למישהו הערה, אם מישהו לא יסכים עם החלטתי, ואם יהיה צורך הוא יוכל לדבר.

שאלו אותי, ולכן אני חוזר: חבר הכנסת סאלח טריף, שמכהן גם כממלא-מקום יושב-ראש הכנסת, השר שחל שהוא מתאם הפעולות בין הממשלה והכנסת, וחבר הכנסת אלי דיין, יושב-ראש סיעת העבודה ויושב-ראש הקואליציה, ביקשו ממני להפסיק את הישיבה עד השעה 17:00. אני צריך להחליט עכשיו. אני מודיע שאינני רואה כל סיבה – מדוע אקבל את הבקשה. זכותו של ממלא-מקום יושב-ראש הכנסת חבר הכנסת סאלח טריף להחליף אותי – – –

דוד צוקר (מרצ):

יש לו סיבה כל כך חלשה, שהוא ביקש שאתה תגיד אותה.

היו"ר ד' שילנסקי:

סליחה. חבר הכנסת סאלח טריף יכול לבוא ולקבל את ניהול הישיבה בכל עת. אני מעביר לו את ניהול הישיבה עם כל הכבוד, לפי המקובל וכו'.

לא קיבלתי הוראה. לו הייתי מקבל הוראה, אין לי ברירה. קיבלתי בקשה. עם כל הכבוד למבקשים, שאני מאוד מכבד אותם, לצערי אינני יכול לקבל את הבקשה.

משה קצב (הליכוד):

מה קרה, רעידת אדמה?

היו"ר ד' שילנסקי:

אינני יודע.

פיני בדש (צומת):

יש ישיבת סיעה. וגם היושב-ראש שמחליף – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת פיני בדש, הצעתי לך כיסא בכנסת. אתה יודע מה זה? כמה אנשים רוצים את זה? בבקשה.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, חבר הכנסת משה קצב שאל בקריאת ביניים: מה זה כאן, רעידת אדמה? אני רוצה לומר לך, חבר הכנסת קצב, אכן מפלגת העבודה חוששת כל כך מחוק ביטוח בריאות ממלכתי, שהיא רואה בכך רעידת אדמה למעמד שהיא רוצה ליצור לעצמה, להחזיר את מפלגתה לימים של מפא"י, עת הפנקס האדום קבע במדינה הזאת.

משה קצב (הליכוד):

היא עדיין חיה באותם ימים.

יהושע מצא (הליכוד):

זאת רעידת האדמה שהיא חוששת מפניה. האמת היא, אני בוש ונכלם, אדוני היושב-ראש, איך מנסים עוד הפעם בסחבת, בהשהיה, במשיכה ובתרגילים אלה ואחרים להשהות את הדיון בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, שאין חשוב ממנו מבחינה חברתית. ממשלה זו היתה צריכה להריץ את החוק הזה.

דנו בזה כבר בכמה כנסות. במקום לאמץ אותו, לראות את ההישג החברתי – הנה עכשיו, ברגעים אלה ממש עוד תרגיל, עוד השהיה. ואני מודה לך, אדוני היושב-ראש, שעמדת נגד הרצון הזה לעכב עוד הפעם את הדיון, כי לו הוא היה מתעכב עד השעה 17:00, אינני בטוח מתי הוא היה מתחדש.

אני אומר את הדברים די בכאב. אני לא רוצה לדבר – – –

יוסף ונונו (העבודה):

— — —

יהושע מצא (הליכוד):

בזמן הקצר שעוד נותר לי אני רוצה לומר לך דבר אחד. אני מודה ליושב-ראש ועדת העבודה והרווחה, שהבוקר העביר הצעת חוק פרטית שלי שעניינה חוק ביטוח בריאות ל-80,000 ילדים חסרי ביטוח בריאות. למה אני מודה לו עכשיו?

את הצעת החוק הזאת הגשתי, אדוני היושב-ראש, ב-28 ביוני 1993. מאז ועד היום עברו תשעה חודשים, שבהם אפשר היה לקבל את החוק הזה ולהבטיח, כהוראת שעה – לא כקבע, לא כדי לטרפד את חוק ביטוח בריאות ממלכתי – ל-80,000 ילדים את הזכות ללכת לבדיקות רפואיות, לטיפול רפואי. הממשלה התנגדה בעל-פה ובכתב וחזרה והתנגדה ולא אפשרה לי להגיש את הצעת החוק, עד אשר אפשר לי זאת, בנפרד, יושב-ראש הוועדה עמיר פרץ. הבוקר הייתי בוועדה שלו, העברנו את הצעת החוק להכנה לקריאה ראשונה, ואני מודה לו, אבל אני בוש ונכלם בממשלה, שהבוקר, בוועדה, הביעה את התנגדותה להעברת החוק הזה, שנותן בריאות ל-80,000 ילדים.

בנימין טמקין (מרצ):

שני חברי קואליציה שהיו שם תמכו. לא?

יהושע מצא (הליכוד):

תמכו. בני טמקין תמך ואחרים תמכו, אבל אני מדבר על הממשלה, שעוד הבוקר התנגדה לחוק הזה.

על כן, אדוני היושב-ראש, אני בוש ונכלם בממשלת ישראל, שאת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, כלי חברתי כל כך חשוב, היא מנסה להשעות ולהשעות ולהשעות. תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חבר הכנסת רפאל אלול, ואחריו – חבר הכנסת יוסף ונונו.

מאחר שאני רואה שאנחנו כמעט מסיימים ואצטרך לחפש מי שיחליף אותי, כך נוצר זמן פנוי, בהתחשב בזה שחברת הכנסת לימור לבנת יושבה כל הזמן אתן לה את רשות הדיבור אחרי חבר הכנסת יוסף ונונו.

רפאל אלול (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, אולי אתחיל במה שסיים ידידי חבר הכנסת מצא. אני לא רוצה להיכנס לכל ההתפלספות סביב העניין של "בוש ונכלם". זו זכותך, אני האחרון שאגיד לך איך לבטא את הכעס – – –

יהושע מצא (הליכוד):

אני בטוח שבנושא הזה גם אתה מתבייש בממשלה הזאת.

רפאל אלול (העבודה):

תיכף תשמע מה אני מציע.

יהושע מצא (הליכוד):

אני בטוח.

רפאל אלול (העבודה):

קודם כול, אני רוצה לעדכן, שיכול להיות שהצעת החוק שאושרה הבוקר בהכנה לקריאה ראשונה בוועדת העבודה והרווחה אולי תהיה מאוחרת, כי אם יהיה חוק ביטוח בריאות ממלכתי כזה או אחר – יש פתרון לאותם ילדים חסרי ביטוח. זה דבר אחד.

הדבר השני: לפני שבוע התבשרנו שההסתדרות, עם כל הביקורת שלך עליה, החליטה שקופת-חולים הכללית תקבל את כל הילדים שאין להם ביטוח בריאות.

יהושע מצא (הליכוד):

תרשה לי.

רפאל אלול (העבודה):

כן.

יהושע מצא (הליכוד):

חבר הכנסת ידידי ומכובדי רפי אלול, הבוקר ההסתדרות הודתה בוועדה ונכלמה שהיא אומנם הכריזה על זה אבל עדיין לא עשתה מאומה. היא רק בודקת נתונים ומחפשת. כלומר, הבלוף של ההסתדרות גם בנושא של חוק ביטוח בריאות – – –

רפאל אלול (העבודה):

למה בלוף? שאלתי שני מנהלי בתי-חולים ושני – – –

יהושע מצא (הליכוד):

היום הם אמרו: בלוף, רמאות. חבל שיושב-ראש הוועדה איננו כאן – – –

בנימין טמקין (מרצ):

אם זה כל כך טוב, למה לא עשו את זה לפני שנה, שנה וחצי?

רפאל אלול (העבודה):

בני טמקין, עדיף מאוחר מאשר בכלל לא, כי אם נציל היום מישהו – עדיף.

בנימין טמקין (מרצ):

אני כתבתי ב"מעריב" על כלכלת בחירות. גם זה כלכלת בחירות.

יהושע מצא (הליכוד):

למה להוליך שולל? חבל שעמיר פרץ איננו פה, היית שומע איך הוא נזף בהם.

רפאל אלול (העבודה):

הוא יקבל את הסטנוגרמה.

יהושע מצא (הליכוד):

הם הוליכו שולל – ההסתדרות שלך, קופת-חולים.

רפאל אלול (העבודה):

זה לא על חשבון הזמן שלי, נכון? יהושע ואני חברים, אני מרשה לו, זה לא על חשבון הזמן שלי.

היו"ר ד' שילנסקי:

לא. בבקשה, תמשיך, אני אוריד לך, אבל לא עוד.

רפאל אלול (העבודה):

קודם אמרת שיש לך עודף זמן.

היו"ר ד' שילנסקי:

את הזמן שהפריעו לך אני אוסיף.

רפאל אלול (העבודה):

קודם אתה תקפתי, ואני אומר לך שגם אני מרגיש לא נוח במצב הזה, ואני אומר את זה בצורה הכנה ביותר. אני הצעתי בפברואר 1993 הצעת פשרה: 75% גבייה על-ידי הביטוח הלאומי, 25% על-ידי הקופות. עם הצעת הפשרה הזאת הייתי אצל רמון, אצל ראש הממשלה, וישבתי עם כל מנהלי הקופות. ההצעה נראתה להם. אילו התקבלה ההצעה הזאת, יכול להיות שהיום כבר היה לנו החוק, ובשנתיים, מקסימום, היה נסגר הפער, כי יכול להיות שצריכה להיות הפרדה.

עם זאת, אני מציע לכולנו, ואני מקווה שזה גם מה שיקרה בקרב חברי ממפלגת העבודה, שהיום כל ההצעות יועברו בקריאה ראשונה בהצבעה של כולם. ההצעות תובאנה לוועדת העבודה והרווחה, ושם יחליטו. אם יהיה ויכוח נוקב על בעיות הזיקה והגבייה, נמצא איזו פשרה.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מוסיף לך דקה על חשבון ההפרעות.

רפאל אלול (העבודה):

תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

אי-אפשר לצאת מהעניין נקיים. באו לפה אנשי הליכוד וטענו טענות, כאילו פתאום מפלגת העבודה מתנגדת להצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי. הליכוד היה בשלטון 15 שנה וניסה בדרך כזו או אחרת להביא הצעה כזו או אחרת, וגם אז החוק לא התקבל. האם פתאום כולם יוצאים נקיים?

טוב יהיה שהבית הזה יגמור בשבוע שלפני הפגרה את הצעת החוק, גם במחיר פשרה. אני פונה כאן לשר הבריאות לשעבר, שגם אם יצא ושלוש-רבעי תאוותו בידו, גם זה הישג. אני זוכר איך העביר השר שחל בזמנו את רפורמת הדלק – בשנתיים. היום אנחנו חיים עם רפורמת דלק מלאה. החוק הוא חוק לכל השנים קדימה, ואני מעריך, שאם נצליח להעביר את החוק השנה, נצטרך תיקונים כאלה או אחרים בשנה או בשנתיים הבאות, ונשאיר לדורות הבאים חוק מתוקן ובריאות לכל עם ישראל. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חבר הכנסת יוסף ונונו, ואחריו – חברת הכנסת לימור לבנת.

יוסף ונונו (העבודה):

כבוד היושב-ראש, חברי הכנסת, כמי שמלווה את שירותי הבריאות כראש עיר, כראש רשות, את קופות-החולים השונות – גם כללית, גם "מכבי", גם "לאומית" – ואת בתי-החולים, אני סבור וחייב לומר, שמזמן היו חייבים לחוקק את חוק ביטוח בריאות ממלכתי. אני מתפלל על הממשלה הקודמת, על הממשלות הקודמות, שלא השכילו ולא הצליחו להעביר חוק ביטוח בריאות ממלכתי. הקופה הגדולה, קופת-החולים הכללית, הולכת וקורסת בגלל העיוות הגדול בהקצאת המס המקביל והקצאת הגבייה של המס האחיד, ובעיקר יש שחיקה בשירותי הבריאות. המשבר של קופת-חולים הכללית הלך וגדל גם בגלל מערכת ההנחות ההיסטוריות לקבוצות ולסקטורים וגם בגלל אופי קבוצות החברים שנשארו בקופה ומעבר של חברים בעלי יכולת לקופות האחרות.

לפי דעתי, שירותי הבריאות הלכו ונשחקו, וחלק גדול מן השירותים הפכו להיות תלויים בחסדי הרופאים, אם בשוק הלבן ואם בשוק האפור. אנחנו עדים לבעיות קשות ולמשברים קשים בבתי-חולים רבים. רק השבוע סיירתי בבית-החולים "סורוקה" בבאר-שבע. בבית-חולים זה כבר שנתיים אין בנמצא מכשיר וציוד לצנתור כלי הדם, ועל-פי עדותו של הרופא האחראי, הרבה פעולות והרבה ניתוחים הופסקו באמצע בגלל העדר הציוד הזה. למכשיר ה-CT צריך לחכות שלושה חודשים, ועדיין הוויכוח נמשך.

על כן, הגיע הזמן לשים קץ לשתדלנות ולהתרפסות של קופת-החולים הכללית עוד ל-100 מיליון, עוד ל-200 מיליון ועוד ל-500 מיליון, ויש להבטיח קודם כול סל בריאות העונה על צרכי החברים, על צרכי הבריאות, להבטיח גבייה מסודרת והולמת ולהבטיח חלוקה צודקת של הגבייה.

לפי דעתי, כל זה מובטח בכל החוקים המונחים כאן. אני מצטער שהוויכוח עבר מוויכוח על הבריאות לוויכוח פוליטי – הוויכוח האם אנחנו רוצים להרוס את ההסתדרות, האם אנחנו רוצים לשבור את ההסתדרות, או להגיע לפשרה בסוגיה הזאת ולהעביר את חוק הבריאות.

אין ספק שההסתדרות זקוקה לרפורמה ולשינויים גדולים. אך אין לשפוך את המים יחד עם הוולד. בראש ובראשונה יש להבטיח את האינטרסים החיוניים של הבריאות, והפשרה כלפי ההסתדרות לא חייבת להיות על חשבון הבריאות.

אני מאמין שהיום אין דרך חזרה והכנסת תחוקק את חוק ביטוח בריאות ממלכתי. הוויכוח על ההסתדרות, על השינויים והרפורמות הנדרשים, יתקיים בדיון אחר ובמגרש אחר.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת שלמה בוחבוט – איננו. חבר הכנסת יוסף עזרן – איננו. חבר הכנסת דן תיכון – איננו. אחרונה – חברת הכנסת לימור לבנת.

דב שילנסקי (הליכוד):

לא, גם אני. לא יכולתי לדבר כי הייתי על כס היושב-ראש.

היו"ר ס' טריף:

בכבוד, אדוני. בבקשה, חברת הכנסת לימור לבנת.

לימור לבנת (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, הדינוזאורים של מפלגת העבודה מקיימים קרב פוליטי, פתטי, קרב מאסף, קרב אבוד, כנגד כל היגיון, כנגד דרך הטבע, כנגד רצון הציבור וכנגד הכנסת הזאת.

יהושע מצא (הליכוד):

אבל יושב-ראש הכנסת אינו מאפשר להם את זה. הוא עמד בצורה מכובדת נגד זה.

לימור לבנת (הליכוד):

רגע, מייד נראה, מייד נגיע לזה.

ובכן, מפלגת העבודה, לא כולה, אבל הדינוזאורים שבתוכה, מנסים למנוע את מה שהיום ברור שלא רק רוב הציבור אלא רוב חברי הבית הזה רוצים. זאת אומרת, להעביר סוף סוף את חוק ביטוח בריאות ממלכתי לרווחת הציבור כולו.

צריך להזכיר, שלפני הבחירות זה היה חלק מההתחייבויות הפומביות והקולניות ביותר של מפלגת העבודה: אנחנו נעביר את חוק ביטוח בריאות ממלכתי; נפריד את הפוליטיקה מההסתדרות. כך הם אמרו, אבל הכול היה קומופלאז', כיסוי, ישרא-בלוף.

אתם זוכרים שלפני הבחירות פתאום לא חגגו את 1 במאי. לא היו מצעדים, החליפו את האדום לכחול. והנה השבוע אני קוראת בעיתונים, שמזכיר ההסתדרות הברפלד, דנבר הדינוזאור האחרון, מודיע שהשנה יחגגו את 1 במאי ויהיה מצעד.

כך הוא אומר לציבור: אנחנו מצפצפים עליכם. אנחנו הבטחנו, אבל הכול היה כדי לקבל את הקולות שלכם. עכשיו נעשה מה שאנחנו רוצים. לא נעביר את חוק ביטוח בריאות ממלכתי, לא נפריד את

הפוליטיקה מהבריאות. נאלץ כל אזרח וכל אזרחית להיות חברים בקופת-חולים הכללית, כדי להיות חברים באיגוד המקצועי. נערבב הכול יחד, נכניס יד לכיסכם, נשלח את היד לפרוטות שלכם. אנחנו לא ניתן ביטוח בריאות למי שצריך, כן ניתן למי שאנחנו רוצים. הכול אחרי הבחירות. עכשיו, כשקיבלנו את קולכם, מותר לנו לעשות מה שאנחנו רוצים.

וכך הם עושים לא רק בעניין הזה אלא גם בתחום המדיני.

אבל אני רוצה להעיר עוד הערה אחת ולהזהיר. יש הצעת חוק פרטית של כמה מחברי הכנסת ממרצ, שהונחה השבוע ונקראת הצעת חוק מס ארגון, והם קוראים לה: הצעת חוק רווחת הפרט. כאילו לרווחה, כאילו באים לתת משהו לציבור, ובעצם באים שוב לשלוח יד לכיסים ולתת למי שהם רוצים לתת.

אני פונה אל קבוצת חבר הכנסת רמון וחבריו, אלה שרוצים להביא את החוק כפי שהוא להצבעה ולהכרעה: אל תיתנו יד, לא רק לדחיית החוק במתכונתו, כפי שהובא לכנסת בקריאה שנייה ונמשך בחזרה על-ידי הממשלה, אלא אל תיתנו יד גם לחוק מס ארגון, ואני חוששת שיהיה לכם קשה לעמוד בפני זה.

ומלה אחרונה. בעוד דקות ספורות צריכה להתקיים כאן הצבעה על הקריאה הראשונה.

יוסף ונונו (העבודה):

מה את מציעה, לפרק את ההסתדרות?

לימור לבנת (הליכוד):

לו היה לי זמן, הייתי משיבה לך. אבל כיוון שזמני הסתיים ואני עומדת במשפט האחרון של נאומי, אגיד אולי בחצי משפט.

ההסתדרות צריכה להיות איגוד מקצועי. היא לא צריכה להיות מעסיק. קופת-חולים צריכה לתת שירותי בריאות. לא צריך להיות שום קשר, לא צריכה להיות שום זיקה בין כל אלה. ההסתדרות בוודאי לא צריכה לשמש תשתית למפלגת העבודה בכל מערכות הבחירות, היא לא צריכה לשמש יסוד כספי, כלכלי, אנושי לכל מערכות הבחירות. הזיקה הזאת צריכה להיפסק, והדברים הם מאוד ברורים.

אני רוצה להזהיר כאן. בעוד דקות אחדות, אחרי שסגן יושב-ראש הכנסת חבר הכנסת דב שילנסקי יישא פה את דבריו ותהיה מן הסתם תשובה, אנחנו צריכים להצביע. אבל אמר קודם מי ששימש כיושב-ראש הישיבה, סגן יושב-ראש הכנסת דב שילנסקי, שהשר שחל וחבר הכנסת אלי דיין פנו כדי לבקש דחיית המשך הישיבה עד לשעה 17:00.

והנה אני רואה שממלא-מקום יושב-ראש הכנסת, חבר הכנסת סאלח טריף, בא והחליף את חבר הכנסת דב שילנסקי, משום שהוא לא הסכים לדחות את הישיבה לשעה 17:00, דחייה מיותרת ולא עניינית, שבאה כדי לעשות מה שאמר כאן קודם חבר הכנסת רן כהן – להמשיך באותו מצב של תכסיסים, איומים, לחצים, תרגילים.

היו"ר ס' טריף:

חברת הכנסת לימור לבנת, תסיימי ואני אשיב לך, משום שאת מדברת דברים בטעות.

לימור לבנת (הליכוד):

אני פונה אל היושב-ראש, אני רק הבעתי חשש.

היו"ר ס' טריף:

אל תביעי חשש ואל תפני אל היושב-ראש אחר כך. אם את מביעה חשש, כלומר יש לך ספק אם אני לא מוביל את הכנסת לדברים לא נכונים, אז אל תפני. משום שאני נהגתי עד עכשיו במלוא ההגינות וההבנה, גם עם יושב-ראש סיעתך.

לימור לבנת (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חס ושלום. אני רוצה לאשר ולומר שזו גם דעתי. אני חושבת שנהגת בהגינות, וכל טענתי היא אל השר שחל ואל חבר הכנסת אלי דיין, שמנסים כל מה שאמרת – תכסיסים, אינטריגות ואינוסים. דברי היו כלפי אלה המנסים להביא לדחייה ולא כלפי התנהגותך.

אני רוצה להביע תקווה, כי אני באמת הבעתי חשש, שההחלפה הזאת לא תביא לכך שתהיה דחייה בהצבעה שאיננה כדרך הטבע ואיננה צורך כלשהו.

אני רוצה גם להודות לסגן יושב-ראש הכנסת שאפשר לי לדבר לפנים משורת הדין. תודה רבה.

היו"ר ס' טריף:

תודה לחברת הכנסת לימור לבנת.

לפני שידידי חבר הכנסת שילנסקי יאמר דברים מספר, ברצוני להבהיר בצורה חד-משמעית, שלא תהיה אי-הבנה, אני אינני שותף לשום תכסיס, לשום דבר, ולא אהיה שותף. כמו שנתבקשתי אז על-ידי הממשלה למשוך את הצעות החוק ליום שני הבא, ואני לא אפשרתי זאת והבאתי אותן להמשך החקיקה בשבוע הזה, בתיאום ובסיכום עם כל הנוגעים בדבר, לרבות עם חבר הכנסת משה קצב, יושב-ראש סיעת הליכוד. לכן, לא היתה לי כל כוונה לבטל איזו הצבעה. ההצבעה בעניין הזה תיערך עוד היום, ושום דבר לא ישנה זאת.

יהושע מצא (הליכוד):

אולי תבהיר מתי תהיה ההצבעה?

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת מצא, תן לי, אתה לא נותן לי לסיים, ברשותך.

אני נתבקשתי באמת לקיים הפסקה. שאלתי והסתבר שזה מקובל, שכאשר סיעה גדולה בבית מקיימת ישיבה, אפשר לקיים הפסקה. אני רוצה לקיים הפסקה של שעה אחת, דבר לגיטימי ומקובל. מייד אחרי ההפסקה אנחנו נמשיך את הדיון ונקיים את ההצבעה כפי שצריך, לפי כל הכללים. שלא יהיה שום חשש לשום חבר כנסת. אין מזה חזרה.

בבקשה אדוני, חבר הכנסת שילנסקי.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, באיזו שעה תהיה ההצבעה?

היו"ר ס' טריף:

כדי שתבין, חבר הכנסת מצא, יש עוד דובר – חבר הכנסת שילנסקי. בשעה 16:15, כלומר אחרי הפסקה של שעה, אנחנו כאן.

יהושע מצא (הליכוד):

בשעה 16:15 אנחנו כאן כדי להצביע?

היו"ר ס' טריף:

חד-משמעית. אני לא מבין, לפעמים חברי הכנסת אומרים דברים מיותרים שאין בהם צורך. בבקשה, אדוני.

דב שילנסקי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, חבר הכנסת אלי דיין וחבר הכנסת רפאל אלול אמרו ושאלו: הליכוד היה בשלטון, למה הוא לא העביר את חוק ביטוח בריאות ממלכתי? והתשובה פשוטה: הליכוד הכין את החוק, הליכוד רצה להעביר את החוק, אבל לצערנו לא היה לנו רוב לזה, עם ישראל לא נתן לנו מספיק כוח פרלמנטרי להעביר את החוק.

משה נסים (הליכוד):

מפני שמפלגת העבודה התנגדה. גם בממשלת האחדות הלאומית מפלגת העבודה, המערך, התנגדה. זו האמת.

דב שילנסקי (הליכוד):

נכון. אילו היה לנו יותר כוח פרלמנטרי, היינו מעבירים את החוק. היינו מעבירים עוד הרבה דברים טובים. לא יכולנו לעשות זאת, כי בדמוקרטיה הזאת לא היה לנו מספיק כוח.

מה המצב עכשיו? לקופת-חולים הכללית יש גירעונות בזה אחר זה. כל פעם באים ומבקשים מהמדינה כסף.

משה נסים (הליכוד):

כמה?

דב שילנסקי (הליכוד):

מאות מיליונים, אינני יודע, אולי זה מגיע אפילו למיליארד. נדמה לי שזה מתקרב למיליארד.

משה נסים (הליכוד):

זה עבר את המיליארד.

דב שילנסקי (הליכוד):

זה עבר את המיליארד. אתה היית שר האוצר ואתה יודע את זה, וכל פעם מתנים תנאים. אם מדברים על הבראה, הם אומרים: תנו לנו כך וכך מאות מיליונים ואנחנו נבריא את הקופה. נותנים אותם מיליונים, ואין הבראה, ואז הם באים שוב: תנו כסף, יהודים, תנו כסף. והם סוציאליסטים. ממי הם לוקחים כסף? העשירים הם בקופות-חולים אחרות, העשירים הולכים לרופאים פרטיים. מדלי העם אתם לוקחים.

והנה עכשיו קרה מקרה שקבוצה מסוימת בתוך מפלגת העבודה, בראשות מי שהיה שר הבריאות וראה מקרוב את כל הצרות האלה, מוכנה לתקן את זה, וקמה צעקה. רבותי, היכן נשמע דבר כזה? חבר הכנסת ויינשטיין, אתה מפריע לי.

היו"ר ס' טריף:

אתם מפריעים לנואם, ואני מבקש מכם לשבת. אל תפריעו באמצע נאומו של הנואם, אני מבקש. כבוד לחבר הכנסת שילנסקי.

דוד מנע (הליכוד):

פשוט יש לו טענה שאין צלצול.

היו"ר ס' טריף:

אבל לא באמצע נאומו של הנואם. תשבו. בבקשה, אדוני.

דב שילנסקי (הליכוד):

אני אודה גם לחבר הכנסת צוקר אם יאפשר לי לדבר. שני חברים מדברים פה, וזה מפריע לי. אני אודה להם אם הם יירגעו, ואני אודה גם ליושב-ראש אם יתחשב בהפרעות האלה.

אני מדבר עכשיו על דלי העם או על המעמד הבינוני מבחינה כלכלית, שבשבילו זה קשה. לפעמים הוא חוסך מפתו ומשלם לקופת-חולים, אבל הוא רוצה לשלם לקופת-חולים. הוא יכול להיות אוהד של "הפועל", אבל הוא אומר: הכסף שאני משלם לקופת-חולים, אני רוצה שילך לקופת-חולים ולא ל"הפועל". הוא יכול לדגול בהפגנות של 1 במאי. אוי ואבוי, למה אנחנו חוזרים. במוסקבה כבר אין, בכל מקום אין, אצל הבולשביקים כבר אין, רק פה במדינת ישראל, שנה אחת הפסיקו את החגיגות

בגלל הבחירות, כדי להטעות את העם, ושוב חוגגים את 1 במאי. אבל נניח שמישהו תומך בחגיגות הבולשביקיות האלה של 1 במאי. אם הוא רוצה, ישלם מכיסו, לא מקופת-חולים.

אני קורא לכולם להתעלות מעל קטנוניות, ללבוש קצת ממלכתיות, ונעביר כולנו את החוק הזה כפי שהוא היה וכפי שכולם הסכימו לו, בניתוק מוחלט בין בריאות ובין כל צרכים אחרים. אין כל קשר. בדיקת הדם שלוקחים מיהודי, מערבי, מעני, מעשיר, היא אותה בדיקת דם. רפואה היא דבר כללי. הבה נתעלה מעל הדברים של העבר, שכבר מזמן אבד עליהם כלח.

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לאדוני, אני מודה לחברי הכנסת על הדין המעניין והמרתק בנושא חוק ביטוח בריאות ממלכתי. כמו שהודעתי קודם – – –

קריאה:

— — —

היו"ר ס' טריף:

אתה לא היית כאן.

קריאות:

— — —

דוד מנע (הליכוד):

סליחה, לא יקום ולא יהיה.

דוד צוקר (מרצ):

על בסיס מה?

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דדי צוקר, אני מבקש.

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש שקט. אתה תשמע עכשיו מה שאני אומר.

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש שתשמעו מה שאני אומר.

דוד צוקר (מרצ):

מיכאל איתן (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

מייד אתן לך, אחרי שאסיים את דברי.

דוד צוקר (מרצ):

על בסיס מה – – –

היו"ר ס' טריף:

אני לא אתן לך לדבר היום, כי אתה מדבר בחוצפה ליושב-ראש, ואתה לא שמעת על מה הוא רוצה לדבר.

דוד צוקר (מרצ):

– – –

היו"ר ס' טריף:

כי כשמרימים יד ומתנהגים פה – – –

דוד צוקר (מרצ):

אתה יושב-ראש – – –

היו"ר ס' טריף:

תתנהג בכבוד ליושב-ראש הישיבה, אני מבקש ממך.

חברי הכנסת הנכבדים, התבקשתי, והודעתי קודם על כך, להכריז על הפסקה – – –

דוד מנע (הליכוד):

מי ביקש?

היו"ר ס' טריף:

תן לי לסיים שני משפטים, אני לא מדבר כאן הרבה.

היות שביקשו ממני מסיעת העבודה לעשות הפסקה כי מקיימים ישיבה, והיות שנמחקו שמותיהם של דוברים רבים, אני רוצה להרגיע אתכם, קודם כול, ולהגיד שאני הודעתי להם שאנחנו נקיים הפסקה של שעה, ולא יותר.

ולשאלתו של חבר הכנסת מצא, הודעתי – – –

דוד צוקר (מרצ):

– – –

היו"ר ס' טריף:

אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

דוד צוקר (מרצ):

– – –

היו"ר ס' טריף:

תרשה לי, אני מבקש.

סילבן שלום (הליכוד):

– – –

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש, חברים. אני הודעתי על הפסקה של שעה. בשעה 16:15, בתום ההפסקה, אנחנו נחזור לכאן, נצביע על החוקים, ולא תהיה שום חזרה מכך. אם מישהו חושש שיש כאן איזה תכסיס או תרגיל כדי למנוע – – –

עוזי לנדאו (הליכוד):

יש תכסיס.

היו"ר ס' טריף:

תרשה לי. אז אני מודיע לכם – – –

קריאות:

— — —

דוד צוקר (מרצ):

זה מאוד ברור מה שאתה עושה.

היו"ר ס' טריף:

אני מודיע לכם שההפסקה לא נועדה לשום חזרה משום נושא.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אתה עושה צחוק מהכנסת.

דוד צוקר (מרצ):

— — —

היו"ר ס' טריף:

תרשה לי, אני מבקש ממך. אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה.

דוד צוקר (מרצ):

— — —

היו"ר ס' טריף:

ואתה לא תדבר יותר עכשיו, אתה לא תפריע לי יותר.

עוזי לנדאו (הליכוד):

— — —

דוד צוקר (מרצ):

— — —

היו"ר ס' טריף:

אתה, חבר הכנסת דדי צוקר, לא תפריע לי, ואני אוציא אותך מהאולם אם אתה תדבר עוד פעם.

דוד צוקר (מרצ):

— — —

היו"ר ס' טריף:

אתה שומע מה שאני אומר לך?

נעמי בלומנטל (הליכוד):

הוא לא יצא מכאן, כולנו נצא.

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ס' טריף:

אתה מדבר בחוצפה.

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ס' טריף:

אתה לא יכול לטעון נגדי שום טענה.

אני רוצה לאפשר לחבר הכנסת מיקי איתן לדבר, הוא הצביע ראשון, ובאדיבות רבה, ואחר כך לחבר הכנסת מגן. אי-אפשר שכולם ידברו, אז אנא. בבקשה, חבר הכנסת איתן.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, ראשית, אני רוצה לומר שאנחנו מכבדים את מעמדך ואת תפקידך, ואנחנו גם מניחים שהשיקולים שאתה שוקל הם לטובת הבית, מתוך רצון לשמור על כבוד הכנסת.

עכשיו השאלה שלי היא זאת: אתה בא עם הודעה מסוימת. ההודעה צריכה להיות מעוגנת באיזה סעיף בתקנון הכנסת. אנחנו לא יכולים לחיות לאורך זמן כאשר ההחלטות מתקבלות על סמך בקשות של סיעות, כאלה או אחרות, ואינן מעוגנות בתקנון הכנסת.

לימור לבנת (הליכוד):

מיכאל איתן (הליכוד):

הנקודה השנייה: הייתכן שהיום נפל דבר בכנסת ישראל ונקבע תקדים מאוד מסוכן לעתיד, שסיעה מסוימת, שכולנו יודעים את המציאות, שלא נוח לה, מעכבת הליך חקיקה בתרגילים מתרגילים שונים, מוכרעת השאלה בוועדת הכנסת בניגוד לאותה מגמה, מחליטים לקיים דיון, ועכשיו עוד תרגיל ועוד משיכה?

העניין הוא לא של השעה. יש לנו סבלנות לחכות שעה. העניין הוא של עצם התקדים המסוכן. מחר בבוקר סיעה אחרת יכולה להגיע למסקנה שלא נוח לה, היא תפנה והיא תסתמך על התקדים הזה ותגיד: אם נענית – – –

דוד צוקר (מרצ):

היו בקשות כאלה, אבל היושב-ראש לא נענה.

היו"ר ס' טריף:

אתה מסיים, חבר הכנסת איתן?

מיכאל איתן (הליכוד):

והנקודה האחרונה, ברשותך. אני מבין שבדיעבד מזכיר הכנסת מספק לך את האסמכתה, זה לא פסול, אבל חבל שזה רטרואקטיבי, ואני עוד לא יודע אם זה קיים. לעניות דעתי, תרשה לי להעיר, לפני שאתה נענה לבקשה של אחת הסיעות, מן הראוי היה לשמוע לפחות את שאר הסיעות ולקיים דיון מוקדם. מרגע שהודיעו לך, היית יכול לקרוא לכל הנציגים ולקיים דיון ולשמוע את כל הדעות.

בהחלטה שלך אתה מצטייר כרגע – אני לא אומר שהיתה לך כוונה כזאת – כמי שיושב כאן עכשיו כזרוע הארוכה של אדם אחד, של השר שחל, שמנסה לשגע את כל הכנסת, לעשות כאן תרגילים, להפריח שמועות, להוציא הודעות כוזבות, אינו בוחל באמצעים, על מנת להשיג את מטרתו, ואחד האמצעים הוא להשפיל את הכנסת, ואתה בעניין זה מצטייר כמי שמסייע לו.

היו"ר ס' טריף:

תודה, אדוני. חבר הכנסת דוד מגן, אחרון.

דוד צוקר (מרצ):

בינתיים תעבור שעה, אין בעיה.

דוד מגן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, ברור מדברי שר המשטרה, שהוא גם השר המתאם, שהסוגיה העומדת לדיון היא ציפור הנפש של מפלגת העבודה, וחבריה גרמו לכך שכל תהליכי חקיקת חוק ביטוח בריאות ממלכתי בכנסת הזאת רשמו שיא של ציניות וצביעות, והייתי אומר שהם רשמו פרק שערורייתי בתולדות ימי הכנסת. לא היתה שערורייה גדולה מזאת. מיום שהממשלה הניחה את הצעת החוק – סדר הדיונים, משיכת החוק חזרה, חזרה בה ממשיכת החוק חזרה, ועכשיו ההתנגדות המתוחכמת, במרכאות או בלי מרכאות, להצעות החוק הפרטיות אשר צריכות להגיע עכשיו לדיון.

צריך להבהיר לממשלה, ואני מצטער שאני צריך להצביע גם על המפלגה, הממשלה ומפלגת העבודה מנסות לנהל מלחמת מאסף. בכנסת, ידוע לכול, יש רוב מוחץ ומוחלט לאישור העיקרון של הפרדת הזיקה בין ההסתדרות הכללית ובין קופת-חולים ולהעברת הגבייה אל המוסד לביטוח לאומי.

מפלגת העבודה צריכה להשלים עם הנתון הזה. יש רוב בעם, ויש רוב בכנסת, ושום מלחמת מאסף לא תועיל כאן.

עכשיו, אדוני היושב-ראש, אני רוצה להציע לך, כדי למנוע תקדים – – –

היו"ר ס' טריף:

אין כאן תקדים.

דוד מגן (הליכוד):

תרשה לי, אדוני היושב-ראש, אני כמעט משוכנע שאם תשקול את העניין בחיוב תקבל גם את ההצעה.

לא היה תקדים, על כל פנים אני לא זוכר תקדים כזה, שבגמר הדיון הכריז היושב-ראש על הפסקה. בדרך כלל מתקיימת הצבעה מייד עם גמר הדיון. ואילו כאן עלול להיווצר היום תקדים, וכל יושב-ראש של ישיבה, כאשר המצב במליאה לא ייראה בעיניו, כי יש רוב שלא על דעת מפלגתו, הוא יבקש הפסקה, ואז מצליפי הסיעות יערכו גיוס בבניין.

כולנו אנשים עובדים, וכולנו מכירים את העובדות. בגלל ויתור סיטוני של חברי מפלגת העבודה על רשות הדיבור נגרם שיבוש בדיונים וחברי הכנסת נאלצו לצאת משיבות ועדות ולא היו בזמן.

קבעת שבשעה 16:15 תהיה הצבעה. אני מציע שתהיה הצבעה בשעה 16:15, אבל אנחנו לא רוצים להתבטל עד אז, אנחנו רוצים לקיים דיון. הצעתי היא, שבמקום הפסקה אתה תאפשר את המשך קיומו של הדיון. חברי כנסת שלא הצליחו להתבטא כאן בגלל התמרונים המתוחכמים של חברי מפלגת העבודה, יוכלו לעלות עכשיו ולומר את דבריהם.

עוזי לנדאו (הליכוד):

מה פתאום? למה?

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לך. שמעתי שני דוברים, ואני מבקש להתייחס לדברים, ברשותכם. ראשית, אני רוצה להבהיר – – –

השר לשעבר נסים, אני מבקש ממך לעזור לי. אני רוצה את עזרתך.

לפני שהודעתי על הפסקה שאלתי ובדקתי אם אומנם אני יוצר על-ידי זה תקדים, או שזה מקובל וקיים בתקנון הכנסת. ומייד אקרא את זה מהתקנון.

דב שילנסקי (הליכוד):

איפה בתקנון?

היו"ר ס' טריף:

למען הסר כל ספק בעניין הזה, אני רוצה להגיד שהודעתי על ההפסקה, אבל קודם לכן לא אפשרתי לממשלה, על-פי בקשתה, למשוך את הדיון בחוקים החשובים האלה ליום שני הבא, ואולי לטעון טענה שלא יכולים לקיים דיון בזה. ולא שמעתי לאיש.

כאשר מדובר בהתייעצות בחוק כל כך חשוב – וחברי הכנסת איתן ומגן, וחברים אחרים, מדברים על רוב מוחץ שיש לזה בכנסת, אז ממה הם חוששים? ההצבעה תתקיים ב-16:15, כמו שקבעתי. אם יש איזה בירור, נאפשר לו להתקיים.

צחי הנגבי (הליכוד):

בלי שום דיון.

היו"ר ס' טריף:

בלי שום דיון. זה בדיוק מה שאמרתי.

דב שילנסקי (הליכוד):

לא אמרת על איזו תקנה אתה מדבר.

היו"ר ס' טריף:

סעיף 60 בתקנון מדבר על סדר ההצבעה, ושם נאמר: "מסמכותו הטבעית של יושב-ראש הישיבה להפסיק ישיבה לפני ההצבעה, או לקבוע מועד להצבעה שאינו בסמיכות רצופה לסיום הדיון". זאת החלטה של ועדת הכנסת, אדוני, מיום 8 בנובמבר 1960. בסעיף 60 יש כוכבית. חבר הכנסת צוקר, הרי אתה צעקת וצרכת שאין לי סמכות.

מיכאל איתן (הליכוד):

אתה לא קורא מהתקנון.

דוד צוקר (מרצ):

איפה זה בסעיף 60?

היו"ר ס' טריף:

תסלח לי, תקרא בשוליים למטה. יש סימון של כוכבית. תקרא מה כתוב שם. אני פעלתי אפוא מתוך סמכות.

שנית, לא פעלתי מתוך סמכות כדי לאפשר למישהו לעשות משהו בעניין של אי-הצבעה, או איזה תרגיל בנושא החוק הזה. ההודעה וההחלטה שלי היו לטובת העניין. אני רוצה בהחלט לחשוב ולשקול את ההצעה של חבר הכנסת מגן, לגבי כמה חברי כנסת שלא התאפשר להם לדבר.

ברשותכם האדיבה, אאפשר לשר לשעבר נסים – – –

צחי הנגבי (הליכוד):

אני הצבעתי כבר לפני עשר דקות, ואתה נותן עכשיו את רשות הדיבור לחבר הכנסת נסים.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת צחי הנגבי, הרי לא נסיים כאן. אפשרתי לשלושה חברי כנסת מסיעתך לדבר, חברי כנסת שיש להם ניסיון לפחות כמו זה שיש לך.

צחי הנגבי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, עם כל הכבוד, אתה ראית אותי מצביע קודם, ואתה נתת את רשות הדיבור לחבר הכנסת נסים. אני מכבד את זה, אבל אני מבקש שתאפשר לי לדבר לאחר שהוא יסיים את דבריו.

היו"ר ס' טריף:

בבקשה, חבר הכנסת נסים.

משה נסים (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, הכנסת נתבזתה השבוע בממדים שאולי לא ידענו כמותם מאז קמה. אני חושב שעל כולנו, וודאי על ממלא-מקום יושב-ראש הכנסת וכל יושב-ראש ישיבה בכנסת, לגונן על כבודה של הכנסת.

הבעיה היא, שמא מתרקם שוב ושוב תרגיל שיכול להביא אותנו לביזוי נוסף. אשר על כן, אני מבקש מכבוד היושב-ראש שיואיל להודיע, שהדבר היחיד שייעשה בשעה היעודה, כפי שקבעת אותה, יהיה אך ורק הצבעה על הצעת החוק שעמדה כאן לדיון.

אני רוצה להסביר, ולא להסוות את דברי. לא מן הנמנע שבעקבות ישיבת הסיעה של מפלגת העבודה תבוא הממשלה – –

דוד צוקר (מרצ):

במקום ישיבת סיעת מרצ, תאמין לי.

משה נסים (הליכוד):

אינני יודע.

דוד צוקר (מרצ):

תאמין לי.

משה נסים (הליכוד):

– – ותביא הצעה להצביע היום על בקשתה מיום שני, בשעה שביום שני היא ביקשה לדחות את ההצבעה בשבוע. אם אדוני היושב-ראש יודיע שהדבר היחיד שנותר בסדר-יומנו זה להצביע על הצעת החוק שהובאה על-ידי הוועדה, ותו לא – כבודה של הכנסת יישמר. אבל אם יהיה ניסיון נוסף לעשות תמרונים לולייניים, כפי שהיו השבוע, הרי כבודה של הכנסת יירמס שוב.

אני מצפה מאדוני היושב-ראש שיכריז כי זה הנושא היחיד שעומד כאן להצבעה.

דוד צוקר (מרצ):

הדבר היחיד על סדר-היום.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת צחי הנגבי, כבר נאמרו כאן מספיק דברים חשובים בעניין הזה.

צחי הנגבי (הליכוד):

אני מבקש להוסיף משהו.

היו"ר ס' טריף:

תגיד לי מה. אני לא רוצה כאן עוד נאומים.

צחי הנגבי (הליכוד):

לא נאומים.

היו"ר ס' טריף:

אני לא רוצה את הנאומים וההכרזות, היה דיון בחוק הזה, וזהו.

צחי הנגבי (הליכוד):

לא נאום, אלא עובדה שנוגעת להסדר שאתה נתת והנגזר מן התקנון.

היו"ר ס' טריף:

בבקשה.

צחי הנגבי (הליכוד):

אתה ציינת, אדוני היושב-ראש, שאת החלטתך אתה מקבל על-פי סעיף 60 לתקנון, ולמעשה על-פי הערת שוליים – החלטת ועדת הכנסת שהתקבלה ב-1960, לפני 34 שנה. אני לא 34 שנים בכנסת, אני בסך הכול שש שנים – – –

לימור לבנת (הליכוד):

אתה בקושי בן 34.

צחי הנגבי (הליכוד):

השבוע אהיה בן 37.

שש שנים אני בכנסת, ולא ראיתי אפילו פעם אחת שהיושב-ראש עשה שימוש בסמכות הגורפת הדרכונית הזאת שנתנה לו החלטת ועדת הכנסת בשנת 1960, ובוודאי לא נעשה שימוש על סמך ההחלטה הזאת על בסיס בקשה של סיעה.

יש סמכות טבעית ליושב-ראש, במקרה שהאור באולם כבה, או שיש בעיות דרמטיות של התפרעות, צעקות או הפרעות, להגיד: רבותי, אני מפסיק את הישיבה, בעוד חמש דקות תתקיים הצבעה.

לעצור תהליך חקיקה, לא בעודו באבו ולא בעיצומו אלא ברגע שהסתיים, כאשר צריך להישמע צלצול ובתוך חמש דקות צריכה להיות הצבעה, אדוני היושב-ראש, עם כל הכבוד, דבר כזה עוד לא היה. אתה מקבל כאן החלטה שיש לה תקדים חריף ביותר, שיכול להיות הרסני לכל תהליך החקיקה בכנסת. כל אימת שיושב-ראש שמייצג תפיסת עולם העומדת בניגוד לזו של רוב שנמצא באותו רגע פיסית באולם – – –

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת הנגבי, תודה רבה.

צחי הנגבי (הליכוד):

– – – יקבל החלטה לדחות את ההצבעה. אגב, בהחלטה של ועדת הכנסת אין אפילו מגבלה על ההחלטה. יכול היושב-ראש לדחות את זה בשעה, יכול לדחות ביומיים, בשבוע, בחודשיים, ועד אנה אנו באים.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת הנגבי, אתה יכול לדבר כך עד 16:15.

צחי הנגבי (הליכוד):

כיוון שאינני דון קישוט, אדוני היושב-ראש, ואני יודע שההחלטה שלך לא תשתנה, אני רוצה להצטרף לדבריו של ידידי חבר הכנסת נסים. אתה חייב להודיע כאן מעל הבמה באופן חד-משמעי, שתדחה על הסף כל ניסיון נוסף לדחייה, ובשעה 16:15 תתקיים הצבעה, בלי שום קשר להחלטות ולבקשות של הממשלה, של הסיעות או של הברפולד ממקום שהותו היכן שהוא נמצא.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לקרוא מהתקנון.

לימור לבנת (הליכוד):

ישיבת סיעת העבודה נגמרה? אפשר כבר להצביע.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, בתשובה אתה קראת משהו מהתקנון. תרשה לי לומר מדוע זה לא רלבנטי. יש לי אסמכתה, ואני רוצה לנמק בשתי דקות.

היו"ר ס' טריף:

אני אתן לך. תן לחבר הכנסת עובדיה עלי לומר איזו מלה, ולחבר הכנסת קצב.

דוד צוקר (מרצ):

אני רוצה לומר משהו בשם סיעת מרצ.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דדי צוקר, בסדר, אחריו.

עובדיה עלי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, סעיף 60 אכן מאפשר ליושב-ראש לדחות את ההצבעה ולא לקיים אותה בסמוך לדיון. אבל אם תעיין בסעיף 60 בכוכבית למטה, הזכות הזאת נתונה ושמורה ליושב-ראש הישיבה. יושב-ראש הישיבה בסמכותו להפריד את ההצבעה מהדיון ולדחות את ההצבעה לשעה מאוחרת יותר. וככל הידוע, יושב-ראש הישיבה בעת ההיא – – –

היו"ר ס' טריף:

אז קל וחומר.

עובדיה עלי (הליכוד):

תרשה לי, אדוני. קל וחומר שמענו בסעיף 133, וזה לא היה מדויק. יושב-ראש הישיבה שמע את ההנמקה הזאת ודחה את הבקשה לדחות את ההצבעה. הואיל ויושב-ראש הישיבה, חבר הכנסת דב שילנסקי, דחה את הבקשה לדחות את ההצבעה, נראה לי שהסמכות לא נתונה כלל. כבר היתה קביעה, כבר היתה החלטה, היתה החלטה מפורשת חד-משמעית של חבר הכנסת דב שילנסקי, סגן יושב-ראש הכנסת.

לכן, נראה לי שכל העניין הזה הוא לא במקום. מה גם שאני מבין שסיעת העבודה נעדרת כאן, ואסור לעשות מסוגיה חשובה איזו מניפולציה. אני מציע לך, הואיל והחלטת הרי לא תשנה את החלטתך, אבל באמת לעמוד על כך שבשעה 16:15, יהיה אשר יהיה, תהיה הצבעה. שהדברים יהיו חד-משמעיים, בין שסיעת העבודה תסיים את הדיון הסיעתי ובין שלא. חשוב מאוד לשמור על כבוד הכנסת וחשוב מאוד לשמור על תקנון הכנסת.

הסעיף הזה בא לאפשר במקרים שיש הנמקה רצינית, איזה אירוע חשוב. אני לא אומר שיש כאן הנמקה רצינית לדחות את ההצבעה.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת קצב, בבקשה.

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אנחנו מכבדים את החלטתך אף שאנחנו מתנגדים לה, וחשוב לנמק את ההתנגדות בשני טעמים עקרוניים. תאר לך, אדוני היושב-ראש, שיושב-ראש הישיבה יהיה מסיעת הליכוד, ותאר לך שעומדת להצבעה הצעת חוק שהסיעה האופוזיציונית מתנגדת לה. יכולה הסיעה לפנות אל יושב-ראש הישיבה שהוא איש הליכוד, לבקש הפסקה מתוך הנחה שנוכל במשך הזמן שנותר לגייס רוב כדי להכשיל את הצעת החוק, או להיפך.

לכן, פה נוצר תקדים מאוד מסוכן. מה גם שהנושא הובא בפני יושב-ראש הישיבה, חבר הכנסת דב שילנסקי, והוא הכריע. מה שבעצם עשית, הדחת אותו מכס היושב-ראש כדי לקבל החלטה חסרת תקדים שפוגעת בתקינות עבודת הכנסת.

מרגע שהחלטת – נכבד את זה. אני מבקש, אדוני, אם סיעת העבודה בינתיים סיימה את ההתייעצות שלה, ומודיעים לי שכן, אפשר לקיים את ההצבעה עכשיו; ולא – במועד הקרוב ביותר שאפשר, כיוון שהדיון הסתיים ממילא.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת קצב, אני מכבד מאוד את חבר הכנסת שילנסקי. נאמר לי שהוא לא מעוניין אישית להכריז על הפסקה ולכן ירדתי. חס וחלילה – – –

משה קצב (הליכוד):

הוא החליט שלא תהיה הפסקה.

היו"ר ס' טריף:

זה מה שנודע לי, שהוא לא רוצה להכריז על הפסקה.

דב שילנסקי (הליכוד):

אמרתי שאני דוחה את הבקשה.

היו"ר ס' טריף:

זה לא הובא לידיעתי. אני רוצה לומר לכם, ששאלתי את מזכיר הכנסת, שהוא קצת יותר מנוסה ובקיא ויש לו ידע גדול, חבר הכנסת עובדיה עלי, סגן היושב-ראש. מזכיר הכנסת אמר לי שלא רק שהיו, היו ועוד איך היו הפסקות כאלה, וגם לבקשת סיעות. היו, והיה ניצול של העניין הזה. כך שלא נקבע שום תקדים.

כמו שאני מכיר את עצמי ואת חברי סגני היושב-ראש, אני משוכנע שלא ינצלו את הסמכות הזאת, חס וחלילה, כדי לתת איזה דבר. גם הפעם לא זו היתה הכוונה, לתת. כולנו ניווכח בהצבעה שתתקיים בחצי שעה הקרובה ונראה שהעניין הזה לא היה.

חבר הכנסת צוקר, בבקשה. הבטחתי לחבר הכנסת מיכאל איתן. היה לו מה לומר.

מיכאל איתן (הליכוד):

זה בסדר.

דוד צוקר (מרצ):

אדוני היושב-ראש, במסגרת המופע הבלתי נשכח של מפלגת העבודה, כיצד לבצע מקסימום טעויות ציבוריות במינימום זמן – התבצעה פה עוד טעות. נכון, סעיף 60 מרשה ליושב-ראש לקבוע את מועד ההצבעה. השאלה היא מה הטעם למועד ההצבעה, מה היא הסיבה לדחיית ההצבעה.

דע לך, שמעכשיו התקדים שקבעת יאמר את הדבר הבא: גם אם סיעה בת שני חברים בבית הזה תבקש לדחות הצבעה לפרק זמן לא מוגדר, כי יש לה ישיבת סיעה באמצע מהלך הדיונים של המליאה, אתה לא תוכל להצביע. משום שמה שעומד לזכותה של מפלגת העבודה עומד לרשותה של כל סיעה כאן. ואם ההצבעה לא תהיה נוחה לסיעתי, גם אני אבקש את דחייתה.

אבל נניח שזאת היתה הסיבה, הרי מפלגת העבודה כבר סיימה את הישיבה שלה, אפשר לקיים הצבעה. מסתבר שלא זאת הסיבה.

היו"ר ס' טריף:

אני כבר הודעתי למי שישבו כאן, שההצבעה תתקיים ב-16:15. אתה הראשון שידעת כיושב-ראש סיעת מרצ שעושים הפסקה של שעה.

רן כהן (מרצ):

בגלל הישיבה.

היו"ר ס' טריף:

אוקיי, בגלל הישיבה. אבל היו חברי הכנסת מצא ואחרים שישבו, והודענו שב-16:15 תתקיים הצבעה.

דוד צוקר (מרצ):

מסתבר, אדוני היושב-ראש, שלא ישיבת הסיעה היתה עילת ההפסקה. אילו היתה זו העילה, אפשר היה להצביע עכשיו. זה לראשונה אמר יושב-ראש הישיבה, כדי לנהל מיקח וממכר, ניסיון לסחוט ולהפחיד: אנחנו מפסיקים את דיוני הכנסת. זה בדיוק מה שקרה כאן, ועל זה צר לי מאוד.

היו"ר ס' טריף:

תודה. בבקשה, אדוני השר.

שר המשפטים ד' ליבאי:

אדוני היושב-ראש, חברות וחברי הכנסת, אם תרשו לי להישאר במסלול הענייני, עד כמה שהדבר ניתן, ביחס להצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, אני רוצה להבהיר. אני עומד להצביע בעד הצעות החוק שנדונות עכשיו, ונראה לי שכך תעשה כל סיעת העבודה. לכן, הרמזים והפרשנויות שניתנו כאן, כאילו נדרש זמן כדי לבשל בישולים מאחורי הקלעים, אלה הן השערות נכונות אילו היה להן בסיס או אם יסתבר שהיה להן בסיס. נכון לעכשיו אין להם בסיס.

חיים קופמן (הליכוד):

אז אין רוב להצעה הממשלתית.

שר המשפטים ד' ליבאי:

אני מדבר על דברים שעומדים על סדר-היום, ואינני מדבר על דברים שאינם עומדים על סדר-היום. ומה שעומד על סדר-היום זה מה שהחליטה ועדת הכנסת להעמיד על סדר-היום. ומה שעומד על סדר-היום, בעיני, זו הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי. הצעת חוק זו מלכתחילה הובלה בשני מסלולים. שני המסלולים הובלו באישור הממשלה ובהסכמתה.

כיושב-ראש ועדת השרים לענייני חקיקה אני יודע זאת, שהצעות החוק הפרטיות כמו הצעות החוק הממשלתיות עברו את ועדת השרים לענייני חקיקה. מצד אחד אנחנו הובלנו את העניין, או עבדנו בעניין הזה במסלול הממשלתי. מאז היה שר אוצר בייגה שוחט, שהיה מוכן לקבל על עצמו מבחינת אחריותו המיניסטריאלית, שהאוצר יממן את ביטוח הבריאות הממלכתי לכל תושבי המדינה, ניתן האור הירוק בכלל לא רק להניח ניירות על שולחן הכנסת אלא להציע קדימה הצעת חוק, כי זה הבסיס. כי בהצעת החוק, בין שתקראו לה ממשלתית ובין שתקראו לה פרטית, שלא תקראו לה – מי שעומד לממן את כל המפעל העצום של ביטוח הבריאות הוא המדינה, אוצר המדינה. נכון, האוצר של כולנו, שכרגע מופקד בידי שר האוצר.

משניתן האור הירוק – – –

רן כהן (מרצ):

שר המשפטים ד' ליבאי:

תרשה לי, אני לא אעסוק בהתנצחויות. יש כאלה שנורא נהנים לכופף ידיים ונהנים להתנצח. אני לא נהנה. אני רוצה להעביר חוק ביטוח בריאות ממלכתי, ואני יודע שחברי הכנסת רוצים להעביר חוק ביטוח בריאות ממלכתי, ואת הפרסים תחלקו אחר כך. בואו נעביר את זה. אני לא רוצה לשמוע התנצחויות.

רן כהן (מרצ):

בצורה עניינית, יהיה מס בריאות, וכל אזרחי ישראל יממנו את החוק הזה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

סליחה, אני רוצה להבהיר. ברור שעבור ביטוח משלמים, אבל כאן לא נותנים שירות ישיר בתמורה לתשלום. נותנים את שירות הבריאות על-פי סל הבריאות שהכנסת תקבע בחוק, והמימון חשוב, אבל הוא באחריות אוצר המדינה, כאשר הוא מביא בחשבון, מבחינת חישוב ועריכת תחשיבים, שכך וכך מיליונים יכנסו מגביית הביטוח, אבל תמיד יש אפשרות שהכסף לא יספיק והוא יצטרך לעמוד במחויבותו על-פי חוק המדינה ולתת שירותי בריאות על-פי חוק. זאת אחת הסיבות לכך ששרי האוצר בעבר חששו להיכנס למחויבות הזאת, דהיינו לאפשר הובלת חוק ביטוח בריאות ממלכתי שיחייב אותם, שיחייב אותנו, כולנו, ככנסת, להקצות את המשאבים. את השלב הזה עברנו.

מי שעבד על חוק הבריאות הזה שמדובר בו היום הוא קודם-כול שר הבריאות לשעבר, חבר הכנסת חיים רמון, שהתעמק בעניין, הוביל אותו, והביא אותו בשלב מסוים לממשלה ולוועדת השרים לענייני חקיקה. אנחנו חרגנו בוועדה ממנהגנו והזמנו את כל הנוגעים בדבר, את ההסתדרות הרפואית, את כל הנהלות קופות-החולים, את ארגוני העובדים הקשורים בכך, להבין את הבעייתיות שבחידוש המהפכני הזה של ביטוח בריאות ממלכתי. בכ-20 ישיבות, יחד עם השר רמון, התעמקנו בעניין ועיצבנו את הסעיפים השונים שבחוק. לאחר מכן העברנו את זה לוועדה של הכנסת, ועדה בראשותו של חבר הכנסת עמיר פרץ. ולמיטב המידע שנמסר לי, זאת ועדה שעשתה עבודה יוצאת מן הכלל, תוך התעמקות ושיפור הסעיפים.

יש נקודות מספר במחלוקת, ואפילו במחלוקת עקרונית, כידוע לכם, לכן הוועדה, כפי שהיא עשתה, אמרה: מרבית, כמעט כל הסעיפים בחוק ביטוח הבריאות הממשלתי מקובלים עלינו. נותרו כמה עניינים במחלוקת, בין שהם שניים בין שהם ארבעה, בעניינים האלה הוצגו גרסאות שונות לפניכם.

נכון הוא שהממשלה, בשלב מסוים, כולם יודעים מדוע, בשל החלטת הוועידה של מפלגת העבודה, החליטה למשוך את החוק כדי להמשיך ולהחזיר אותו בשלב מתאים. הממשלה קיבלה החלטה לחזור בה מהחזרה, וברגע שהיא חוזרת בה מהחזרה, בפועל חזרה הצעת הממשלה והיא על שולחן הכנסת. אבל היום לא הצעת הממשלה – קרי, זאת שהובלה במסלול הממשלתי – על שולחן הכנסת, אלא, תסלחו לי על הביטוי, אותה הצעת ממשלה שהובלה על הפסים של הצעות חוק פרטיות היא היום על שולחן הכנסת, ויעשה כל אחד את המחקר ההשוואתי ויראה שזאת אותה הצעה, בכפיפות לכך שבכמה נושאים יש מחלוקת, נכון, מהותית. מי שצריך להכריע במחלוקת הזאת בלאו הכי זאת

הוועדה בראשותו של חבר הכנסת עמיר פרץ, בלאו הכי ההצעה תחזור, בין שהיא תחזור לפסים של הצעה ממשלתית, בין שתחזור לפסים של ההצעה הממשלתית, שהרי זאת אותה הצעה.

במקום לחפש את ההכתרות ולהשתבח, הגישה העניינית אומרת, שאת הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי המונחת על שולחן הכנסת צריך להחזיר לוועדה, ואם עכשיו אנחנו נמצאים בקריאה ראשונה – להחזיר לוועדה לקריאה ראשונה; ואם זה דרך הצעת החוק הממשלתית – זה יכול לחזור מתוך הקריאה השנייה באותו שלב, להחזיר לאותה נקודה להכנה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית, לכן –

משה נסים (הליכוד):

אין דבר כזה, סליחה. הצעת החוק הממשלתית נמצאת כאן, היא לא עוברת לוועדה – – –

שר המשפטים ד' ליבאי:

כרגע, לא. איש עוד לא ביקש להעביר אותה. והיה יבוא נציג הממשלה ויבקש להעביר אותה – הכנסת תדון בכך.

משה נסים (הליכוד):

זהו.

שר המשפטים ד' ליבאי:

אני הסתכלתי בסדר-היום ולא ראיתי את זה בסדר-היום, לכן אני מדבר רק על העניין שבסדר-היום.

למה עליתי לדבר? כיוון שנרמז כאן כאילו היושב-ראש הנכבד, כשהוא ממלא את מקום יושב-ראש הכנסת, הודיע על הפסקה כלשהי שמגמתה לאפשר בישולים מאחורי הקלעים, ואני אומר לכם: נכון לעכשיו, למיטב ידיעתי, ההחלטה היא לבוא לכאן ולהצביע בעד הצעת החוק שמונחת היום כאן. מאחר שזאת ההחלטה, אני לא חושב שיש כאן עניין של בישולים. יש פה שני עניינים. עניין אחד שהוא טקסי, אני יודע שבאה בקשה, משום שנערך טקס מסוים, כרגע, בבניין, של נציגי מדינה זרה, לאפשר להשלים אותו, ואחר כך להתכנס להצבעה. זאת בקשה שהופנתה ליושב-ראש הנכבד; אולי הוא היה צריך לא להיענות לה ואולי כן להיענות לה. דבר שני, נמסר לחברים מספר שההצבעה תהיה בשעה מאוחרת יותר. רציתי לדווח על הדברים, כפי שהם ידועים לי, ואני, מבחינתי, רוצה להסביר ולחזור ולומר, שאני אבוא לכאן ואצביע בעד הצעת החוק כפי שהיא מונחת כאן – להעביר אותה לוועדה. בעיני, זאת הצעת החוק שהממשלה עבדה עליה במשך חודשים רבים – – –

דן תיכון (הליכוד):

איזו הצעת חוק?

היו"ר ס' טריף:

לחבר הכנסת קופמן יש שאלה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

הצעת החוק שמונחת כאן היא הצעת החוק שהממשלה עבדה עליה חודשים רבים, והוועדה הלבישה אותה על הפסים של הצעות החוק הפרטיות. כרגע זה עומד על סדר-היום.

אדוני היושב-ראש – – –

היו"ר ס' טריף:

שאלה לחבר הכנסת קופמן.

שר המשפטים ד' ליבאי:

חברי, חבר הכנסת חיים קופמן.

חיים קופמן (הליכוד):

כבוד השר, אני מקבל בסימפטיה רבה את הנימוקים שלך, אתה עושה את זה בשכל טוב, אבל יש סתירה משמעותית בדברך. ציינת בהתחלה שדאגתם שלחוק הזה יהיה כיסוי תקציבי, אם באמצעות המוסד לביטוח לאומי, אבל כחוק, האוצר, מדינת ישראל תהיה אחראית למימון החוק. יש סתירה עצומה, כי בהצעה החדשה שהממשלה עומדת להציע מדובר על כך ש-25% מהתקציב של קופת-חולים יילקחו לטובת ההסתדרות – – –

שר המשפטים ד' ליבאי:

לא.

חיים קופמן (הליכוד):

איך אתה פותר את הסתירה העצומה הזאת בין שני הדברים?

שר המשפטים ד' ליבאי:

חברי, חבר הכנסת חיים קופמן, זאת הצגה של עמדה שאיננה עמדה, אלא אני מבין שזאת שאלה. לפי התיקונים שמתבקשים על-ידי הממשלה, ובכך היא נענית לאלה שנותנים את השירותים, ושוב, אני כיושב-ראש ועדת השרים לחקיקה יכול לומר לך שהופיעו נציגי "מכבי", שאינם ההסתדרות הכללית, וחזרו וביקשו מוועדת השרים לחקיקה שיתאפשר להם לגבות לפחות מחצית מדמי הבריאות באופן ישיר, כדי שהם לא יהיו תלויים בשיבר של שר האוצר, שלא כל פעם כשהוא ירצה הוא יסגור את השיבר והם ייחנקו מחוסר מזומנים. הם אמרו: הכול יהיה גלוי, הכול ערוך, החשבונות פתוחים, תן לנו לגבות ישירות. אותו דבר אמרו גם נציגי קופת-חולים של ההסתדרות הכללית.

עכשיו לשאלתך. לפי התיקון, כל מה שנגבה כדמי בריאות חייב לעבור אך ורק לקופות-החולים, לשירותי בריאות, זה לפי הנוסח שמונח היום, זה לפי הנוסח – שאילו התקבלה בקשת הממשלה, גם זה קבוע בה. מה שעושה הצעת החוק הממשלתית, אם אתה שואל אותי ברחל בתך הקטנה בנקודה הזאת, אנחנו עומדים פה בפני בעיה אחת, אני עוזב כרגע נושאים נוספים וחיכוכים ומחלוקות לשם מחלוקות. יש בעיה אחת. כרגע יש ארגוני עובדים, והארגון היציג הגדול ביותר הוא ההסתדרות הכללית, שממומנת דרך לשכות המס. הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי מוציאה את הגבייה מלשכות המס וממילא מנתקת את ארגוני העובדים, ובכלל זה ההסתדרות הכללית, מצינור החמצן שלהם, מבחינה זאת שהמס שנגבה, וחלקו זה או אחר, זה יכול להיות במחלוקת, אפשר להתווכח על זה, אפשר לבקר זאת, עובר להסתדרות הכללית או עובר לארגון העובדים הלאומי או לגופים אחרים – מכך שהחוק יעבור בקריאה שלישית, או מכניסתו לתוקף, יותר נכון, הם נשארים ללא מימון. בכל זאת אנחנו ארגוני עובדים, הם אומרים לך, עד היום היה לנו מימון, מה אתם באים, ובלי דיון בארגוני העובדים ובלי לדון בשאלה איך יהיה ייצוג עובדים, מנתקים לנו את מקורות המימון?

משה נסים (הליכוד):

שיואלו בטובם – – –

שר המשפטים ד' ליבאי:

מה היינו צריכים לעשות?

חיים קופמן (הליכוד):

מס ארגון.

שר המשפטים ד' ליבאי:

נכון, אדוני – – –

משה נסים (הליכוד):

חס חבר.

שר המשפטים ד' ליבאי:

נכון חברי הנכבד, חבר הכנסת נסים, וזה מה שאמרנו בזמננו. במקביל לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, שצריך לעסוק אך ורק בענייני הבריאות של התושבים, צריך לחוקק חוק שיסדיר את האופן של פעילות ארגוני עובדים – – –

משה נסים (הליכוד):

למה חוק?

שר המשפטים ד' ליבאי:

אני מעדיף חוק, כדי שהדברים יהיו מסודרים על השולחן.

דן תיכון (הליכוד):

היום אתה הולך אחורנית 50 שנה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

אני לא הולך אחורנית, אני הולך תמיד קדימה, אני אף פעם לא מתעמק בעבר אלא בשיעורי ההיסטוריה ובאקדמיה. פה אני חי בהווה ובעתיד.

אלא מה? היו קשיים בהבאת המדיניות לגבי ארגוני עובדים – ואפשר לחלוק עליה – לידי גיבוש תחיקתי היום, משום שאנחנו חיים בעידן חדש, עידן שיש חוקי יסוד, ולא כל דבר שהכנסת רוצה אפילו לחוקק היא יכולה, בלי לבדוק שזה יעמוד בקריטריונים של חוקי היסוד, וחל פה עיכוב.

אילו היה משתנה עניין חוק ביטוח בריאות, היתה שהות גם לפתור בחקיקה נפרדת את הבעיה של ארגוני העובדים, של מימונם ושל אופן פעילותם, כשאנחנו רוצים שהם יישארו ארגונים וולונטריים ולא ארגונים שכפופים גם כן לממשלה או לרשות ממשלתית.

לכן אני מדבר עכשיו על המהות ואומר את הדברים האלה, כדי להבהיר את עמדתו של ממלא-מקום יושב-ראש הכנסת בזמנו, כשהוא אמר שניתן גם לדחות את ההצבעה. אני לפחות מעיד, שלפי מיטב ידיעתי, מה שעמד על סדר-היום זה היענות לבקשות שבאו, שלא נועדו לתרגל בעניין הזה. מובן שדברי ייבחנו במציאות. אם מישהו מתרגל מאחורי הקלעים ויוצר יש מאין, זה לפחות לא בתחום ידיעתי, ולפי דעתי זה גם לא יצליח. זה לא יצליח.

אני עוסק כרגע בגלוי ואני עוסק כרגע במה שצריך להיות. לכן, לי נראה שצריך להעביר את הצעת החוק, את הצעת החוק של הוועדה שהיא ביסודה הצעת החוק הממשלתית, שיש בה חילופי גרסאות בנקודות שבמחלוקת – להחזיר את זה לוועדה. הממשלה צריכה להיות מעוניינת להחזיר את הצעת החוק שלה לחיים וליתן לגיטימציה לבקשתה לתקן סעיפים מסוימים. הממשלה יכולה לעשות זאת רק אם יהיה לה רוב בכנסת להחזיר את ההצעה לוועדה, והיא יכולה לעשות זאת על סמך דבריו של יושב-ראש הוועדה שעומד כאן, חבר הכנסת עמיר פרץ, שגם הצעות התיקון הממשלתיות, כמו ההצעות האחרות של חברי הכנסת, יעמדו לדיון ולבחינה ולהכרעה בוועדה.

דן תיכון (הליכוד):

לא היום.

שר המשפטים ד' ליבאי:

לא היום, אני מדבר על הוועדה.

היו"ר ס' טריף:

יש סדר-יום שפורסם.

שר המשפטים ד' ליבאי:

דבריו של פרץ עמיר בעניין הזה נאמנים עלי.

היו"ר ס' טריף:

סדר-היום שפורסם היום, זה מה שמחייב.

דן תיכון (הליכוד):

לזה אני מסכים.

היו"ר ס' טריף:

בוודאי. איזו שאלה. אני מתפלא עליך, חבר הכנסת תיכון.

שר המשפטים ד' ליבאי:

למה מכניסים דברים שאינם, ואחר כך יוצרים מלחמות שאינן והצלחות שאינן ועושים פטה-מורגנה שאחר כך היא נעלמת? על סדר-היום יש הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי ממשלתית שנייה? אין. אז על מה כל הדיבורים? על דיבורי מסדרונות?

אני עוסק בסדר-היום שמופיע פה, נכון להיום, נכון לעכשיו. לכן אני אמרתי, לפי גישתי זו יש לתמוך בהצעות החוק האלה, להצביע בעדן. אדוני היושב-הראש, אם אתה אמרת למי שאמרת שימתינו למי שימתינו – מי שרוצה לבדוק, יש עכשיו טקס שנערך באולם הישיבות של הממשלה. חברים מספר בעלי תפקידים משתתפים שם בטקס עם נציגים רשמיים של מדינה זרה. זה אמור להימשך דקות מספר ולהסתיים.

משה נסים (הליכוד):

אף פעם לא נעכב הצבעות.

שר המשפטים ד' ליבאי:

אני לא אמרתי שזו סיבה. אבל אם היושב-ראש אמר – – –

היו"ר ס' טריף:

לא אמרתי. אני אפילו לא יודע על זה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

אם הוא לא יודע על זה, וזו לא הסיבה, אז זו לא הסיבה. מנקודת מבטי, אפשר לגשת להצבעה. אבל אם היושב-ראש אמר שהוא יודיע – הוא יודיע בעצמו.

היו"ר ס' טריף:

נכון.

משה נסים (הליכוד):

אני יודע שהיו ימים שממשלה שלמה יצאה להצביע.

שר המשפטים ד' ליבאי:

אני לא מבקש דחייה. אני לא באתי לבקש כאן דחייה בשם הממשלה. אני באתי להסביר מדוע אני אצביע בעד הצעת החוק, שלפי דעתי מתיישבת עם החלטות הממשלה לתמוך בהצעת החוק הממשלתית. זוהי ההצעה הממשלתית, גם אם היא נמצאת פה בלבוש פרטי. אנחנו החלטנו לתמוך בהצעות החוק הפרטיות עד שלב ההכרעה. כך החלטנו. עובדה. לכן זה עבר הנה מהנמקה מהמקום, בתמיכה שלנו, משום שידענו והיינו ערים מראש שבנקודות מסוימות יש מחלוקת. והמחלוקת היא בעיצומה ועליה אפשר להתווכח, אבל לא להפוך את זה לנושאים כל כך פרוצדורליים ולהפוך את הפרוצדורה לעיקר. תודה רבה, אדוני.

היו"ר ס' טריף:

תודה, אדוני. הייתי מכריז על הצבעה אלמלא הודעתי כבר, ואני חושש שאחדים אולי יטענו שההצבעה היא בשעה 16:15. לכן צריך להיזהר.

אני קורא לחבר הכנסת דן תיכון לומר דברים מספר שהוא רצה. בבקשה, אדוני.

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת צוקר, חשבתי שאני אתן לך לדבר, שאתה תצטט יותר טוב. תעשה כמו חבר הכנסת צחי הנגבי, אולי תביא משהו מעניין לסיעת מרצ.

דוד צוקר (מרצ):

מה הוא עשה?

היו"ר ס' טריף:

אתה לא זוכר מה שהוא קרא פה?

בבקשה, חבר הכנסת דן תיכון.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אדוני שר המשפטים, אני מדבר אליך. הבעיה שמתעוררת, מעבר לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, היא בעיית אמינותו של האדם שעומד היום בראשות הממשלה. ויתקן אותי חבר הכנסת רמון, וחבל ששר המשפטים איננו כאן.

משה נסים (הליכוד):

הנה הוא.

דן תיכון (הליכוד):

סליחה, לא שר המשפטים אלא שר האוצר. אלה היו בני-השיחה שלי במסע הבחירות האחרון. זה קרה בהתאחדות התעשיינים, כשהוזמנו לדיון ציבורי, מי שמכהן היום כשר האוצר וחבר הכנסת דן תיכון, כדי שיציגו את המצע הכלכלי של שתי המפלגות.

בלהט הוויכוח הגענו למה שנקרא חוק ביטוח בריאות ממלכתי. כשאני הצגתי את מה שמופיע במצע שלנו אמרתי: החוק הזה יחוקק בתוך 100 ימים – נכון, חבר הכנסת נסים? – ותבוטל הזיקה בין ההסתדרות ובין קופת-חולים, כך חזרתי והדגשתי. להפתעתי הרבה הרים את היד השר בייגה שוחט, שהיה אז חבר הכנסת בייגה שוחט, ואמר: אני רוצה למסור לכם הודעה על דעתו של המועמד שלנו לראשות הממשלה. אני חוזר ואומר ומודיע לכם על כך עכשיו לראשונה, והמועמד לראשות הממשלה יחזור על זה בנאומו הערב: אנחנו בעד חוק ביטוח בריאות ממלכתי שבמסגרתו תבוטל הזיקה בין קופת-חולים ובין ההסתדרות, וזה סעיף שייכלל במצע שלנו.

אני שואל אותך, אדוני שר המשפטים, איפה המועמד לראשות הממשלה דאז יצחק רבין ואיפה ראש הממשלה דהיום שמטייל בפורטוגל, שיבוא לכאן ויסביר לנו איך הוא הטעה את הציבור במערכת הבחירות. אם יש לכם כבוד עצמי, אסור לכם כלל להפעיל את סעיף 127. אתם התחייבתם בפני הבוחר. אם אתה לא מאמין לי – אני יכול לומר לך שבהתאחדות התעשיינים רשמו את הוויכוח ופרסמו אותו בחוברת.

משה נסים (הליכוד):

זה היה גם בתשדיר השירות של הממשלה.

דן תיכון (הליכוד):

ולאחר מכן באו תשדירי השירות שלכם. ואם נמצא כאן חבר הכנסת חיים רמון, הוא יאמר לך שבוויכוח נוסף הוא אמר אותם דברים בשם המועמד שלכם לראשות הממשלה. לאן אתה הולך? לא נעים לשמוע?

כי התחייבויות לבוחר צריך לקיים, ואתם לא מקיימים היום.

עובדיה עלי (הליכוד):

זו ההבטחה היחידה שלא קיימו?

דן תיכון (הליכוד):

אבל זה היה מכון לקולות הצפים שהתלבטו, כדי לשכנע אותם להצביע בעדם. הם עשו זאת אז, והיום הם מרמים. צריך לומר זאת, כי על כך הוויכוח היום.

אדוני היושב-ראש, ועכשיו למהות: יכול להיות שבקונסטלציה מסוימת תצליחו להעביר את שלושת הסעיפים שלכם. שנינו מנוסים בבית הזה, וכבר ראינו דברים כאלה. אני פונה אל אביגדור קפלן, מנכ"ל קופת-חולים, ואל פרופסור מיכאלי, ואומר להם: ביום שתישמר הזיקה בין קופת-חולים לבין ההסתדרות, תתפטרו, כי אין תקנה לקופת-חולים. אם יתקבל החוק שהממשלה מציעה כיום – קופת-חולים סיימה את תפקידה. זה יהיה אסון לאומי. הדבר היחיד שיציל את קופת-חולים הוא אותה הצעת חוק הנקראת על שם רמון.

משה נסים (הליכוד):

מפלגת העבודה תעביר בוועדת הכספים שאתה חבר בה עוד מיליארד דולר לקופת-חולים.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני, גם את זה אי-אפשר לעשות לעולם. הציבור אינו טיפש. אפשר לרמותו פעם אחת, פעם שנייה ופעם שלישית, אך לא לעולם.

משה נסים (הליכוד):

זו אינה הפעם הראשונה או האחרונה.

דן תיכון (הליכוד):

חבר הכנסת רמון, אתה יודע שאנחנו צריכים להיות מרוצים אם הממשלה תצליח להעביר את שלושת התיקונים שלה; לא יהיה דבר שיקומם את הציבור יותר מזה. אך חוק הבריאות עומד לנגד עינינו, ולטובת העם, לטובת אביגדור קפלן ופרופסור מיכאלי, אני אומר לך: הרגשתי היא, שהם יזרקו את המפתחות, ובקרוב. נמאס להם להיאנס על-ידי ההסתדרות בכל מה שקשור במס האחיד. נמאס להם לחזר על הפתחים של ההסתדרות, כי הם מסכנים ואין בכוחם להושיע.

לכן, אני פונה אליכם ואומר לכם: רבותי, יש סיכוי להעביר את החוק על דעת הרוב בכנסת, ללא התיקונים של הממשלה. זה לא מוצא חן בעיני אנשים מסוימים, אך זהו החוק הטוב ביותר שאפשר להגיש לעם ישראל.

שואלים אותי, מדוע הגשתי את הצעת החוק הזו להצעת החוק של השר לשעבר רמון. אמרתי לו לפני חצי שנה שהוא לא יגיע לסוף הדרך, ולכן אני התחייבתי באותה אספה של התאחדות התעשיינים להגיש מייד הצעה זוהי, כדי לאלץ אותם לחוקק את החוק. נכון, חבר הכנסת רמון, שחצי שנה לפני שהגשתי את החוק, כבר העתקתי את החוק שלך, כי לא סמכתי עליכם. עליך סמכתי, אך לא על מפלגתך. אמרתי לך כי לא תגיע אל סוף הדרך, לא תגיע למטרתך. הם לא ייתנו לך, כי הם רוצים להחזיר אותנו 30 שנה אחורנית, ואנחנו לא ניתן לעשות זאת ב-1994. לא ניתן להחזיר אותנו אל השלטון הסטליניסטי.

הבוקר הופיע מרכז סיעת העבודה ואמר: אנחנו נבחר לכנסת הבאה 40 רובוטים שירימו את היד כאשר אנחנו נרצה. מי רוצה להיות חבר כנסת כזו? באיזה עולם רוצים שתהיה כנסת כזו של רובוטים, שיצביעו בשם ראש הממשלה? גם אני, באופוזיציה, לא הייתי רוצה שבקואליציה יהיו חברי כנסת כאלה.

אני פונה לכנסת ואומר: זה אולי לא חוק מושלם, אך זהו החוק הטוב ביותר שאפשר לאשר. צריך ללכת עד הסוף, חבר הכנסת עמיר פרץ, ולא להירתע. אתם לא רובוטים. לא לוחצים על כפתור, ואתם מרימים את הידיים. אוי ואבוי אם נגיע למצב כזה. בפעם הראשונה בקדנציה הזו, אני גאה בארבעה-חמישה חברי כנסת ממפלגת העבודה וממרצ, הם חדלו להיות רובוטים לאחר שנה וחצי.

היו"ר ס' טריף:

תודה, אדוני. אני רוצה לאפשר לחבר הכנסת עמיר פרץ לומר כמה דברים, אך קודם ידבר חבר הכנסת חיים רמון.

חיים רמון (העבודה):

חבר הכנסת עמיר פרץ קנה בעבודה קשה את זכותו לסיים את הדיון הזה.

היו"ר ס' טריף:

הפסקתי אותך קודם, ועכשיו מצאתי מקום לפצותך.

חיים רמון (העבודה):

בבוקר היה היושב-ראש מודאג, שמא הדיון יגלוש ללילה.

אני רוצה לומר, ששבוע עצוב עבר על הכנסת, שבוע עצוב מאוד, שהדבר האחרון שאפשר לומר עליו הוא, שהוא הוסיף בריאות למשטר הפרלמנטרי.

היו"ר ס' טריף:

סופו יהיה שמח, חבר הכנסת רמון.

חיים רמון (העבודה):

לצערי, ניסו לאנוס את הכנסת ולמנוע ממנה לדון בחוק ביטוח בריאות ממלכתי. זו האמת ואין אחרת. רק בתחילת השבוע עמד כאן השר שחל, ובצורה משכנעת מאוד הסביר מדוע השבוע אי-אפשר להביא את סעיף 127 – כי ראש הממשלה איננו וחובה שיהיה, ורק כאשר ראש הממשלה יהיה יביאו, ואחר כך ידונו.

משה נסים (הליכוד):

וגם יושב-ראש הכנסת איננו.

חיים רמון (העבודה):

וגם יושב-ראש הכנסת איננו, נכון אתה מעיר לי; אך אני רואה שלא היה לנו יושב-ראש כנסת כל כך לא מוצלח. הוא היה די מוצלח, ואפשר היה להעביר את הצעת החוק גם עם היושב-ראש הזה. לא ידוע לי שראש הממשלה הגיע ארצה לפני שעה או לפני רבע שעה. לפי מיטב ידיעתי, הוא בפורטוגל. כל הטיעונים שהושמעו כאן היו עורבא פרח, ולא היו להם ידיים ורגליים. מטרתם היתה אחת, ואחת בלבד: למנוע את החקיקה הפרטית, בניגוד להחלטות הממשלה, כי החלטות הממשלה קבעו שהממשלה אינה מתנגדת לחקיקה הפרטית.

אני רוצה להיות הוגן: אין חקיקה פרטית בנושא הזה. כל מה שהובא לכאן, זוהי חקיקה שנעשתה בצוואת, בין ממשלה לכנסת, בתיאום מוחלט, עד לרגע שבו החליטה ועידת מפלגת העבודה את החלטותיה האומללות. עד אותו רגע היו הממשלה והכנסת מתואמות והיה קונסנסוס לאומי על החוק הזה.

לכן, גם מה שמציעים חברי הכנסת, זו אינה הצעת חוק פרטית. הם אינם הולכים לדון בשום סעיף שם, אלא הולכים לדון באותם סעיפים שוועידת מפלגת העבודה ביקשה לדון בהם מחדש, אבל לא בשום סעיף אחר: לא בסעיף על גמלאים, לא בסעיף על נשים ולא על תשלומים; לא בכל עלילות השווא שהעלילו על החוק הזה. זה מה שהיה.

ולמה לא רצו לאפשר חקיקה פרטית? כדי שאפשר יהיה להמשיך ולתעתע בכנסת. זו האמת. ברגע שעוברים היום החוקים הפרטיים, אין לממשלה מונופול, והממשלה הוכיחה כי בתחום זה היא הפכפכה. מה לעשות, אני מצטער על כך, אך זה מה שהיא הוכיחה. היא תמכה בחוק וחזרה בה כאנוסה.

יש לי דבר אחד לומר על האנוסים: בדרך כלל, כאשר מתבצע מעשה אונס, לא נהנים מן האונס בדרך כלל, זה לא אירוע נעים. כאן, משום מה, יש כמה שרים או לפחות שר אחד, שגם אונסים אותו והוא גם משתף פעולה. זאת איני מבין. וכל זאת בניגוד להשקפותיו, בניגוד למה שהוא דיבר ואמר במשך שנה וחצי על כל הנושאים האלה, כחבר פעיל בוועדת השרים לענייני חקיקה. השר שחל בא ואמר,

שאם נאמץ את הזיקה מבית-מדרשה של ההסתדרות – ואני מצטט את השר שחל – חזרנו לשנות ה-50. כך אמר השר שחל. ופתאום משתפים פעולה בעליצות, ועושים מאמצים קשים. זה לא מובן.

אבל עכשיו, מכיוון שכל סיעות הבית מסכימות להצעות החוק הפרטיות שהן הצעת הממשלה המקורית, יש לשמוח על כך ויש לברך על כך. בין שיעבור סעיף 127 בין שלא יעבור סעיף 127, לצערי, חברי הכנסת, זוהי חובבנות תקנונית ממדרגה ראשונה.

אם מותר לי לסיים בעצה, של מי שקצת עסק בענייני הכנסת – היה יושב-ראש סיעה ושר מתאם – דבר אלמנטרי הוא, שאם אינך בטוח שיש לך רוב לסעיף 127, לך להצעת חוק ממשלתית בקריאה ראשונה. הייתם מביאים אותה היום יחד עם כל הצעות החוק, והיא היתה עוברת בקונסנסוס. כך היינו חוסכים את כל הביזיון הנורא הזה. איש לא יכול היה לבוא בטענה, אך מישהו התחיל מהסוף ואמר קודם שיש לו רוב, ופתאום עכשיו מנסים לראות, אולי בכל זאת יהיה רוב, ואולי בכל זאת אפשר יהיה לעשות משהו. אני מציע לא לעשות את האוונטורה הזאת. אני אומר זאת כמקצוען. מצדי שיביאו את ההצעה. ייתכן שהיא תיפול, ואז תעבור הצעת החוק המקורית, אך כבעל מקצוע בכנסת – אם אפשר לומר כך – אני מזהיר מהליכה לאוונטורה, מהליכה להרפתקה. עכשיו מנסים מהר-מהר לחלק את הצעת החוק, לעלות על הדוכן ולהעביר הצבעה. האם הכנסת הזו לא ספגה מספיק ביזיונות? חבל.

אני מודה ליושב-ראש על שנתן לי לדבר ולהבהיר את עמדותי. תודה.

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לחבר הכנסת חיים רמון. אני רוצה להבהיר לך, שאני כבר הודעתי שההצבעה היחידה שתהיה היא על מה שיש בסדר-היום, והוא – הצעת החוק כפי שהיא מופיעה בשתי הכותרות. אם מישהו רצה להביא עוד הצעת חוק – היה צריך להשיג הבנה עם כל הסיעות. אמרתי זאת ואני חוזר על כך, ואין דבר חוץ מזה.

חיים רמון (העבודה):

אני מציע ליושב-ראש להודיע זאת. היינו חוסכים גיוס רוב.

היו"ר ס' טריף:

אני הודעתי זאת. האמן לי שאני הודעתי זאת, ואני חוזר על זה כמה פעמים במליאה. לא יהיה שום דבר חוץ – – –

משה נסים (הליכוד):

סעיף אחד.

היו"ר ס' טריף:

סעיף אחד. אם היו משיגים הבנה עם הסיעות, אין לי התנגדות, אבל תוך הבנה.

חבר הכנסת עמיר פרץ, איך לא, בבקשה.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

בשעה 16:15 ההצבעה. אני אסתפק בחמש דקות.

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני חושב שהגענו לרגע שכולנו חיינו לו במשך שבוע שלם, שבוע של תהפוכות תקנוניות ומאבק על ריבונות. היה שבוע מעניין.

עליתי לדון דווקא כדי להתייחס ולומר, אמרתי גם לסיעה שלי, שאם מתכוונים להשתמש בסעיף 127, ואם לא יגויס רוב לסעיף 127, האדם המוסמך למשוך ולעכב בשנית את מהלך הדיון – יהיה שוב יושב-ראש הוועדה. אני רוצה להודיע, שאם סעיף 127 לא יקבל רוב, אנחנו נסיים הלילה בחקיקה.

לכן אני מציע, אם מישהו רוצה להחזיר את העניין, ולפי דעתי אפשר, אני רוצה לומר משהו: אני יודע מחברי מרצ, שהיום הם התכוונו להצביע עבור סעיף 127, אלא שעלה לכאן יושב-ראש הקואליציה ונקט נימות של איום ואמר: אני מזהיר את מרצ ואני מתרה בחבריה, אם הם יעזו להצביע נגד סעיף 127 אנחנו עוד נוציא אותם מהקואליציה.

קריאה:

לסיביר.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אנשי מרצ אמרו לי, שזה הביא אותם בעצם למצב בלתי אפשרי. כי מה היה הציבור חושב אם הם היו מצביעים היום עבור סעיף 127? הציבור היה חושב שהם עשו זאת כי הם נבהלו מהאיומים של מישהו.

חיים אורון (מרצ):

אנחנו כבר לא ישנים ארבע שעות, לא נרדמנו ארבע שעות.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני יודע שאתה נרדם, ואני יודע שאתה יודע לתפוס איומים בפרופורציה הנכונה, אבל אני יודע שהאופי של הדיון – – –

חבר הכנסת אלי דיין, ברוך הבא, רציתי לומר לך כמה דברים. שב בבקשה. אמרתי לחברי הסיעה, שחברי מרצ התכוונו להצביע, אך אחרי שנשמע האיום שלך, הם הודיעו שכדי שהציבור לא יחשוב שהם מצביעים תחת איומים – – –

אלי דיין (העבודה):

סיפורי מעשיות.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

ככה הם הודיעו לי.

בנימין טמקין (מרצ):

כל מדינת ישראל שמעה אותך.

אלי דיין (העבודה):

תמצאו לכם נימוק יותר משכנע.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת טמקין וחבר הכנסת אלי דיין, שבו בבקשה. הצהרות – לא במליאה, אחר כך, בתקשורת.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני חושב – – –

היו"ר ס' טריף:

רק רגע. חברי הכנסת, אני מבין שאתם נכנסים לאולם, אבל לא בדרימטיות ולא בשיחות, אפשר לשבת. יש נואם.

עמיר פרץ (יו"ר הוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי):

אני חושב שמדובר בדיון, בסופו של דבר – כיצד תיקבע מערכת יחסים חדשה בין המדינה לבין הקופות, כיצד תיקבע מערכת יחסים חדשה בין האזרח לבין מערכת הבריאות בישראל. כשמדברים בנושא כזה צריך לחפש הבנות, לא צריך להשתמש באיומים, אפשר להשיג קונסנסוס סביב בריאות, אף אם יש מחלוקת על כמה סעיפים.

לצערי הרב, אני לא יכול לומר שכולם הצטיינו בניצול ההבנה. היו הרבה שהצטיינו בניסיון להפגין שרירים, להפגין כוח, להפגין נימות מיותרות של איומים שלא היתה בהן תועלת לדיון עצמו.

למרות כל זאת, אני מאוד מקווה שימצאו דרך להחזיר אלינו לוועדה גם את הצעות הממשלה, ביום שני, כדי שנוכל לקיים דיון משולב, לתת את הכבוד הראוי לממשלה, לתת את הכבוד הראוי לכנסת ולתת את הכבוד הראוי לעם ישראל. אני שמח שהגענו לרגע שבו נצביע כולנו. תודה רבה.

היו"ר ס' טריף:

אני רוצה להודות לחבר הכנסת עמיר פרץ.

אני רוצה לבקש מחברי הכנסת הנכבדים להתיישב, לא זכינו לכנסת כל כך חגיגית ומלאה. אומר לי המזכיר: גם פורים בפתח. גם לכבוד פורים, אני מבקש מכל חברי הכנסת הנכבדים להתיישב, משום שבעוד דקה אחת או שתיים אנחנו נתחיל בהצבעה.

אני מבקש לסגור את הדלתות. חברי הכנסת, אני מבקש לשבת במקום ולהפסיק עם התהלכות באולם. חבר הכנסת דן תיכון, כבר צלצלו. תסתכל על הנוכחות כאן ואז תבין שצלצלו.

חברי הכנסת, אני רוצה להודיע שאנחנו מייד נתחיל בהצבעה על הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, ואנחנו נעביר את כל ההצעות לסדר-היום והצעות החוק שהיו אמורות להידון היום – לשבוע הבא, כמובן בתיאום עם הנוגעים בדבר. אנחנו נפזר את ההצעות על פני השבוע הבא. אנחנו גם מבקשים

מסיעות הכנסת להימנע בשבוע הבא מהעברת הצעות רגילות לסדר-היום, משום שסדר-היום של השבוע הבא כבר עמוס ממילא. חלק גדול של ההצעות של היום עבר לשבוע הבא.

חברי הכנסת, בבקשה לשבת. עוד דקה ואנחנו נצביע. צריך שכולם ישבו, יתכבדו ויצביעו על החוק החשוב הזה.

חברי הכנסת, אני מבקש שקט. אנחנו ניגשים להצבעה. חברי השרים, רבותי, אני מכריז על פתיחת ההצבעה. אנחנו נצביע עכשיו על הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 – שתי הכותרות שלפנינו – הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי ורווחת האדם, התשנ"ד-1994. אני מבקש, הצבעה אחת. ההצבעה החלה, נא להצביע. החוק יועבר לדין בוועדה המיוחדת לחוק ביטוח בריאות ממלכתי. אני מבקש לא לדבר.

הצבעה מס' 2

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה – 76

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 גרסה א'; הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי ורווחת האדם, התשנ"ד-1994 גרסה ב',

לוועדה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי נתקבלה.

היו"ר ס' טריף:

והנה התוצאות: ברוב של 76, ללא מתנגדים, ללא נמנעים, אני קובע שהצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי תעבור להכנה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית לוועדה המיוחדת לחוק ביטוח בריאות ממלכתי. אני מודיע זאת לכולכם.

חברי הכנסת, הישיבה הבאה – ביום שני, י"ז באדר התשנ"ד, 28 בפברואר 1994, בשעה 16:00. אני מכריז: ישיבה זו נעולה. תודה.

הישיבה ננעלה בשעה 16:20.